ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο Αθ. 52
Αθήνα Αθκοπ 655
PRESS POST X+5 PRESS POST
ΕΛΤΑ Hellenic Post

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

90ον Τεύχος

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017
Νίκης 11, 105 57 Αθήναι
Ευρώ 0,01

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ 20ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017 ΣΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ: Η ΠΡΩΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ»
*Παρουσίαση της Ημερίδος εκ μέρους του Συντονιστού κ. Γ. Δουδούμη

Διάφορες Πραγματοποιηθείσες Ομιλίες
* Ομιλία του Προέδρου του ΕΛΙΣΜΕ Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ στην συνδιοργανωμένη από ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. και Σ. ΑΠ. ΑΣ.Α Ημερίδα της 3ης Νοε 2017 με τίτλο **"Η Οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στην Άμυνα και την Ασφάλεια της Χώρας"**
* Χαιρετισμός του Προέδρου του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ κατά την Ημερίδα 27ης Νοεμβρίου Περί Εφεδρείας στο Πολεμικό Μουσείο Αθηνών
* ΟΙ ΔΥΣΜΕΝΕΣΤΑΤΕΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΞΙΟΜΑΧΟΥ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ Του Ταξιάρχου ε.α. Βασιλείου Βάσιλα

Άρθρα
* **«Κάτι τρέχει» με το Σκοπιανό! Προσοχή στις… παγίδες.**
Γράφει ο Κωνσταντίνος Λουκόπουλος*, Αναλυτής ΚΕΔΙΣΑ
* ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΑΓΙΔΑ ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΑΝΩΝ
Του κ. Γιουματζίδη Δημητρίου Φυσικού – Καθηγητού Πληροφορικής ΜΕ
* **Είναι πολυπολιτισμική η Ελληνική κοινωνία;** Του κ. Τάκη Θεοδωρόπουλου Δημοσιογράφου-Συγγραφέως
* **Ο Σουλτάνος στην Ελλάδα. Μια Ιστορική Επίσκεψη**
Γράφει ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης
***Το ενεργειακό παιχνίδι της Τουρκίας στην ανατολική Θράκη** Του Βασίλη Κοψαχείλη*
* **Πως δεν έχει τελικά και τόσο άδικο η Ισπανία με την Καταλονία;**
Γράφει ο Δρ Κωνσταντίνος Γρίβας
Αναπληρωτής Καθηγητής Γεωπολιτικής στην ΣΣΕ, Μέλος ΕΛΙΣΜΕ
* ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Του κ. Δημητρίου Α. Ζακοντίνου
Οικονομολόγου π.Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ
* **Η Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP) ως θύμα της εποχής της «μετα-αλήθειας» και της ανόδου του προστατευτισμού: η στρατηγική σημασία της επανεκκίνησης των διαπραγματεύσεων**
Της Δρος Εβίτας Διονυσίου*
* **Πόσο αξίζει η Μεσόγειος; Τουλάχιστον $5,6** τρισ.
Επιμέλεια Αναστάσιος Μπασαράς, Αντιπρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ
* **Η Απόφαση μέσα από Σκέψεις του Πλάτωνος**
Του Υποστρατήγου ε.α. Άρη Διαμαντοπούλου Ψυχολόγου-Δρος Φιλοσοφίας
* **Η Υβρις και η Κουρδική Τραγωδία**
Γράφει ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης*

Δοκίμια
***Περί της αντιλήψεως του καινούργιου κόσμου από τους στρατιωτικούς**
του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Επισκοπήσεις
Με μια Ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος
Του Αντιστρατήγου ε.α. Χρήστου Μουστάκη

Δημογραφικό

Οι Προβληματισμοί του Εκδότου

Αγαπητά μέλη και φίλοι

Οι Έλληνες απογοητευμένοι από ανεκπλήρωτες πολιτικές υποσχέσεις των ετών της κρίσεως, ετοιμάζονται να υποδεχθούν το 2018, δίχως μεγάλες προσδοκίες. Παρακολουθώντας την θετική πορεία Ευρωπαϊκών πρώην «μνημονιακών» κρατών, οι συμπολίτες μας αρχίζουν να διαισθάνονται ότι το οικονομικό μας αδιέξοδο δεν οφείλεται αποκλειστικά στους δανειστές.

Δυστυχώς το ελληνικό πολιτικό σύστημα, ελλείψει διατυπωμένης, θεσμοθετημένης και τηρουμένης Εθνικής Στρατηγικής, μαστίζεται διαχρονικά από έλλειμμα συνέχειας και συνέπειας, λόγω των εκάστοτε αλληλοαναιρούμενων πολιτικών αποφάσεων στρατηγικού επιπέδου. Αποτελούν ύβρη έναντι των Ελλήνων, κομματικές δηλώσεις του τύπου «δεν υπάρχει τίποτε κοινό με το αντίπαλο κόμμα προς συζήτηση», αφού τα ζωτικά Εθνικά μας Συμφέροντα αποτελούν το αυτονόητο κοινό πεδίο συζητήσεων, συγκλίσεων και χαράξεως Εθνικής Στρατηγικής.

Οι απειλές και προκλήσεις άμυνας και ασφάλειας της χώρας, το δημογραφικό, η μετανάστευση, η οικονομική ανάπτυξη, οι ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας, η ενεργειακή ασφάλεια, η παιδεία, η υγεία, η τεχνολογία, η ναυτιλία, ο τουρισμός, οι θαλάσσιες ζώνες, οι παραμεθόριες περιοχές, οι συμμαχίες, η τρομοκρατία, η εκμετάλλευση στρατηγικών ευκαιριών κ.λπ., θα έπρεπε να αποτελούν τις κοινές εθνικές επιδιώξεις, ανεξαρτήτως εναλλαγής κυβερνήσεων. Ειδικότερα τώρα που και το αριστερό κόμμα του ΣΥΡΙΖΑ εμβαπτιζόμενο στην κυβερνητική πραγματικότητα, πάτησε για καλά τις άλλοτε «κόκκινες γραμμές» του, ο δρόμος για κομματική συνεννόηση γύρω από θέματα εθνικής στρατηγικής σημασίας θα έπρεπε να είναι περισσότερο ορατός. Μία τέτοια εξέλιξη θα αποκαθιστούσε την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος και κυρίως θα αποτελούσε την βάση ισχυροποιήσεως κρισίμων παραγόντων της εθνικής μας ισχύος.

Αντί επιλόγου, θα παρουσίαζε ενδιαφέρον μία υπεύθυνη και σαφής απάντηση στα ακόλουθα ενδεικτικά ερωτήματα (από τα εκατοντάδες αδιευκρίνιστα):

- *Ποιο είναι το λεπτομερές εθνικό σχέδιο οικονομικής αναπτύξεως της χώρας, ποιες οι προϋποθέσεις του (π.χ. ασφάλεια, χωροταξία, φορολογία, απονομή δικαιοσύνης, γραφειοκρατία, διαφθορά κ.λπ.), κατά πόσο θεραπεύθηκαν και ποιο το χρονοδιάγραμμα υλοποιήσεως; Στο εν λόγω σχέδιο ποια θέση κατέχει η θαλάσσια ανάπτυξη;*
- *Με ποιο τρόπο θα εκμεταλλευθεί η χώρα μας, κατά βέλτιστο τρόπο, συγκυρίες όπως το BREXIT για την ναυτιλία, την παρουσία Σίσι στην Αίγυπτο (η οποία δεν θα είναι αιώνια) για τις θαλάσσιες ζώνες, καθώς και τις κακές σχέσεις Δύσεως – Τουρκίας για σειρά εθνικών μας θεμάτων.*
- *Θα πρέπει υπό τα τρέχοντα δεδομένα να επέλθει συμφωνία με τα Σκόπια, ως προς το όνομα, στην οποία η Ελλάς θα αποδεχθεί ενυπογράφως το όρο «Μακεδονία» ως συνθετικό αυτού, με ότι αυτό συνεπάγεται;*
- *Ποιο είναι το συγκροτημένο μακροπρόθεσμο εθνικό σχέδιο για την αντιμετώπιση του δημογραφικού ζητήματος, της μεταναστεύσεως και του Ισλάμ στο εσωτερικό της Ελλάδος (έμφαση στις παραμεθόριες περιοχές); Ποιες οι «κόκκινες γραμμές»;*
- *Δεδομένου ότι οι συμμαχίες δεν εγγυώνται εθνικά μας συμφέροντα και βάσει του τουρκικού εξοπλιστικού προγράμματος, ποιο είναι το εθνικό σχέδιο στρατιωτικής αποτροπής της Τουρκίας, για τα επόμενα δέκα έτη; Η Ελλάς με την 10η σε μήκος ακτογραμμή παγκοσμίως, τα 6000 νησιά της, τον ορυκτό της πλούτο και κατέχοντας (ελληνόκτητα πλοία) το 49% του εμπορικού στόλου της ΕΕ, ευρίσκεται σε γεωγραφική θέση κρίσιμης σημασίας για την Ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομική, εμπορική, ενεργειακή και στρατιωτική δραστηριότητα. Εναπόκειται στα πολιτικά κόμματα εξουσίας να εγκαταλείψουν την διαχείριση του πολιτικού κόστους και σε διακομματική συμφωνία να δώσουν στους Έλληνες εφικτό όραμα βασισμένο σε υγιές αξιακό σύστημα, το οποίο θα υλοποιείται και θα υπηρετείται με συνέπεια από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία.*

03 – Δεκεμβρίου – 2017

Αντιναύαρχος ε.α. Β. Μαρτζούκος Π.Ν.
Επίτιμος Διοικητής Σ.Ν.Δ.
Πρόεδρος ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Επισκεφθείτε μας στο Διαδίκτυο www. elisme.gr

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 016037
Εκδότης-Διευθυντής: Β. Μαρτζούκος
Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος
Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος
Συντ/κή Ομάδα: Ε. Τέμπος, Α. Μπασαράς, Π. Κατσαρός
DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος
Εκτύπωση: ΝΕΜΕΣΙΣ Α.Ε.

Διευθύνσεις
Γραφεία: Νίκης 11
ΤΚ 105 57 Αθήναι
Τηλέφωνο: 210 8211025
Fax: 210 8211056
E-mail: elesme@otenet.gr
Διαδίκτυο: www. elisme.gr

ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ 20ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2017 ΣΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ: Η ΠΡΩΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ»

Την 20ην Οκτωβρίου 2017 έλαβε χώρα στην ανατολική αίθουσα της Ακαδημίας Αθηνών η συνδιοργανωθείσα από το Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ) και το Γραφείο Στρατιωτικών & Αμυντικών Θεμάτων της Ακαδημίας Αθηνών Ημερίδα με το πιο πάνω θέμα.

Η Ημερίδα στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία, τόσο λόγω των τεκμηριωμένων εισηγήσεων, όσο και της μεγάλης συμμετοχής ακροατών. Τονίζεται η παρουσία στην εκδήλωση εκπροσώπου του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, Ακαδημαϊκών, Πρέσβεων ε. τ., ανωτάτων εκπροσώπων των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, πανεπιστημιακών καθηγητών, εκπροσώπων Ενώσεων Αποστράτων και ΣΕΕΘΑ, σπουδαστών της Σχολής Ευελπίδων, οικονομολόγων, φοιτητών, δημοσιογράφων κ.ά. Επισημαίνεται η απουσία του συνόλου των πολιτικών προσώπων που είχαν προσκληθεί στην Ημερίδα.

Το αντικείμενο της Ημερίδας συνδέεται με τους σκοπούς και το έργο του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. καθόσον εντάσσεται στα θέματα εθνικού ενδιαφέροντος και συγκεκριμένα στους τομείς της προάσπισης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μας, της κοινωνικής ευημερίας των κατοίκων της, της οικονομίας και του πολιτισμού της, αλλά και της ασφάλειας και της εθνικής της επιβίωσης.

Το ΕΛΙΣΜΕ είναι αδέσμευτο, δεν έχει από πουθενά εξάρτηση, δεν χρηματοδοτείται ούτε από το Δημόσιο, ούτε από Ομίλους, ΜΚΟ, Πρεσβείες κ.λ. Στηρίζεται μόνο στις συνδρομές των μελών του και στα έσοδα των συνδρομών για το τριμηνιαίο περιοδικό του, που έχει τον τίτλο «ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ».
Δεχόμαστε μόνο μικρές οικονομικές ενισχύσεις από ιδιώτες και επιχειρήσεις, που έχουν τον ίδιο προβληματισμό με μας, για να καλύπτουμε τις δαπάνες διοργάνωσης εκδηλώσεων όπως η σημερινή.

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ., ως συνεχιστής του έργου της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ., υλοποιεί τους σκοπούς του με τα ακόλουθα κυρίως μέσα:

- Εκδίδει το περιοδικό «ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ»
- Διατηρεί την ιστοσελίδα www.elisme.gr
- Έχει παρουσία κοινωνικής δικτύωσης στο facebook
- Οργανώνει ομιλίες, ημερίδες, συνέδρια και ενημερωτικά σεμινάρια για θέματα εθνικού ενδιαφέροντος.
- Αναλαμβάνει την εκπόνηση μελετών σχετικών με τα αντικείμενα ενδιαφέροντός του, καθώς και την επικαιροποίηση παλαιοτέρων μελετών του Ινστιτούτου.

Χαιρετισμοί εκ μέρους του Προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών
κ. Λουκά Παπαδήμου
και του Επόπτου του Γραφείου Στρατιωτικών & Αμυντικών Θεμάτων
της Ακαδημίας Αθηνών
Στρατηγού ε.α. και Ακαδημαϊκού κ. Δημητρίου Σκαρβέλη
Επίτιμου Αρχηγού ΓΕΕΘΑ

Κυρίες και Κύριοι,
Σας καλωσορίζω στην Ημερίδα μας και το κάνω αυτό εκ μέρους του Προέδρου της Ακαδημίας κ. Λουκά Παπαδήμου, ο φόρτος εργασίας του οποίου δεν επέτρεψε την παρουσία του στην εκδήλωση αυτή. Σας ευχαριστούμε όλους για την παρουσία σας.

Το Γραφείο Στρατιωτικών και Αμυντικών Θεμάτων της Ακαδημίας, σε συνεργασία με το Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών, όπως και κατά το παρελθόν, επέλεξαν για σήμερα ως γενικό θέμα της Ημερίδας το Δημογραφικό πρόβλημα της Χώρας. Δεν νομίζω να αμφιβάλλει κανείς, ότι αυτό το θέμα είναι από τα καυτά θέματα της Χώρας, άμεσα συνδεδεμένο με την επιβίωσή της. Πολύς λόγος γίνεται για τη βιωσιμότητα του χρέους της χώρας, αλλά εδώ πρόκειται για τη βιωσιμότητα του Έθνους.

Ο τύπος τον τελευταίο καιρό έχει ασχοληθεί με το θέμα αυτό και έχει παρουσιάσει στοιχεία πληθυσμιακά που μαρτυρούν τη συνεχή επιδείνωση της κατάστασης και συνάμα την αδιαφορία του κράτους επί του θέματος. Επικαλούνται πολλοί την παρατεταμένη οικονομική κρίση της Χώρας. Αλλά το θέμα έχει πολλές πτυχές και κάποιες δεν είναι απαραιτήτως θεραπεύσιμες μόνο με χρήματα, ή, με άλλα λόγια, αν περιμένουμε να γίνουμε πλούσιο κράτος για να επιληφθούμε του δημογραφικού, θα έχουμε ανεπιστρεπτί χάσει το τρένο.

Μια από τις πτυχές του θέματος είναι οι επιπτώσεις στην άμυνα της Χώρας. Η Ακαδημία έγκαιρα έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου, με μια σχετική έκδοσή της το 2009, με τίτλο «Δημογραφία και Άμυνα». Συγγραφική συμμετοχή είχε τότε και ένας από τους σημερινούς ομιλητές, ο Ταξίαρχος ε.α. κ. Βάσιλας.

Μόλις προ ημερών η τηλεόραση μας είπε ότι η χώρα μας έχει τα υψηλότερα ποσοστά γηρασμένου πληθυσμού μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. Βλέπετε, το δημογραφικό δεν έχει μόνο ποσοτική διάσταση, έχει και ποιοτική. Πληθυσμός μεν, αλλά γηρασμένος σημαίνει μη ενεργός.

Στον τύπο διάβασα ότι, το 2050 θα έχουμε μείνει 8,3 εκ. από τα 11 εκ. του 2013. Και ακόμα ότι το ένα παιδί στα επτά θα έχει αλλοδαπούς γονείς. Να λοιπόν και η μεταναστευτική διάσταση του πράγματος, που έστω και μόνο αυτή, δημιουργεί και την κοινωνική διάσταση του θέματος.

Δεν θέλω να προχωρήσω περισσότερο, διότι ένα χαιρετισμό κάνω και όχι ομιλία. Έχουμε εδώ τους κατάλληλους ομιλητές, οι οποίοι με τις εισηγήσεις τους θα καλύψουν όλες τις πτυχές του θέματος μας. Νομίζω ότι, θα μας ενημερώσουν τόσο καλά, ώστε η επί του θέματος μεγάλη ανησυχία μας να είναι απόλυτα δικαιολογημένη και τεκμηριωμένη. Τους ευχαριστώ προκαταβολικά για τον κόπο τους και τον χρόνο που διέθεσαν για όλους μας.

Και πάλι σας ευχαριστώ όλους για την παρουσία σας.

Στρατηγός ε.α. Δημήτριος Σκαρβέλης
Επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ

Χαιρετισμός Προέδρου ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.
Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου Π.Ν.
Επιτίμου Διοικητού Σ.Ν.Δ.

Εκ μέρους του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών και πρώην Πρωθυπουργό της χώρας κ. Λουκά Παπαδήμο, καθώς και τον Ακαδημαϊκό και επίτιμο Αρχηγό ΓΕΕΘΑ Στρατηγό κ. Δημήτριο Σκαρβέλη για την σημερινή συνδιοργάνωση.

Θα ήθελα επιπλέον να ευχαριστήσω τον φίλο του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. κ. Δημήτριο Ξένο, ο οποίος διαπνεόμενος από ευαισθησία για τα εθνικά θέματα, μας συνέδραμε οικονομικά, προκειμένου να αντεπεξέλθουμε στις απαιτήσεις της σημερινής Ημερίδας. Τέλος, το Ινστιτούτο μας ευχαριστεί τόσο τους έγκριτους Εισηγητές, όσο και το εκλεκτό ακροατήριο, ως απαραίτητους συντελεστές της επιτυχίας της σημερινής εκδηλώσεως.

Κυρίες και Κύριοι,

Η Ημερίδα δεν αποσκοπεί στην πρόκληση πρόσκαιρου ενδιαφέροντος, το οποίο συνήθως διαδέχεται ο εφησυχασμός. Είμαστε εδώ για να ταράξουμε τα ήρεμα νερά τόσο της Πολιτείας όσο και των συμπολιτών μας και να κρούσομε τον κώδωνα κινδύνου για την υπαρξιακού χαρακτήρος εθνική απειλή του Δημογραφικού Ζητήματος. Κριτήριο επιτυχίας της Ημερίδας θα ήταν η ευαισθητοποίηση θεσμικών φορέων και Ελλήνων πολιτών, καθώς και η άσκηση συστηματικής πιέσεως προς την πολιτική ηγεσία, με την αρωγή των ΜΜΕ, ώστε το δημογραφικό ζήτημα να αναχθεί σε αντικειμενικό σκοπό πρώτης προτεραιότητος.

Για άλλα ζητήματα ενδεχομένως να υπάρχουν περιθώρια αμφιβολιών αλλά στο συγκεκριμένο, η

γλώσσα των αριθμών είναι αμείλικτη. Εάν δεν υπάρξει άμεσα αποτελεσματική σχετική πολιτική και δραστικά μέτρα, το τέλος του Ελληνικού Έθνους θα είναι η κατάληξη ενός αργού μαρτυρίου αυξανομένης οδύνης, αφού αναμένεται ότι θα προηγηθεί οικονομική δυσπραγία, σταδιακή μείωση της παροχής κοινωνικών αγαθών (π.χ. ασφάλεια, υγεία, εργασία, παιδεία, ασφαλιστικό σύστημα κ.λπ.), κοινωνική αστάθεια και αναταραχή, αδυναμία ασκήσεως κυριαρχικών δικαιωμάτων, απώλεια εθνικών εδαφών και εσωτερική άλωση από πολυπληθείς μη αφομοιώσιμους αλλοεθνείς, πιστούς στον θρησκευτικό ολοκληρωτισμό. Οι κασσάνδρειες αυτές προβλέψεις φαντάζουν υπερβολικές, αλλά δυστυχώς βασίζονται σε υπαρκτά δεδομένα.

Τα οικονομικά προβλήματα και η έλλειψη κρατικής στηρίξεως συντελούν σημαντικά στην υπογεννητικότητα αλλά δεν είναι τα μόνα. Στα αίτια θα πρέπει να προστεθούν και οι αντιλήψεις περί του τρόπου ζωής, ο καταναλωτισμός, ο εγωκεντρισμός και η ατομοκεντρική αλαζονεία, η υπερεξασφάλιση, η έλλειψη κοινωνικής αλληλεγγύης και κυρίως η προβολή λανθασμένων προτύπων και προτεραιοτήτων. Το βέβαιο είναι ότι η υπογεννητικότητα προδιαγράφει ένα ζοφερό μέλλον για τα παιδιά μας.

Οι παγκόσμιες τάσεις καταδεικνύουν ότι η μετανάστευση θα αποτελέσει φαινόμενο διαρκείας και όσοι θεωρούν ότι η Ελλάς είναι δυνατόν να μετατραπεί σε απόρθητο φρούριο, μάλλον σκέπτονται ουτοπικά. Εν τούτοις η πρόληψη, η αποτροπή, το δικαίωμα ελέγχου και επιλογής μεταναστών καθώς και η αυστηρή απαίτηση προσαρμογής των στο Σύνταγμα, τους νόμους και στις επικρατούσες πολιτισμικές αντιλήψεις περί χρηστών ηθών, αποτελούν δικαίωμα αλλά και υποχρέωση κάθε ευνομούμενου κράτους. Οιαδήποτε μύχια σκέψη εκ μέρους πάσης προελεύσεως διεθνιστών ή κοσμοπολιτών, ότι το δημογραφικό είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί με αθρόα και ανεξέλεγκτη εισαγωγή μεταναστών (κυρίως μουσουλμάνων) από την Αφρική και την Ασία, θα πρέπει εκ προοιμίου να θεωρείται ως πράξη καταστροφική και ευθέως αντεθνική.

Η αντιμετώπιση του Δημογραφικού απαιτεί κεντρικό στρατηγικό σχεδιασμό, τολμηρή δέσμη μέτρων και συνεπή, συστηματική εφαρμογή τους από το σύνολο του πολιτικού φάσματος. Η θέσπιση Υφυπουργείου Δημογραφίας θα αποτελούσε μία πρώτη συμβολική και ουσιαστική ένδειξη ότι κάτι αρχίζει να αλλάζει.

Οι σημερινές εισηγήσεις με τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματά τους, πρόκειται να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ., επ' ωφελεία του κοινού αλλά θα επιδοθούν επιπλέον στα εμπλεκόμενα Υπουργεία και φορείς, καθώς και στην Βουλή των Ελλήνων. Εύχομαι η σημερινή προσπάθεια να ικανοποιήσει τους παρευρισκομένους, να έχει ευρύτερη απήχηση και να επιφέρει αποτελέσματα.

Στον Χαιρετισμό του **Προέδρου της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος**
κ. Βασιλείου Θεοτοκάτου ανεφέρθησαν τα εξής

Ο ομιλητής ανέφερε καταρχάς γενικά στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις γεννήσεις και τους θανάτους στην Ελλάδα. Στη συνέχεια έφερε ως παράδειγμα προς μίμηση την κυβέρνηση της Νότ. Κορέας για τα μέτρα που πήρε για αύξηση των γεννήσεων εκεί, ενώ αντιθέτως, το ελληνικό κράτος, είπε, επί σειρά ετών δεν λαμβάνει κανένα μέτρο, παρά τις αρνητικές διαπιστώσεις. Ο ομιλητής συνέχισε με πιο λεπτομερή στατιστικά στοιχεία από Δήμους και Νομούς της Ελλάδος για να υπογραμμίσει την υπεροχή των θανάτων έναντι των γεννήσεων. Ανέφερε επίσης, ότι υπάρχει όχι μόνο ανυπαρξία κρατικής φροντίδας και πολιτικής βούλησης για την αντιμετώπιση του δημογραφικού ζητήματος, αλλά και ασυνέπεια διότι το κράτος δεν τηρεί αυτά που το ίδιο υπόσχεται.

Ο ομιλητής αναφέρθηκε και στο θέμα της φορολόγησης των πολυτέκνων για τα αυτοκίνητά τους άνω των 1.900 κυβ. εκ. σαν να πρόκειται για πλούσια άτομα, παρά το γεγονός ότι ο ίδιος ο αρμόδιος υπουργός της σημερινής κυβέρνησης παραδέχθηκε, ότι οι πολύτεκνοι εξ ανάγκης αγοράζουν τα μεγάλα αυτοκίνητα επτά ατόμων, προκειμένου να καλύψουν τις οικογενειακές τους ανάγκες δεδομένου ότι δεν υπάρχουν αυτοκίνητα για επτά άτομα με κυβισμό μικρότερο των 1.900 εκατοστών.

Επίσης ανέφερε, ότι οι πολύτεκνοι με εισόδημα κατώτερο του ορίου της φτώχειας των 15.000 ευρώ και με αφορολόγητο όριο τα 9.500 ευρώ πληρώνουν για τη διαφορά φόρο 22%. Όταν λοιπόν, είπε, φορολογούνται οι ευρισκόμενοι κάτω από το όριο της φτώχειας δεν έχουμε τίποτε να περιμένουμε από αυτή την κυβέρνηση παρά μόνο «τον άνθρωπό που θα βγει από τη σκιά και θα πάρει την κατάσταση στα χέρια του», θυμίζοντας με το λογοπαίγνιο τον Πολωνό Λεχ Βαλέσα, τον οποίο είχε αναφέρει προηγουμένως στην ομιλία του ως τον άνθρωπο που βγήκε από τη σκιά και έσωσε την Πολωνία.

Στοιχεία Εισηγητών

Οι Εισηγητές των θεμάτων που παρουσιάστηκαν κατά την Ημερίδα, με την σειρά παρουσιάσεως αυτών, ήταν οι εξής:

- Ο Οικονομολόγος, Φυσικός και Συγγραφέας κ. Αναστάσιος Λαυρέντζος
- Η Οικονομολόγος, Δημοσιογράφος. και Μέλος του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. κ. Αλεξάνδρα Τόμπρα.
- Ο Ταξίαρχος ε.α. κ. Βασίλειος Βάσιλας
- Ο Υποστράτηγος ε.α. και Μέλος του Δ.Σ. του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. κ. Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος.
- Ο Οικονομολόγος, Συγγραφέας και Μέλος του Δ.Σ. του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. κ. Γεώργιος Δουδούμης
- Ο Καθηγητής Φιλοσοφίας κ. Κωνσταντίνος Ρωμανός

Εισαγωγή

Οι κύριοι προβληματισμοί που αναπτύχθηκαν γύρω από τον άξονα των εισηγήσεων έχουν ως ακολούθως:

- Τις πρόσφατες δεκαετίες υφίσταται στην Ελλάδα υπογεννητικότητα, η οποία έχει δημιουργήσει σοβαρό δημογραφικό πρόβλημα, αφενός λόγω της υπεροχής των θανάτων έναντι των γεννήσεων, αφετέρου λόγω της τρέχουσας εξερχόμενης μετανάστευσης Ελλήνων με κύριους προορισμούς τη δυτική Ευρώπη, τη βόρειο Αμερική και την Αυστραλία.
- Επιπρόσθετα, η αύξηση του προσδόκιμου ζωής προκαλεί γήρανση του πληθυσμού της χώρας μας, ενώ η εισερχόμενη μετανάστευση αλλοδαπών στην Ελλάδα επιδεινώνει την οικονομική και κοινωνική κατάστασή της δεδομένης της υψηλής ανεργίας.
- Το οξύ δημογραφικό πρόβλημα σε συνδυασμό με την εισερχόμενη μεταναστευτική ροή με έντονο ισλαμικό χρώμα και μάλιστα σε μια περίοδο ακραίας ισλαμικής έξαρσης δημιουργεί μακροχρονίως πρόβλημα εθνικής ομοιογένειας και εθνικής ασφάλειας με συνέπεια να τίθεται σοβαρότατο πρόβλημα εθνικής επιβίωσης της χώρας μας.
- Επισημαίνεται η αδυναμία από πλευράς ελληνικού κράτους να διασφαλίσει τα συγκεκριμένα Εθνικά Συμφέροντα, τα οποία απειλούνται άμεσα τόσο από τα ποσοτικά μεγέθη της εξερχόμενης και της εισερχόμενης μετανάστευσης όσο και από τα ποιοτικά ισλαμικά χαρακτηριστικά της δεύτερης.
- Το ελληνικό κράτος από την μια πλευρά δεν έχει λάβει μέτρα αντιμετώπισης της υπογεννητικότητας με στήριξη της ελληνικής οικογένειας, από την άλλη με άλλοθι ευρωπαϊκούς κανονισμούς ανέχεται καταστάσεις και προωθεί επεμβάσεις σε λάθος κατεύθυνση, που απειλούν να επηρεάσουν αρνητικά τη ζωή και των επόμενων γενεών.
- Η όποια πρόχειρη και κοντόφθαλμη, αλλά και σε λάθος κατεύθυνση πολιτική του ελληνικού κράτους συνιστά λόγο έντονης ανησυχίας.

Σύντομη περιγραφή των εισηγήσεων

α. Ο Οικονομολόγος, Φυσικός και Συγγραφέας κ. Αν. Λαυρέντζος παρουσίασε το θέμα: **«Αίτια εθνικού δημογραφικού προβλήματος – Στατιστικά στοιχεία και προοπτικές – Έμφαση στις παραμεθόριες περιοχές».**

Αναφέρθηκε στο δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδος, το οποίο επιτείνεται υπό τις παρούσες δυσμενείς οικονομικές συνθήκες και όσον αφορά το φυσικό ισοζύγιο (γεννήσεις – θάνατοι) και όσον αφορά το μεταναστευτικό ισοζύγιο (αφίξεις – αναχωρήσεις), αλλά και στο ευρωπαϊκό δημογραφικό πρόβλημα σε σύγκριση με την πληθυσμιακή έκρηξη χωρών της Ασίας και της Αφρικής και έγινε αναφορά στην πληθυσμιακή εξέλιξη συγκεκριμένων χωρών σύμφωνα με τις εκτιμήσεις Υπηρεσιών του ΟΗΕ.

Παρουσίασε στοιχεία σχετικά με τις πρόσφατες πληθυσμιακές ανακατατάξεις σε Ελλάδα, Βαλκάνια και Ευρωπαϊκή Ένωση. Υποστήριξε την ανάγκη για νέα κοινωνικά πρότυπα στην Ελλάδα και υπογράμμισε ότι πρέπει να γίνει επιλεκτική αποδοχή και αφομοίωση μεταναστών.

β. Η Οικονομολόγος και Δημοσιογράφος κ. Αλ. Τόμπρα παρουσίασε το θέμα: **«Επιπτώσεις του δημογραφικού ζητήματος στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη».**

Αναφέρθηκε στις επιπτώσεις στο ασφαλιστικό (υπογραμμίζοντας την απαιτούμενη σχέση του αριθμού των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων), στο εργατικό δυναμικό, στην παραγωγή και στην κατανάλωση. Η επικίνδυνη γήρανση του πληθυσμού θα έχει ως αποτέλεσμα να παραμένουν στην αγορά εργασίας ολοένα και μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα. Συνεπώς, οι ανάγκες για παροχές στην υγεία λόγω της ύπαρξης πολλών ηλικιωμένων θα αυξάνονται συνεχώς, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στη μείωση των διαθεσίμων αποθεμάτων για άλλους σημαντικούς τομείς, όπως για παράδειγμα για την βελτίωση της σχολικής εκπαίδευσης.

Η ομιλήτρια παρουσίασε επίσης στατιστικά στοιχεία δίνοντας έμφαση και στα ποιοτικά στοιχεία λόγω και της κλοπής εγκεφάλων που πραγματοποιείται με το τρέχον κύμα εξερχόμενης μετανάστευσης κυρίως με προορισμό τη δυτική Ευρώπη. Τόνισε την ανάγκη υποστήριξης της δημιουργίας νέων νοικοκυριών, προστασίας της μητρότητας και στήριξης των ανέργων.

γ. Ο Ταξίαρχος ε.α. Βασ. Βάσιλας, παρουσίασε το θέμα: **«Επιπτώσεις του δημογραφικού ζητήματος στην άμυνα και στην ασφάλεια της Ελλάδος».**

Αναφέρθηκε σε απόπειρες, στο παρελθόν, επιτροπών για το δημογραφικό, που απέβησαν άκαρπες. Παρουσίασε δημογραφικά στατιστικά στοιχεία, επισήμανε επιπτώσεις στην κοινωνία και στις ένοπλες δυνάμεις και πρότεινε τη δημιουργία Υφυπουργείου για το Δημογραφικό, το οποίο θα μπορούσε να ενταχθεί στο Υπουργείο Εθν. Άμυνας. Αναφέρθηκε στον Ελληνισμό της πρώην Σοβ. Ένωσης χαρακτηρίζοντάς τον αναξιοποίητη πηγή εθνικού πλούτου και υπογράμμισε τις απώλειες που προκαλούνται

από τις αμβλώσεις, που είναι μεγαλύτερες από αυτές του Β΄ ΠΠ.

δ. Ο Υποστράτηγος ε.α. και Μέλος του ΔΣ του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. κ. Κ. Αργυρόπουλος παρουσίασε το θέμα **«Ο εθνικά επικίνδυνος συνδυασμός του δημογραφικού με την ανεξέλεγκτη μετανάστευση και οι συνέπειες».**

Υπογράμμισε τους κινδύνους αλλοίωσης του πληθυσμού με «κίνητρο» τα φθηνά εργατικά. Περιέγραψε τις σταδιακά μεταβαλλόμενες αντιδράσεις του ελληνικού πληθυσμού και χαρακτήρισε την παράνομη και ανεξέλεγκτη εισερχόμενη μετανάστευση απειλή για την Ελλάδα και την Ευρώπη, δεδομένου ότι οι μουσουλμάνοι δεν αφομοιώνονται στις δυτικές κοινωνίες, ενώ οι νεαροί μουσουλμάνοι φανατίζονται εύκολα και συντελούν σε όξυνση ευαίσθητων αντιθέσεων. Τόνισε επίσης τον κίνδυνο που συνιστά η δημογραφική έκρηξη της Αφρικής και το ότι ο πολιτικός κόσμος δεν βλέπει το ζήτημα υπό την γωνία με την οποία βλέπει και αισθάνεται ο απλός Έλληνας.

ε. Ο Οικονομολόγος και συγγραφέας κ. Γ. Δουδούμης παρουσίασε το θέμα **«Γεωπολιτικές επιπτώσεις στα Βαλκάνια από το δημογραφικό πρόβλημα στην Ελλάδα και στις λοιπές βαλκανικές χώρες».**

Παρουσίασε στατιστικά δημογραφικά στοιχεία καθώς και την αρνητική πληθυσμιακή προοπτική των βαλκανικών χωρών. Ανέλυσε τις δημογραφικές εξελίξεις του αλβανικού παράγοντα εντός και εκτός Αλβανίας υπογραμμίζοντας την αλλαγή των ισορροπιών στα Βαλκάνια. Εκτίμησε ότι θα προκύψουν ενδοβαλκανικές στρατηγικές συμμαχίες και ανέφερε ότι οι δαπάνες του κράτους θα αφορούν όλο και περισσότερο συντάξεις και κοινωνική φροντίδα για τον γηρασμένο πληθυσμό και λιγότερο για την παιδεία και την άμυνα. Τόνισε, ότι η Ελλάδα παρουσιάζει αποδυναμωμένους βασικούς συντελεστές ισχύος (πληθυσμό, οικονομία, ένοπλες δυνάμεις) και πρότεινε δημιουργία λειτουργικών βαλκανικών θεσμών για αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι βαλκανικές χώρες.

στ. Ο καθηγητής Φιλοσοφίας κ. Κ. Ρωμανός παρουσίασε το θέμα **«Στρατηγική αντιμετώπιση εθνικού δημογραφικού προβλήματος. Πρακτικές άλλων κρατών».**

Ανέφερε ότι το διεθνές μεταναστευτικό ρεύμα υποστηρίζεται από τις κυβερνήσεις, όμως στην Ευρώπη διαπιστώνεται σήμερα μια αλλαγή σκεπτικού και έχουν ταραχθεί τα λιμνάζοντα ύδατα. Αναφέρθηκε στις δημογραφικές εξελίξεις στην Αφρική και στον προερχόμενο εξ αυτού κίνδυνο. Διατύπωσε έντονο προβληματισμό για τις μεταναστευτικές ροές, τη χρηματοδότησή τους και τον συντονισμό τους κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στο λογιστικό σύστημα του G. Soros. Είπε εμφατικά ότι είναι ορατός ο κίνδυνος δημιουργίας μουσουλμανικού χαλιφάτου στην Ελλάδα και πρότεινε ως αποτελεσματική λύση το κλείσιμο των συνόρων.

Κοινωνικές και Εθνικές Συνέπειες

Η υπογεννητικότητα σε συνδυασμό με την ανεξέλεγκτη εισερχόμενη μετανάστευση συνιστά απειλή για το μέλλον της χώρας, εφόσον κινδυνεύει να αλλοιωθεί η σύνθεση του πληθυσμού και να μεταμορφωθεί η ελληνική κοινωνία σε ένα πολυπολιτισμικό μόρφωμα, που δεν θα έχει σχέση με αυτό που ονομάζουμε σήμερα ελληνική πατρίδα. Η ελληνική κοινωνία κινδυνεύει να μεταμορφωθεί σε λίγες δεκαετίες σε μια γερασμένη κοινωνία, η οποία δεν θα διαθέτει επαρκείς νεανικές δυνάμεις ούτε για την οικονομική της ανάπτυξη, αλλά ούτε και για την άμυνα της χώρας μας δεδομένου ότι στις απέναντι όχθες του Αιγαίου η Τουρκία βιώνει μια δημογραφική έκρηξη και εκτιμάται ότι ο πληθυσμός της στο τέλος της τρέχουσας δεκαετίας θα πλησιάζει τα 85 εκ. κατοίκους.

Επίλογος

Η Ελλάδα σήμερα συρρικνώνεται. Η τρέχουσα οικονομική κρίση που εκσφενδόνισε την ανεργία στα ύψη και η παράλληλη έλλειψη ρευστότητας που αποτρέπει επενδυτικές πρωτοβουλίες συντηρούν την υπογεννητικότητα δεδομένου ότι οι άνεργοι νέοι δεν τολμούν να δημιουργήσουν οικογένειες. Οι μειωμένοι γάμοι δημιουργούν μειωμένες γεννήσεις Ελλήνων και μεταναστευτικά κύματα Ελλήνων προς το εξωτερικό, ενώ παράλληλα χιλιάδες αλλοδαποί μετανάστες, πολλοί των οποίων προέρχονται από φτωχές αλλά πολυπληθέστατες μουσουλμανικές χώρες, εισέρχονται παράνομα στη χώρα και αντίστοιχα στην αγορά εργασίας της δυσκολεύοντας την καταπολέμηση της ανεργίας των Ελλήνων. Οι κυβερνήσεις των τελευταίων δεκαετιών, κατά τη διάρκεια των οποίων προέκυψαν όλα τα συναφή προβλήματα, δείχνουν να μην έχουν ως προτεραιότητα την άμεση αντιμετώπιση του δίδυμου κινδύνου για τον εθνικό ιστό της Ελλάδος, που συνιστούν η υπογεννητικότητα και η μετανάστευση.

Γενικό συμπέρασμα

Πέραν της προσπάθειας που πρέπει να καταβληθεί, ώστε να επανέλθει η ελληνική οικονομία σε τροχιά οικονομικής ανάπτυξης, πρέπει με κάθε δυνατό τρόπο να ληφθούν συντονισμένα μέτρα που θα δώσουν κίνητρα στις ελληνικές οικογένειες να αυξήσουν τον δείκτη γεννητικότητας στην Ελλάδα. Η κυβέρνηση πρέπει να επιδιώξει εξαίρεση της Ελλάδος από κοινοτικά περιοριστικά μέτρα, με επί μέρους στόχους, αφενός την καταπολέμηση με δημοσιονομικά, φορολογικά κ.ά. μέτρα της υπογεννητικότητας, αφετέρου την ανάσχεση των μεταναστευτικών ροών της εξερχόμενης και της εισερχόμενης μετανάστευσης, με ειδικά κίνητρα που θα προωθούν την απασχόληση νέων και με εξαιρέσεις από τις διατάξεις του Δουβλίνου ΙΙ, ώστε να αποτρέπεται η εγκατάσταση αλλοδαπών μεταναστών στην Ελλάδα. Κάθε μέρα καθυστέρησης κάνει το πρόβλημα πιο μεγάλο και πιο δυσεπίλυτο.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ ΣΤΗΝ ΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΟΤΡΕΠΤΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ.

Ομιλία του Προέδρου του ΕΛΙΣΜΕ
Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
στην συνδιοργανωμένη από ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. και Σ.ΑΠ.ΑΣ.Α
Ημερίδα της 3ης Νοε 2017
με γενικό τίτλο
"Η Οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στην Άμυνα και την Ασφάλεια της Χώρας"

Η δραματική μείωση των αμυντικών δαπανών κατά την τελευταία δεκαετία, συνδέεται με την οικονομική κρίση της χώρας αλλά και με την μειωμένη πολιτική βούληση προς τούτο, πιθανόν λόγω μη κατανοήσεως της ουσίας των όρων «αποτροπή», «κατευνασμός» και «πειθαναγκασμός».

Οι εθνικοί παράγοντες ισχύος, θα πρέπει να επιτυγχάνουν, την αποτροπή έναντι των απειλών. Η αποτροπή διασφαλίζει την ειρήνη ενώ η έλλειψη αυτής επιταχύνει την πορεία προς την σύγκρουση ή τον κατευνασμό και την δορυφοροποίηση του αδυνάμου κράτους. Από τους εθνικούς παράγοντες ισχύος, η αποτρεπτική στρατιωτική ισχύς αποτελεί προϋπόθεση αποτελεσματικής διπλωματίας, αλλά και κάθε άλλης δραστηριότητος οικονομικής, ενεργειακής, επενδυτικής, τεχνολογικής, επιχειρηματικής, κοινωνικής και πολιτισμικής. Εάν η αποτροπή αποτύχει τότε απαιτείται και πάλι η στρατιωτική ισχύς για εξαναγκασμό ή επιβολή επί του αντιπάλου.

Μία αξιόπιστη στρατιωτική αποτροπή θα πρέπει να πείθει για την δυνατότητα αποτελεσματικής αντιμετωπίσεως γενικευμένης πολεμικής συρράξεως. Ο αντίπαλος πρέπει να πεισθεί ότι δεν αμυνόμαστε απλώς στις εκάστοτε εχθρικές πρωτοβουλίες αλλά ότι προτιθέμεθα και δυνάμεθα να αντεπιτεθούμε, τόσο για καταστροφή στόχων σε ολόκληρη την επικράτειά του, όσο και για κατάληψη εδαφών του.

Η αποτελεσματική αποτροπή μεταξύ άλλων απαιτεί πολιτική εξοικείωση με τις διαδικασίες και τον χειρισμό της. Επί παραδείγματι οι πολιτικές απειλές άνευ στρατιωτικού αντικρύσματος ισχύος αποτελούν φθηνή μπλόφα άνευ αξίας, η οποία είναι θέμα χρόνου να στραφεί κατά των Εθνικών Συμφερόντων. Επιπλέον όταν πρωταρχικός πολιτικός αντικειμενικός σκοπός στην αρχή μίας κρίσεως είναι η αποκλιμάκωση, ακυρώνεται εξ ορισμού η αποτροπή ανεξαρτήτως της ισχύος των ΕΔ της χώρας.

Ο κατευνασμός του αντιπάλου ως στρατηγική δυνατόν να εφαρμοσθεί σε έκτακτες περιστάσεις και σε προσωρινή βάση, προκειμένου το αδύναμο κράτος να κερδίσει χρόνο για ανάκτηση δυνάμεων. Επ' ουδενί όμως πρέπει ο κατευνασμός να επιλέγεται ως μόνιμη στρατηγική και μάλιστα δίχως διάθεση ανακτήσεως δυνάμεων. Στην περίπτωση του κατευνασμού το αδύναμο κράτος υπό τον συστηματικό πειθαναγκασμό του ισχυρού αντιπάλου, υποχωρεί σταδιακά, εκχωρώντας αναίμακτα στον αντίπαλο την κυριαρχία και τα κυριαρχικά του δικαιώματα, έως την πλήρη δορυφοροποίησή του.

Τα εκάστοτε διατιθέμενα στρατιωτικά μέσα θα πρέπει να συνάδουν με τους πολιτικούς ΑΝΣΚ και την συναφή Εθνική Στρατηγική με έναν αποδεκτό βαθμό ρίσκου. Όταν το ρίσκο με οποιαδήποτε στρατηγική υπερβαίνει τα αποδεκτά όρια, τότε ή παρέχονται περισσότερα μέσα ή αλλάζουν οι ΑΝΣΚ.

Εάν οι προαναφερθείσες έννοιες που καταγράφονται με σαφήνεια από την εποχή του Θουκυδίδου, ήταν κατανοητές από τις πολιτικές ηγεσίες, τότε θα υπήρχε και η ανάλογη πολιτική βούληση ώστε οι ΕΔ να μην χρησιμοποιούνται είτε για κομματική ψηφοθηρία είτε ως ευκαιρία ιδιοτελούς κέρδους αλλά να διατηρούνται διαρκώς αποτρεπτικές.

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΕΙΛΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ. ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΙΣΧΥΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.

Οι εθνικές μας προκλήσεις συμπεριλαμβάνουν κυρίως τις σχέσεις με Αλβανία και Σκόπια, την οικονομική ανάπτυξη, την ενεργειακή ασφάλεια και την διατήρηση της εθνικής μας ταυτότητος, που συνδέεται με την παιδεία και τον πολιτισμό.

Από πλευράς εθνικών απειλών ο συνδυασμός «δημογραφικό – μετανάστευση – Ισλάμ» αποτελεί την πλέον σημαντική απειλή αφού συνδέεται με την ίδια την ύπαρξη του έθνους μας αλλά επί του παρόντος δεν αποτελεί στρατιωτική απειλή. Την μόνη στρατιωτική απειλή αποτελεί η Τουρκία της οποίας οι επεκτατικές φιλοδοξίες απειλούν την εθνική μας ακεραιότητα και τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Η χώρα αυτή διαθέτει την πολιτική βούληση και τα μέσα για να πραγματοποιήσει τις απειλές της εάν της δοθεί η ευκαιρία.

Η εθνική αποτροπή μέσω εξωτερικής εξισορροπήσεως δεν είναι διασφαλισμένη. Το ΝΑΤΟ δεν αναμέ-

νεται ότι θα προασπίσει άμεσα τα Εθνικά μας Συμφέροντα έναντι της Τουρκίας, η οποία είναι επίσης μέλος του Οργανισμού αυτού. Αν και έχουν γίνει βήματα προς την ολοκλήρωση της ΕΕ, η κοινή εξωτερική πολιτική και άμυνα είναι ακόμη μακριά. Κατά συνέπεια η χώρα μας οφείλει να επενδύσει στην αυτοβοήθεια και κυρίως στις ΕΔ δυνάμεις της, κάτι όμως το οποίο δεν συμβαίνει, όπως διαπιστώσαμε και στην εισήγηση που προηγήθηκε.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΜΥΝΑΣ

Ως προς τις αμυντικές δαπάνες είναι αρκετό να γνωρίζουμε ότι αυτές κατά την περίοδο 2009 – 2016 μειώθηκαν κατά 52,02% (ή €3,39 δισ.). Ο προϋπολογισμός του ΥΠΕΘΑ για το 2017 ανήλθε στα €3,12 δισ., ποσό που αντιστοιχεί στο 1,7% του ΑΕΠ. Το 67% των δαπανών απαιτείται για την μισθοδοσία του προσωπικού, το 18% για τις λειτουργικές δαπάνες και μόνο το 15% διατίθεται για τις εξοπλιστικές δαπάνες, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων αποπληρώνει ανειλημμένες υποχρεώσεις παλαιοτέρων προγραμμάτων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΝΑΤΟ, το ύψος των τουρκικών αμυντικών δαπανών το 2016 ανήλθε σε $13,68 δισ., εκ των οποίων τα $3,3 δισ. κατευθύνθηκαν σε εξοπλιστικά προγράμματα. Εν τούτοις οι πραγματικές τουρκικές αμυντικές δαπάνες εκτιμάται ότι υπερβαίνουν τα 18 δισ. αφού για μεγάλο μέρος τους υπάρχει αδιαφάνεια.

Ο συνολικός αριθμός του μόνιμου προσωπικού του ΥΠΕΘΑ ανέρχεται σε 86.022 (στοιχεία Φεβρουαρίου 2017), εκ των οποίων οι 7.268 αποτελούν πολιτικό προσωπικό (Οκτώβριος 2015). Όσον αφορά την κατανομή του στις Ένοπλες Δυνάμεις, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (Νοέμβριος 2012), στο Στρατό Ξηράς υπηρετούσαν 51.531 στελέχη, στο Πολεμικό Ναυτικό 16.722 και στην Πολεμική Αεροπορία 22.155.

Οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις δοκιμάζονται από την μείωση του αριθμού εισακτέων στις στρατιωτικές σχολές Αξιωματικών και Υπαξιωματικών καθώς και της αδυναμίας προσλήψεων Επαγγελματιών Οπλιτών (ΕΠΟΠ). Επιπλέον, η φυγοστρατία σε συνδυασμό με το έντονο δημογραφικό πρόβλημα της χώρας οδηγούν σε μειωμένη απόδοση των Στρατολογικών Κλάσεων με λιγότερους από 40.000 διαθέσιμους για στράτευση ετησίως. Η μείωση της διάρκειας της στρατιωτικής θητείας στους 9 μήνες το 2007, για λόγους που μόνο ο τότε Υπουργός γνωρίζει, επέφερε καίριο πλήγμα στην επάνδρωση κυρίως του Στρατού Ξηράς. Το σύνολο του ενεργού προσωπικού των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων συμπληρώνεται σε περίοδο πολέμου με κινητοποίηση εφεδρειών, ανερχόμενο σε 253.500.

Το σύνολο του μονίμου προσωπικού των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων ανήλθε το Φεβρουάριο του 2017 σε 192.684, εκ των οποίων οι 153.769 αποτελούν στρατιωτικό προσωπικό και οι υπόλοιποι 38.915 πολιτικό προσωπικό και των τριών Κλάδων. Το στρατιωτικό προσωπικό συμπληρώνεται με 208.515 στρατεύσιμους οπλίτες. Μετά το πρόσφατο πραξικόπημα, οι Διοικήσεις της Στρατοχωροφυλακής και της Ακτοφυλακής υπήχθησαν στο Υπουργείο των Εσωτερικών, ενώ οι Τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις ανανεώνουν το προσωπικό τους, με την πρόσληψη 30.159 νέων στελεχών σε βάθος τετραετίας.

ΕΞΟΠΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΙΣΧΥΟΣ

Η ισορροπία δυνάμεων στην περιοχή αλλάζει δραματικά, και σε πολύ λίγα έτη η ήδη κλονισμένη εθνική αποτροπή, θα αποτελεί ζητούμενο. Τα ΜΜΕ εστιάζονται στην αγορά των τουρκικών F-35A και αγνοούν (εκουσίως ή ακουσίως) ότι σε επίπεδο εξοπλισμών στις τουρκικές ένοπλες δυνάμεις λαμβάνει χώρα με ταχείς ρυθμούς μία «κοσμογονία».
Η Τουρκία αποκτά μονάδες, συστήματα και υλικό υψηλής τεχνολογίας των οποίων ποσοστό μεγαλύτερο του 60%, κατασκευάζεται στο έδαφός της, ενώ παράλληλα κατακτά τεχνογνωσία μέσω των τουρκικών πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων και της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας. Αντί του ελληνικού brain drain, η Τουρκία έχει brain gain.

Οι Τούρκοι δημιουργούν πλήρη «παραγωγικό κύκλο» με πωλήσεις οπλικών συστημάτων στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, την επένδυση των κερδών στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και προϊόντων και τέλος την διεκδίκηση νέων αγορών για τα νέα προϊόντα. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας αυξήθηκε από 1,2 δις δολάρια που ήταν το 2002 σε 5 δις δολάρια το 2016, ενώ οι εξαγωγές από 247 εκατ. δολάρια που ήταν το 2002 έφτασαν στα 1,655 δις δολάρια. Οι δαπάνες για την έρευνα και ανάπτυξη, ανερχόμενες σήμερα 900 εκ. δολάρια ετησίως, πρόκειται να αυξηθούν περαιτέρω κατά την περίοδο 2017 – 2021. Σκοπός είναι η εμπλοκή όσο το δυνατόν περισσότερων εγχωρίων εταιρειών, ώστε να δημιουργηθεί μια κρίσιμη μάζα από μηχανικούς και επιστήμονες που θα μπορούσαν να συντηρήσουν την διαχρονική ανάπτυξη νέων οπλικών συστημάτων.

Η στρατιωτική αυτάρκεια της Τουρκίας θα της επιτρέπει να αντιμετωπίσει ένα πιθανό εμπάργκο όπλων χωρίς μεγάλα προβλήματα, καθώς και να εμπλακεί σε μακροχρόνιες επιχειρήσεις, με μόνο περιορισμό τους οικονομικούς της πόρους.

Τα σε εξέλιξη ή επικείμενα τουρκικά εξοπλιστικά προγράμματα θα ήταν δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο ειδικής πολυώρου παρουσιάσεως. Για οικονομία χρόνου αρκεί να γίνει επιγραμματική αναφορά στα εθνικά τουρκικά προγράμματα επιθετικών ελικοπτέρων, μη επανδρωμένων συστημάτων διαφόρων τύπων, τανκς, δορυφορικών συστημάτων, κέντρου εκτοξεύσεως δορυφόρων, βαλλιστικών πυραύλων και πυραύλων cruise, αν-

τιαεροπορικών συστημάτων και πυραύλων, μαχητικών αεροσκαφών 5ης γενεάς, μεταφορικών αεροσκαφών και ναυτικής συνεργασίας, φρεγατών, κορβετών, ελικοπτεροφόρου (πιθανόν και αεροπλανοφόρου), υποβρυχίων, αποβατικών πλοίων, πλοία διαφόρων τύπων (ερεύνης – διασώσεως, περιπολικά, συλλογής πληροφοριών, ερευνητικά, ωκεανογραφικά, εκπαιδευτικά κ.λπ.), ολοκληρωμένα συστήματα επιτηρήσεως και επικοινωνιών, υποβρύχια συστήματα και αισθητήρες, συστήματα Η/Ν πολέμου και κρυπτογραφήσεως, ρομποτικά συστήματα, δυνατότητες κυβερνοπολέμου, βόμβες, τορπίλες, ρουκέτες, πυρομαχικά, φορητά όπλα, συστήματα νυκτερινής οράσεως, πλωτές γέφυρες, ποικιλία πυροβόλων και οχημάτων και πολλά άλλα.

Σε εθνικό επίπεδο, είναι θετική η πρόσφατη απόφαση αναβαθμίσεως των Α/Φ F-16, καθώς και η συγκρότηση του Συμβουλίου Αμυντικής Έρευνας Τεχνολογίας και Βιομηχανίας (ΣΑΕΤΒ). Κινούνται επίσης προς την σωστή κατεύθυνση οι προθέσεις εκπονήσεως και υλοποιήσεως εθνικής αμυντικής βιομηχανικής στρατηγικής και κατάλληλου μετασχηματισμού της αμυντικής βιομηχανίας και των διαδικασιών προμηθειών. Είναι επίσης ελπιδοφόρες οι προθέσεις μεγαλύτερης εθνικής εμπλοκής με τα μη επανδρωμένα συστήματα. Είναι εν τούτοις απελπιστικά αργός ο ρυθμός αναβαθμίσεως τόσο της αμυντικής μας βιομηχανίας όσο και των εξοπλιστικών προγραμμάτων με όρους και κριτήρια αποτροπής. Τα βήματα σημειωτόν πρέπει να γίνουν άλματα πριν είναι αργά.

Αποτελεί ερωτηματικό κατά πόσον τα κόμματα εξουσίας έχουν αντιληφθεί την κρισιμότητα των καταστάσεων.

Πρέπει να παύσουν επί τέλους κωλυσιεργίες και προβληματισμοί οι οποίοι σε κάθε άλλη προηγμένη χώρα έχουν επιλυθεί εδώ και ένα αιώνα. Η εξάλειψη ιδεοληψιών θα οδηγήσει στην διαπίστωση ότι η ενεργοποίηση της αμυντικής μας βιομηχανίας και η σύνδεση των πανεπιστημίων μας με την αγορά και την αμυντική τεχνολογία, δεν είναι «καταδικαστέα» και δεν υπηρετεί σκοπιμότητες του «μεγάλου κεφαλαίου» αλλά απλώς τα εθνικά μας συμφέροντα. Το κέρδος θα είναι η αυτάρκεια, η αύξηση των θέσεων εργασίας, η συγκράτηση της φυγής χιλιάδων Ελλήνων επιστημόνων στο εξωτερικό και η δημιουργία αναπτύξεως η οποία θα σταματήσει την μετατροπή των Ελλήνων σε προλετάριους εξαρτημένους από την κρατική ελεημοσύνη.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΡΕΠΤΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΠΟΤΡΕΠΤΙΚΗΣ ΙΣΧΥΟΣ

Εκπόνηση Εθνικής Στρατηγικής για μείζονα εθνικά θέματα και απόκτηση ρόλου στο ασταθές υποσύστημα Βαλκανίων, Μ. Ανατολής, Α. Μεσογείου και Καυκάσου. Η τρέχουσα συγκυρία δημιουργεί στρατηγικές ευκαιρίες. Αναθεώρηση της πολιτικής ως προς την ελληνική παρουσία στην Α. Μεσόγειο. Εκμετάλλευση δεδομένου ότι η ενέργεια αυξάνει την γεωστρατηγική σημασία των SLOC και κομβικών θαλασσίων στενών.

Να επιδιωχθεί η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση (με την Τουρκία σε ειδική σχέση με την ΕΕ), η αξιόπιστη συμμετοχή μας στην Ατλαντική συμμαχία και η πολυεπίπεδη συνεργασία με επιλεγμένες χώρες όπως η Κίνα, η Ρωσία, το Ισραήλ, η Αίγυπτος, η Βουλγαρία κ.λπ..

Επανεξέταση της επάρκειας των συμβουλευτικών οργάνων της πολιτικής ηγεσίας, τόσο για θέματα άμυνας και εξωτερικής πολιτικής, όσο και για τον χειρισμό κρίσεων.

Συστηματική επένδυση στην υψηλή τεχνολογία, έρευνα και καινοτομία ως βασικών συντελεστών οικονομικής αναπτύξεως και πολλαπλασιαστών ισχύος των Ε.Δ..

Να εκπονηθεί σαφές σχέδιο οικονομικής αναπτύξεως και να επισπευσθεί η αξιοποίηση των ενεργειακών μας πόρων.

Σταδιακή επίτευξη αυτοβοήθειας με δημιουργία αποτρεπτικών Ενόπλων Δυνάμεων και ισχυρής αμυντικής και ναυπηγικής βιομηχανίας. Ως γνωστό «η διπλωματία ενός κράτους είναι τόσο ισχυρή όσο η στρατιωτική ισχύς που την στηρίζει».

Η ανόρθωση του αξιακού μας συστήματος και των ορθών προτύπων με συστηματική και υγιή αναμόρφωση της παιδείας και πολιτισμού.

Αντιμετώπιση απειλής συνδυασμού «δημογραφικό – μετανάστευση – Ισλάμ».

Οι εκάστοτε δοσοληψίες με την Τουρκία (οικονομικές, εμπορικές, αναπτυξιακές, τουριστικές και πολιτισμικές), πέραν των λογιστικών να αντιμετωπίζονται και με κριτήρια άμυνας και ασφάλειας.

Θεσμοθέτηση στρατεύσεως στα 18 έτη για αμφότερα τα φύλα, αυξήσεως της θητείας, αυστηρών αντικινήτρων για τους επιλέγοντες την λεγομένη «εναλλακτική θητεία», απαγορεύσεως συνδικαλισμού στις ΕΔ και πλήρους αποκομματικοποιήσεως αυτών.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Σκοπός: η δυνατότητα αποκτήσεως θαλασσίου και αεροπορικού ελέγχου σε Αιγαίο και Ιόνιο, καθώς και η κατ' ελάχιστον άρνηση αποκτήσεως αντιστοίχου θαλασσίου τουρκικού ελέγχου στην ΝΑ Μεσόγειο. Επιπλέον απόκτηση δυνατότητος αποτελεσματικής άμυνας σε Έβρο, νήσους του Αιγαίο και Κύπρο, με αντεπιθετικές ικανότητες.

Να αναθεωρηθεί η Δομή Διοικήσεως των ΕΔ προς μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητος και του αποτρεπτικού αποτελέσματος. Το Ινστιτούτο έχει παραδώσει στο ΓΕΕΘΑ σχετική πολυσέλιδη μελέτη.

Δεδομένων των οικονομικών περιορισμών, να αποκτηθεί κατά προτεραιότητα σειρά δυνατοτήτων χα-

μηλού κόστους και δυσαναλόγου αποτρεπτικού αποτελέσματος, με εκμετάλλευση της γεωγραφίας και της τεχνολογίας.
Σχεδιασμός 15ετους προγράμματος αποτρεπτικής Δομής Ενόπλων Δυνάμεων με δεκαπενταετή ορίζοντα και συνεπής εφαρμογή του.

Να διασφαλισθεί η μέγιστη διαθεσιμότητα του υφισταμένου υλικού. Επάρκεια απαιτουμένων καυσίμων, ανταλλακτικών και πυρομαχικών για την ετοιμότητα και την συντήρηση των υφισταμένων μονάδων και υλικού, καθώς και για την ρεαλιστική εκπαίδευση των Ε.Δ..

Ο εξορθολογισμός αμυντικών δαπανών μέσω αναδιαρθρώσεως υπηρεσιών και διοικήσεων είναι θεμιτός, εφ' όσον εκτελείται αποκλειστικά με επιχειρησιακά κριτήρια.

Ενίσχυση διακλαδικότητος και κινητικότητος των δυνάμεων που θα δράσουν στο Αιγαίο, το Ιόνιο και την ΝΑ Μεσόγειο, από πλευράς Δομής Δυνάμεων και Δομής Διοικήσεως.

Δυνατότητα ολοκληρωμένης επιτηρήσεως και κοινής εικόνας των ΕΔ σε πραγματικό χρόνο.
Δυνατότητα ερεύνης και διασώσεως, σε ολόκληρο το αναμενόμενο Θ.Ε., σε συνεργασία με την Κύπρο. Η δυνατότητα αυτή προϋποθέτει ποικιλία μέσων (δορυφορικό σύστημα, ΑΦΝΣ, ΑΣΕΠΕ, πλοία, Ε/Π, Ρ/Ε, UAV's, τηλεκατευθυνόμενα πλοία, παθητικά μέσα κ.λ.π.).

Απόκτηση βαλλιστικών πυραύλων βαλλομένων από ξηρά θάλασσα και αέρα, με παράλληλη απόκτηση σχετικής τεχνογνωσίας και υποδομών κατασκευής.

Εγκατάσταση αμυντικών υποδομών και όπλων κατά μήκος του 25ου μεσημβρινού, καθώς και στα επτάνησα.

Ανάπτυξη και οργάνωση αμυντικών και επιθετικών ικανοτήτων δικτυοκεντρικού πολέμου και κυβερνοπολέμου.

Στελέχωση άνω του 90% των μονάδων Σ.Ξ. στον Έβρο και τις νήσους του Αιγαίου και βελτίωση δυνατοτήτων πυροβολικού μάχης από πλευράς εμβέλειας και ακρίβειας.

Κατάλληλη ενίσχυση των αεροναυτικών δυνάμεων, με γνώμονα τους πολιτικούς ΑΝΣΚ, την αποστολή τους, την απειλή και την φύση του Θεάτρου Επιχειρήσεων. Προσαρμογή των δυνατοτήτων της αεράμυνας της χώρας, στις νέες εξοπλιστικές τουρκικές προκλήσεις.

Απαιτείται η διατήρηση και βελτίωση του συστήματος εφεδρείας και επιστρατεύσεως προσαρμοσμένου στην απαιτούμενη ετοιμότητα και μαχητική ικανότητα και βάσει προτύπων επιλεγμένων κρατών.

Το προσωπικό των Ε.Δ. χρήζει ειδικής οικονομικής, μορφωτικής και εκπαιδευτικής μέριμνας, λόγω της ιδιάζουσας φύσεως των καθηκόντων και των περιορισμών του.

Εξέταση τρόπων συνδρομής των ΕΔ στα Σώματα Ασφαλείας σε ακραίες περιπτώσεις απειλών κατά της εσωτερικής ασφάλειας της χώρας (νομοθετικό πλαίσιο, οργάνωση, εκπαίδευση κ.λπ.), δεδομένης της νέας εσωτερικής πραγματικότητος της Ελλάδος.

Διερεύνηση ενισχύσεως των σωμάτων ασφαλείας με ευρωπαϊκά κονδύλια για την αντιμετώπιση ευρωπαϊκού επιπέδου προβλημάτων. Με τα μέσα αυτά (πλοία, Ε/Π, μέσα επιτηρήσεως και πληροφοριών), τα σώματα ασφαλείας και ιδιαίτερα το Λιμενικό Σώμα είναι δυνατόν να συμβάλλουν στην επιτήρηση, στην ομαλή κλιμάκωση και αποκλιμάκωση των κρίσεων, καθώς και στην άμυνα της χώρας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι προτεραιότητες εφαρμογής των ανωτέρω, θα πρέπει να καθορισθούν με κριτήριο το ποσοστό αυξήσεως της αποτροπής με την ολοκλήρωση κάθε προτάσεως, καθώς και τον χρόνο και κόστος υλοποιήσεως.

Κατά τον Π. Κονδύλη το σημερινό αδιέξοδο έγκειται στο ελληνικό δίλημμα, ειρήνη και δορυφοροποίηση ή σύγκρουση με υψηλή πιθανότητα ήττας; Η υπέρβαση του διλήμματος αυτού απαιτεί την επιτέλεση ενός ηράκλειου άθλου για τον οποίο χρειάζεται πολιτική ηγεσία με μεγάλο ανάστημα και εμβέλεια, καθώς και λαός προετοιμασμένος, με κατάλληλο φρόνημα και θέληση. Η αμυντικογενής θέση του «δεν διεκδικούμε τίποτε» ιστορικά ουδέποτε δικαιώθηκε.
Εφ' όσον η πολιτική ηγεσία κατανοήσει την εθνική σημασία των αποτρεπτικών Ε.Δ. και αποκτήσει την απαιτούμενη βούληση και συνεγείρει το σύνολο του Ελληνισμού, εντός και εκτός επικράτειας, τότε θα εξευρεθούν και τα απαιτούμενα κονδύλια, παρά την οικονομική κρίση. Η ιστορία αποδεικνύει ότι υπό παρόμοιες περιστάσεις οι τότε πολιτικοί ηγέτες είχαν την απαιτούμενη βούληση και έτσι μπόρεσαν να βρουν λύσεις για την στρατιωτική προετοιμασία της χώρας οδηγώντας την στο έπος των Βαλκανικών πολέμων 1912 – 1913 και στο έπος του 1940.

Η χώρα μας θα πρέπει να επιλέξει είτε να υπηρετήσει υπαρξιακά και ζωτικά της Εθνικά Συμφέροντα, με όρους ουσιαστικής αποτροπής, αντιστεκόμενη στην γεωπολιτική της συρρίκνωση είτε να αφεθεί στην φθίνουσα πορεία της εθνικής της ισχύος και να αποδεχθεί έναν ενδεχόμενο ρόλο δορυφόρου της Τουρκίας με ότι αυτό συνεπάγεται. Με την πρώτη επιλογή που είναι δυσχερής στην εφαρμογή της (απαιτεί επίπονες προσπάθειες, στιβαρές ηγεσίες και λαϊκό φρόνημα) η χώρα θα κερδίσει τον αυτοσεβασμό της, την κυριαρχία της και θα αποκτήσει το απαιτούμενο ειδικό γεωπολιτικό βάρος που θα της επιτρέψει να προσεγγίζει πλέον τους στρατηγικούς της εταίρους όχι από θέσεως αδυναμίας αλλά βάσει αμοιβαιότητος συμφερόντων.

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.
Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
κατά την Ημερίδα 27ης Νοεμβρίου Περί Εφεδρείας στο Πολεμικό Μουσείο Αθηνών

Εκ μέρους του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο και το ΔΣ του Συνδέσμου Επιτελών Εθνικής Αμύνης για την άρτια συνεργασία τους, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η σημερινή ημερίδα.

Ευχαριστώ επίσης τους εφέδρους που προέρχονται από τους συλλόγους της νοτίου Ελλάδος και κυρίως τους ΣΕΕΔΑ, ΛΕΦΕΔ Αττικής και ΠΕΝΕΦΥΟ οι οποίοι στηρίζουν με την παρουσία τους την ημερίδα.

Θα ήθελα επιπλέον να ευχαριστήσω τα καταστήματα Κωτσόβολος τα οποία με πνεύμα ευαισθησίας για θέματα εθνικής εμβέλειας, συνέδραμαν οικονομικά το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. προκειμένου να πραγματοποιηθεί η σημερινή εκδήλωση. Εύχομαι τα πλέον των 100 καταστήματα της επιχειρήσεως Κωτσόβολος με τα 2000 περίπου άτομα που απασχολούν να συνεχίσουν την δραστηριοποίηση τους σε καιρούς δύσκολους για την ελληνική οικονομία.

Ευχαριστώ τέλος τόσο τους έγκριτους σημερινούς εισηγητές όσο και το ακροατήριο, ως απαραίτητους συντελεστές πραγματοποιήσεως της ημερίδος.

Κυρίες και Κύριοι

Ως γνωστόν χώρα μας αντιμετωπίζει σειρά απειλών και προκλήσεων εκ των οποίων ως κύρια στρατιωτική απειλή, η Πολιτεία ορθώς έχει καθορίσει την Τουρκία για προφανείς λόγους.

Θα έπρεπε να είναι αυτονόητο ότι η αποτροπή των απειλών αποτελεί προϋπόθεση ειρήνης και ευημερίας. Δεδομένου ότι η σκόπιμη κατά τα άλλα συμμετοχή μας στην συμμαχίες του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, δεν εγγυάται την προστασία της κυριαρχίας και των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, μοναδικό ουσιαστικό παράγοντα αποτροπής αποτελούν οι ΕΔ της χώρας.

Οι Τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις υπερτερούν σαφώς σε αριθμούς προσωπικού και μέσων και επί του παρόντος ευρίσκονται στο ίδιο περίπου επίπεδο τεχνολογικά, γεγονός όμως που θα ανατραπεί δραστικά υπέρ της κατά τα επόμενα λίγα έτη.

Το οικονομικό και δημογραφικό ζήτημα της χώρας, δεν επιτρέπει την διατήρηση μεγάλων σε αριθμούς και αμιγώς επαγγελματικών ενεργών ΕΔ. Κατά συνέπεια το αποτρεπτικό μοντέλο της χώρας, θα πρέπει να έχει, σχεδόν νομοτελειακά, τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Μικρές σχετικά αλλά ευέλικτες και διακλαδικές ΕΔ υψηλών προδιαγραφών από πλευράς Δομής, ηγεσίας, ηθικού, φρονήματος και εκπαιδεύσεως και υπέρτερες του αντιπάλου σε τεχνολογία και υποστήριξη.
2. Άριστα εκπαιδευμένη εφεδρεία. Η εξέλιξη της τεχνολογίας αλλά και η απαίτηση διατηρήσεως επαφής με το στρατιωτικό περιβάλλον, επιβάλλουν την συστηματική εκπαίδευση του συνόλου της εφεδρείας σε τακτική βάση.
3. Αξιόπιστο σύστημα κινητοποιήσεως/επιστρατεύσεως και ικανή διάρκεια στρατιωτικής θητείας ενδεχομένως αμφοτέρων των φύλων, από τα 18, προς αντιμετώπιση του αριθμητικού ελλείμματος.
4. Σύνδεση της οικονομικής αναπτύξεως της χώρας με την άμυνα και την ασφάλεια αυτής (αμυντική βιομηχανία), σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Όταν η Ελλάς απειλείται, οι Έλληνες δικαιούνται να το γνωρίζουν δίχως εξωραϊσμούς και λεκτικά στρογγυλεύματα. Τυχόν ημιτελείς και αναποτελεσματικές λύσεις μη διασφαλίζουσες ουσιαστική αποτροπή, ενέχουν μεν μικρότερο πολιτικό κόστος αλλά είναι βέβαιο ότι είτε επιταχύνουν τον χρόνο μίας συγκρούσεως με δυσμενείς όρους, είτε οδηγούν την χώρα σε δορυφοροποίηση και απώλεια κυριαρχίας, του εθνικού γοήτρου και αξιοπρέπειας. Η αξιόπιστη αποτρεπτική απάντηση έναντι ενός αριθμητικά σαφώς ισχυροτέρου αντιπάλου είναι «ένα αποφασισμένο ετοιμοπόλεμο έθνος» σε ισορροπία πάντοτε με την οικονομική του ανάπτυξη και ευημερία.

Η ανωτέρω επιλογή απαιτεί συνειδητοποίηση του προβλήματος, αντίληψη της απειλής, κατανόηση της αποτρεπτικής φιλοσοφίας και ανάλογη διακομματική πολιτική βούληση απαλλαγμένη από κάθε είδους άλλες σκοπιμότητες και ιδεοληψίες. Την πολιτική βούληση θα πρέπει να ακολουθήσει συστηματική ενημέρωση και προετοιμασία της κοινής γνώμης μέσω του σχολείου, της διανοήσεως, των προβαλλομένων προτύπων και αξιών, των ΜΜΕ κ.λπ.. Στην τελική διαμόρφωση του εθνικού αποτρεπτικού μοντέλου θα πρέπει να συνεισφέρει τόσο η κεκτημένη εμπειρία μας, όσο και οι πρακτικές κρατών τα οποία απειλούνται από γειτονικά τους κράτη και έχουν συνείδηση της απειλής, όπως επί παραδείγματος το Ισραήλ.

Τα κατά καιρούς μέτρα που λαμβάνονται για την βελτίωση της αξιοπιστίας της εφεδρείας μας, παλαιότερα και πρόσφατα, είναι θετικά, θεωρώ όμως ότι απαιτούνται περισσότερα. Σε πείσμα της παγκοσμιοποιημένης, διεθνιστικής και πολυπολιτισμικής εποχής που διανύουμε, είναι συγκινητικό και ενθαρρυντικό να παρακολουθεί κανείς τις πρωτοβουλίες νέων Ελλήνων εθελοντών εφέδρων των οποίων το παράδειγμα ζητά μιμητές αλλά και θεσμοθετημένη ενθάρρυνση, υποστήριξη και αξιοποίηση από την Πολιτεία.

Ελπίζω τα αποτελέσματα και οι προτάσεις της σημερινής ημερίδος να αποτελέσουν έναυσμα για μία συνολική θεώρηση του θέματος της εφεδρείας και εν γένει των αποτρεπτικών ΕΔ. Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. είναι πάντοτε πρόθυμο να συνεισφέρει στην προσπάθεια αυτή.

Αντιναύαρχος ε.α. Β. Μαρτζούκος ΠΝ
Επίτιμος Διοικητής ΣΝΔ
Πρόεδρος ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

ΟΙ ΔΥΣΜΕΝΕΣΤΑΤΕΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΞΙΟΜΑΧΟΥ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Του Ταξιάρχου ε.α. Βασιλείου Βάσιλα

ΓΕΝΙΚΑ

Ένα πρόβλημα το οποίο μόλις προ ολίγων ετών ήταν σχεδόν άγνωστο στο ευρύτερο Ελληνικό κοινό, έχει γίνει γνωστό σε τόσο βαθμό, ώστε να διαφαίνεται πλέον ότι αποτελεί την πιο ΚΡΙΣΙΜΗ ΑΠΕΙΛΗ για την ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ από του προσώπου της Γής, μέσα στο ορατό μέλλον, με όσες δυσμενέστατες συνέπειες και φοβερά επακόλουθα συνεπάγεται.

Αναφερόμαστε στο μεγίστης Εθνικής σημασίας ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ, το οποίο έχει γίνει πασίγνωστο στον ανά την υφήλιο Ελληνισμό από της 10/2/1993, που υπεβλήθη το ΟΜΟΦΩΝΟ ΠΟΡΙΣΜΑ της ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ στη Βουλή των Ελλήνων.

Και μόνο δύο χαρακτηριστικοί αριθμοί των δυσμενέστατων αυτών εξελίξεων, οι οποίες συντελέσθηκαν από της αρχής του τρέχοντος έτους μέχρι της 15ης Μαΐου, όπως αναφέρουν τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, είναι αρκετά για να επιβεβαιώσουν την αλήθεια των όσων αναφέραμε, όπου κατά τη προαναφερθείσα περίοδο είχαμε 30399 γεννήσεις και 50784 θανάτους, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι με μια απλή αναγωγή θα έχουμε μέχρι τέλους του έτους 67416 γεννήσεις και 110801 θανάτους. Θα έχουμε δηλαδή μείωση πληθυσμού 43.489 κατά το 2017, γεγονός της μείωσης των γεννήσεων σε συνδυασμό με:

α. Την ΑΠΟΔΗΜΙΑ των ΝΕΩΝ προσοντούχων παραγωγικής ηλικίας, ένεκα της ΑΝΕΡΓΙΑΣ που μαστίζει τη Χώρα και ιδιαίτερα τους Νέους.

β. Τις αυξήσεις των γεννήσεων των αλλοδαπών 2ης και 3ης γενιάς.

γ. Τις εισροές λαθρομεταναστών, επιδεινώνουν ακόμα περισσότερο το οξύτατο πρόβλημα της Χώρας.

Αν αναλογιστούμε ότι ,έστω και σήμερα, ήταν ανθρωπίνως δυνατόν να αυξηθούν οι γεννήσεις στα επίπεδα της δεκαετίας του 1930,θα απαιτούντο 20-30 χρόνια για να εισέλθουν οι γεννηθέντες την προαναφερθείσα περίοδο στην παραγωγική ή στρατεύσιμη ηλικία.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Όλες αυτές οι καταστάσεις επηρεάζουν ΑΜΕΣΑ και ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΑ:

1. Το ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ και ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ σύστημα της Χώρας, αν αναλογιστούμε ότι την δεκαετία του 50 είχαμε 14 εργαζόμενους προς 1 συνταξιούχο και προ της οικονομικής κρίσεως, για να είναι το σύστημα βιώσιμο, έπρεπε να είχαμε αναλογία 4προς 1, μετά δε την οικονομική κρίση η αναλογία έγινε 10 προς 1,αυτή σήμερα βρίσκεται στο 1,4 προς 1, εξ ου και η αδυναμία των Ασφαλιστικών Ταμείων να ανταποκριθούν στις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις (Συντάξεων –Υγείας).

2,Τη ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ και ΓΕΩΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ της Χώρας, ακόμα και μέσα στις Συμμαχίες της, οι οποίες είναι απόλυτα συνυφασμένες με την ΙΣΧΥ και το ΑΞΙΟΜΑΧΟ των ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ και

3. Αυτή καθ' εαυτή την ΙΣΧΥ και το ΑΞΙΟΜΑΧΟ των Ε Δ, επί των οποίων οι επιπτώσεις εκ της δραματικής μειώσεως του πληθυσμού έχουν ως εξής:

α. Η διατήρηση δυναμικού πληθυσμού είναι εξ ίσου σημαντική με την ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ. Και τούτο διότι μακροπρόθεσμα η ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ είναι περιττή για ένα πληθυσμό που εξαφανίζεται.

β. Μικρά Έθνη με χαμηλό Δημογραφικό Πρόβλημα δεν θα μπορέσουν να διεξάγουν παρατεταμένες πολεμικές επιχειρήσεις, διότι δεν θα έχουν Εφεδρείες για αναπλήρωση απωλειών.

γ. Μόνον Έθνη με υψηλό αριθμό γεννήσεων θα είναι σε θέση να διατηρήσουν μεγάλους στρατούς αποκτώντας Κυριαρχία σαν τοπικές Υπερδυνάμεις.

δ. Ο γηράσκων πληθυσμός χώρας ισοδυναμεί με μονομερή Αφοπλισμό.

ε. Οι ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ αλλοιώσεις που τώρα έχουν οξυνθεί, είναι αμείλικτες και η ανατροπή τους απαιτεί Άμεσα και Δραστικά Μέτρα..

στ. Η Ζωή και το Μέλλον μίας χώρας στηρίζεται στη ΝΕΟΛΑΙΑ της.

ζ. Όσο περισσότεροι νέοι τόσο ισχυρότερες Ένοπλες Δυνάμεις.

η. Οπλικά συστήματα χωρίς χειριστές είναι Άχρηστα. Ο Θουκυδίδης παραγγέλλει «Άνδρες γαρ πόλις και ου τείχη ουδέ νήες ανδρών κεναί».

θ. Όσο ισχυρότερες Ε Δ τόσο περισσότερο απομακρύνεται ο πόλεμος λόγω ΑΠΟΤΡΟΠΗΣ.

ι. Η Προπαρασκευή η Εκπαίδευση, η Πειθαρχία και η Ετοιμότητα αποτελούν βασικά στοιχεία της ΙΣΧΥΟΣ και του ΑΞΙΟΜΑΧΟΥ των Ενόπλων Δυνάμεων. Οι Ρωμαίοι έλεγαν «si vis pacem, para bellum",δηλ. «αν θέλεις ειρήνη, παρασκεύαζε πόλεμο».

ια. Ισχυρές Ε Δ σημαίνει Ισχυρή Διαπραγματευτική Θέση..

ιβ. Βασική προϋπόθεση της οικονομικής ανάπτυξης και της προσέλκυσης επενδύσεων (το μεγάλο ζητούμενο της εποχής μας) είναι η ΑΣΦΑΛΕΙΑ των ΣΥΝΟΡΩΝ μας και

ιγ. Οι Ελληνίδες, οι οποίες συμμετείχαν σε όλους του ς πολέμους , στις υγειονομικές υπηρεσίες, στα προκεχωρημένα στρατιωτικά νοσοκομεία, ως Εθελόντριες Αδελφές Νοσοκόμες, κατά τα τελευταία χρόνια, εισήλθαν δυναμικά στις Ένοπλες Δυνάμεις ως στελέχη, με αξιόλογες επιδόσεις και σε όλες τις άλλες μάχιμες υπηρεσίες, ή ως εθελόντριες πενταετούς θητείας και έχουν αναδειχθεί ισάξιες των συναδέλφων ανδρών τους. Οι Ελληνίδες αυτές εμφορούμενες από υψηλό Εθνικό Φρόνημα κρα-

τούν στα χέρια τους το μέλλον της Ελλάδας. Αυτό όμως δεν θα πρέπει να τις απομακρύνει από την κύρια αποστολή τους που είναι η τεκνογονία, για την οποία τόσο η Πολιτεία πρέπει να θεσμοθετήσει σοβαρά, αποτελεσματικά, γενναία και ευεργετικά μέτρα, όσο και οι Διοικήσεις υπό τις οποίες άμεσα υπάγονται, θα πρέπει και αυτές να παρέχουν απλόχερα κάθε είδους ευκολίες και εξυπηρετήσεις (παροχή κατοικίας, συνυπηρέτηση, άδειες κυήσεως, τοκετού και μητρότητας), με πλήρεις αποδοχές, πρόωρες συνταξιοδοτήσεις, μεταγραφές φοιτητών στους τόπους των συμφερόντων τους και κάθε άλλου είδους παροχές.
Όλα αυτά ήταν και επίσημα γνωστά σε όλες τις κυβερνήσεις, οι οποίες ενηλάγησαν στην εξουσία, από τον Φεβρουάριο του 1993, από τότε δηλαδή που υποβλήθηκε το ΟΜΟΦΩΝΟ ΠΟΡΙΣΜΑ της ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, στο οποίο περιέχονται σοβαρές προτάσεις, για τις οποίες ΟΥΔΕΝ έπραξαν οι κυβερνήσεις αυτές, διότι δεν υπήρχε:
1. Η Πολιτική Βούληση ή
2. Δεν το επιτρέπανε οι οικονομικές δυνατότητες της χώρας.

ΜΕΤΡΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΤΟ ΟΜΟΦΩΝΟ ΠΟΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1.Η Οικογένεια με τρία παιδιά να χαρακτηρίζεται πολύτεκνη.
2.Να γενικευθούν και να επεκταθούν τα μέτρα για την προστασία της γυναίκας κατά την Κύηση και τον Τοκετό.
3.Να βελτιωθούν οι υπηρεσίες στην πρωτοβάθμια φροντίδα, για να μειωθεί η βρεφική θνησιμότητα.
4. Να εξασφαλίζεται οικογενειακή στέγη στα άπορα ζευγάρια.
5.Η εξασφάλιση της εργασίας να αποτελέσει πρώτιστο καθήκον της Πολιτείας, όπως ορίζει το Σύνταγμα.
6.Να καταρτιστούν Εθνικά Προγράμματα για τους Παλιννοστούντες Ομογενείς.
7. Να καταρτιστούν προγράμματα για τους νέους αγρότες.
8.Να προσεχθεί ιδιαιτέρως η αθρόα εισροή των λαθρομεταναστών.
9.Το επίδομα για το 3ο παιδί να δίδεται μέχρι το τέλος της 12ετίας.
10.Αυτό το επίδομα να δίδεται και στο 2ο παιδί για 3 χρόνια.
11.Από το 4ο παιδί και άνω να χορηγείται, σε οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, διπλάσιο επίδομα του προβλεπόμενου για το τρίτο παιδί, μέχρι το 16ο έτος της ηλικίας, ή το 21ο, εφ' όσον σπουδάζει.
12.Να ιδρυθούν περισσότεροι βρεφονηπιακοί σταθμοί σε όλη τη χώρα, με προτεραιότητα τα παιδιά των πολυτέκνων.
13.Να συσταθεί Σώμα Βοηθών Μητέρων, από εκπαιδευμένες νέες, προς αναπλήρωση των εργαζομένων μητέρων.
14.Να θεσμοθετηθούν φορολογικές απαλλαγές για κάθε παιδί.
15.Να αναθεωρηθεί ο Νόμος 1609/86 για τις Αμβλώσεις.
16.Να τροποποιηθεί ο νόμος για τις Υιοθεσίες.
17.Οι πολύτεκνες μητέρες να συνταξιοδοτούνται κανονικά και να λαμβάνουν2 χρόνια άδεια μετ' αποδοχών για κάθε παιδί
18.Να εισαχθούν στην εκπαίδευση μαθήματα για θέματα Τροχαίας και για τα Ναρκωτικά.
19.Να θεσμοθετηθεί ένα ευρύ νομοθετικό φάσμα υπέρ των Πολυτέκνων, όπως ισόβια σύνταξη, διορισμοί, άδεια απόκτησης ταξί, μειωμένα εισιτήρια σε ΜΜΜ, μεταγραφές φοιτητών, αγορά αφορολόγητων οχημάτων Ι Χ, κλπ.
20.Να θεσπιστεί ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ οικογένειας και πληθυσμού, υπό την άμεση εποπτεία του Προέδρου της Δημοκρατίας.
21.Να συσταθεί μόνιμη επιτροπή της Βουλής για το Δημογραφικό Πρόβλημα.
22.Να προβλεφθούν θέσεις Διδακτικού Προσωπικού σ' όλα τα ΑΕΙ της Χώρας για τη ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ.
23.Στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας να ορισθεί ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ, με αποκλειστική αρμοδιότητα να συντονίζει όλα τα θέματα της Δημογραφικής Πολιτικής, με την εγγραφή αναλόγων πιστώσεων στον Προϋπολογισμό.
Βάσει της τελευταίας αυτής πρότασης σχεδιάσθηκε ένα Τυπικό Οργανόγραμμα του προτεινόμενου Υφυπουργείου, με τις αναγκαίες περιγραφές καθηκοντολογίας και αρμοδιοτήτων των Διευθύνσεων και των Τμημάτων, που προβλέπονται σ' αυτό. όπως φαίνεται στον Πίνακα που παρατίθεται στο τέλος του παρόντος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Παρά το γεγονός ότι το Πόρισμα της Διαρκούς Κοινοβουλευτικής Επιτροπής αποτελεί μία πάρα πολύ επιμελημένη εργασία και περιέχει αξιόλογες προτάσεις, παρά ταύτα παρέλειψε να αναφερθεί:
1. Στις αναξιοποίητες πηγές του Εθνικού Δημογραφικού Πλούτου που είναι:
α. Η των παλιννοστούντων ομογενών.
β. Η των Αμβλώσεων, οι οποίες είναι τριπλάσιες των γεννήσεων ετησίως.
γ. Η των άτεκνων ζευγαριών, που υπερβαίνουν τα 350.000.
2. Στον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Εκκλησία τη Ελλάδος, που έχει ως εξής:
α. Με τη διαφώτιση του Χριστεπώνυμου πληρώματος, περί των δυσμενέστατων συνεπειών εκ των αμβλώσεων.
β. Με την επέκταση του «θεσμού της στέγης» για τις άγαμες κυοφορούσες σε όλη την επικράτεια.
γ. Με την ανάθεση της διαδικασίας των Υιοθεσιών και των Αναδοχιών, στις κατά τόπους εκκλησιαστικές ενορίες.

Ορισμένες από τις προτάσεις δεν απαιτούν οικονομικό κόστος, άλλες όμως το απαιτούν και μάλιστα μεγάλα ποσά, τα οποία είναι δύσκολο, όχι όμως αδύνατο για να εξευρεθούν.

Στο σημείο αυτό θα μου επιτρέψετε να αναφέρω ότι η Ελλάδα διαθέτει πακτωλούς αναξιοποίητων πλουτοπαραγωγικών πηγών.Όπως αναφέρεται σε μελέτη του Ινστιτούτου Γεωλογικών Ερευνών των Η.Π.Α., όπου μόνον τα κοιτάσματα Υδρογονανθράκων- Φυσικού Αερίου υπερβαίνουν τα 10 τρισεκατομμύρια δολάρια!!!

Το πρόβλημα

Η Πρόταση

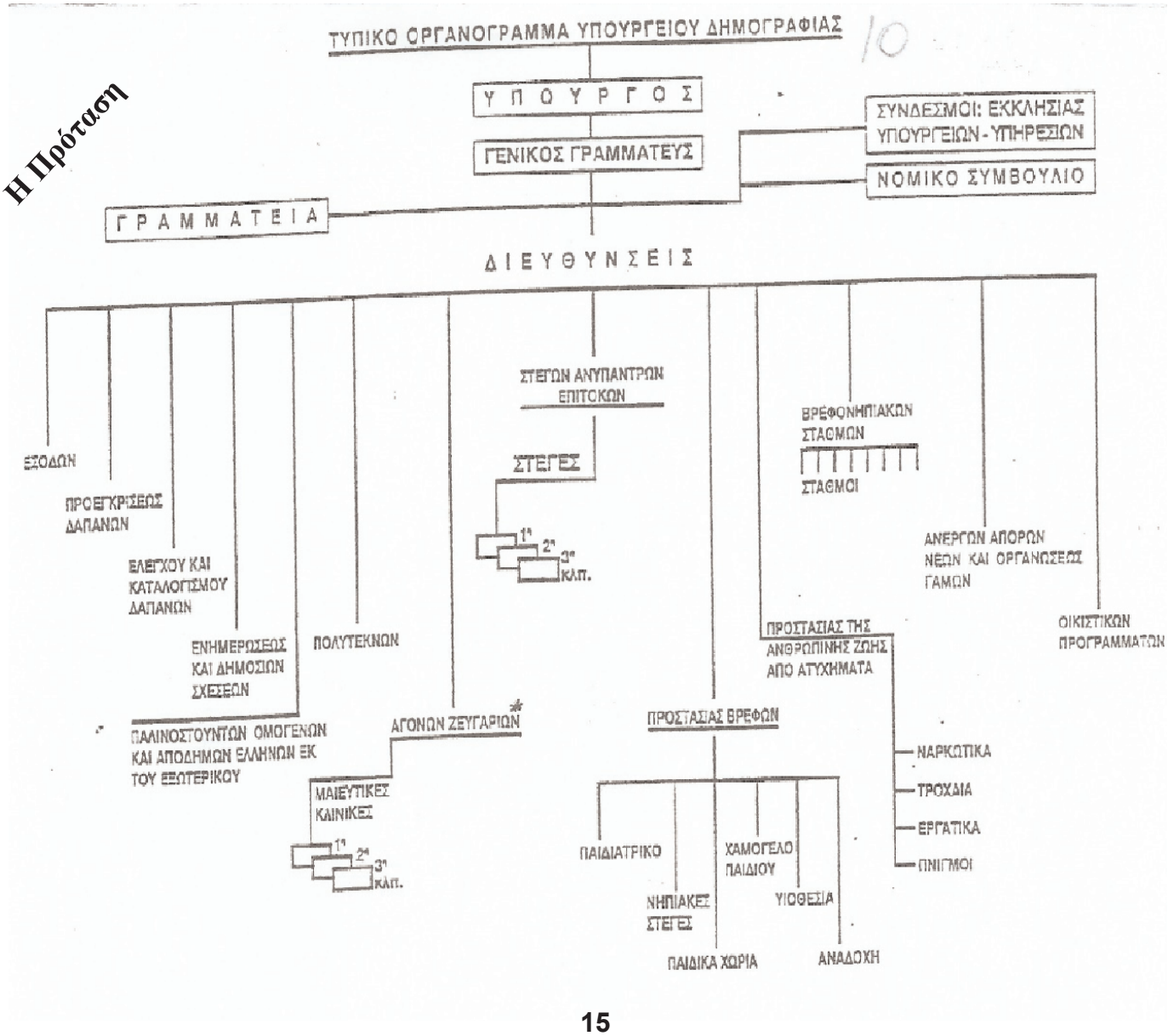
ΤΥΠΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑΣ
10
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ - ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΕΞΟΔΩΝ
ΠΡΟΕΓΚΡΙΣΕΩΣ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΗΜΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΑΓΟΝΩΝ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ
ΜΑΙΕΥΤΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ
1η 2η 3η κλπ.
ΣΤΕΓΩΝ ΑΝΥΠΑΝΤΡΩΝ ΕΠΙΤΟΚΩΝ
ΣΤΕΓΕΣ
1η 2η 3η κλπ.
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΒΡΕΦΩΝ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΟ
ΝΗΠΙΑΚΕΣ ΣΤΕΓΕΣ
ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΥΙΟΘΕΣΙΑ
ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ
ΑΝΑΔΟΧΗ
ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ
ΣΤΑΘΜΟΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΖΩΗΣ ΑΠΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ
ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ
ΤΡΟΧΑΙΑ
ΕΡΓΑΤΙΚΑ
ΠΝΙΓΜΟΙ
ΑΝΕΡΓΩΝ ΑΠΟΡΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΓΑΜΩΝ
ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

«Κάτι τρέχει» με το Σκοπιανό! Προσοχή στις… παγίδες

Γράφει ο Κωνσταντίνος Λουκόπουλος*, Αναλυτής ΚΕΔΙΣΑ

Φαίνεται ότι «κάτι τρέχει» με το Σκοπιανό! Δεν είναι μόνο τα πρόσφατα δημοσιεύματα που το φέρνουν στο προσκήνιο, αλλά και η μάλλον αγχωτική αναφορά του ΥΠΕΞ κ. Κοτζιά στην τελευταία του συνέντευξη για την αναγκαιότητα επίλυσής του στο πρώτο εξάμηνο του 2018. Ο χρόνος αυτός συνδέεται πρωτίστως με τη Σύνοδο Κορυφής (summit) του ΝΑΤΟ τον Ιούλιο 2018 στις Βρυξέλλες, όπου εκτιμάται ότι θα υπάρξει σημαντική πίεση για την ένταξη της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας στον Οργανισμό.

Στη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ τον Απρίλιο 2008 στο Βουκουρέστι, μετά από άριστη προετοιμασία και επιτυχή χειρισμό της κυβέρνησης Καραμανλή, αποφασίστηκε ομόφωνα (σημ. είναι μεγάλο λάθος να μιλάμε και να διαφημίζουμε «το βέτο» αλλά θα πρέπει προβάλουμε ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με συναίνεση (consensus)) ότι η ένταξη της πΓΔΜ στην Συμμαχία θα πραγματοποιηθεί μόνο μετά από εξεύρεση κοινά αποδεκτής λύσης για το όνομα με την Ελλάδα! Δέκα χρόνια μετά την απόφαση αυτή, οι ΗΠΑ αλλά και άλλες χώρες που έχουν συμφέροντα στην περιοχή όπως η Γερμανία, πιέζουν για ένταξη των Σκοπίων στο ΝΑΤΟ προκειμένου να διασφαλισθεί η εύθραυστη σταθερότητα στην χώρα και στα Δυτικά Βαλκάνια.

Το νέο στοιχείο είναι ότι για πρώτη φορά προστίθεται στην ονοματολογία, το όνομα «Κεντρική Βαλκανική Δημοκρατία». Μπορεί στο πρώτο άκουσμα να πει κάποιος «πολύ ωραία δεν περιλαμβάνει το όνομα Μακεδονία ή παράγωγο του» αλλά φοβόμαστε ότι υπάρχουν παγίδες. Μήπως το όνομα αυτό θα είναι μόνο για ένταξη στο ΝΑΤΟ, σε Διεθνείς Οργανισμούς και στις σχέσεις με την Ελλάδα, ενώ η γειτονική μας χώρα θα διατηρήσει το Συνταγματικό της όνομα στις διμερείς σχέσεις της με τις πάνω από 130 χώρες που την έχουν αναγνωρίσει με αυτό; Οπότε εμείς «παίρνουμε»… ένα όνομα χωρίς την λέξη Μακεδονία και αυτοί «παίρνουν» τη διατήρηση του Συνταγματικού ονόματος; Έτσι παύει να υπάρχει όμως ο όρος «erga omnes» που σημαίνει έναντι όλων και για κάθε χρήση, που μακροπρόθεσμα θα εξασθενούσε την χρησιμοποίηση του ονόματος «Μακεδονία» και του επιθέτου «Μακεδονικό» που δυστυχώς έχει επικρατήσει; Σταματάει έτσι ο αλυτρωτισμός της γειτονικής μας χώρας;

Η νέα κυβέρνηση του κ. Zoran Zaev η οποία μετά τις δημοτικές εκλογές φαίνεται να ισχυροποιείται, έχει δείξει πραγματισμό και ένα όντως πνεύμα συνεννόησης με την Ελλάδα αν και ο εμπειρότατος παρά την ηλικία του ΥΠΕΞ κ. Nikola Dimitrov αλλιώς συνομιλεί με τον κ. Κοτζιά και αλλιώς με τους ομολόγους άλλων κρατών. Δυσκολευόμαστε όμως να πιστέψουμε ότι κυβέρνηση Zaev θα εγκαταλείψει την… «εθνική γραμμή» και θα αποδεχθεί πλήρως τις ελληνικές θέσεις και για τον λόγο αυτό εκτιμάται ότι ίσως παραιτηθεί από το όνομα στους διεθνείς οργανισμούς αλλά θα κρατήσει το όνομα και το απορρέον επίθετο σε διμερείς σχέσεις και στα διαβατήρια, εμπορικές συμφωνίες, τίτλους οργανισμών, γλώσσα κλπ.

Όσο και να θέλει η Κυβέρνηση, αν τελικά κάνει έναν τέτοιο… «έντιμο συμβιβασμό», να το πλασάρει ως εθνική νίκη, θα είναι τελικά μάλλον «χρυσή» ήττα καθόσον θα οριστικοποιήσει διεθνώς την καθιέρωση του ονόματος «Μακεδονία» το οποίο μας αρέσει δεν μας αρέσει επικρατεί. Σε κάθε περίπτωση η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ θα βρεθεί μπροστά στις ευθύνες της, όπως όμως και η αντιπολίτευση, μεγάλη και μικρή. Το σοβαρό ερώτημα που προκύπτει είναι για το πόσο πρόθυμος είναι ο κ. πρωθυπουργός να επιτύχει μία εθνική συνεννόηση για το θέμα αυτό για να υπάρχει κοινή εθνική θέση πριν όμως από την κρίσιμη φάση της διαπραγμάτευσης και όχι αφού έχει τελειώσει! Όποτε το έχει κάνει είναι για να αποποιηθεί των δικών του ευθυνών και την αποφυγή πολιτικού κόστους. Από την άλλη πλευρά σημειώνεται ότι κάτι «οσμίστηκε» ο συγκυβερνών κ. Καμμένος και προσπαθεί να το εκμεταλλευτεί (μικρο)πολιτικά! Δεν ήταν συμπωματική η καινούργια «κόκκινη γραμμή» του (οι κόκκινες γραμμές του βέβαια εξελίσσονται πάντα σε… «ροζ ξέφτια») κατά την βράβευση του ως εξέχουσα προσωπικότητα από το ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, λέγοντας ότι τάσσεται εναντίον κάθε ονο μασίας που θα περιλαμβάνει τον όρο «Μακεδονία» και ότι μια συμφωνία με την πΓΔΜ πρέπει να παραπεμφθεί σε δημοψήφισμα!

Αν και δεν περιμένουμε κάτι θεαματικό στη σημερινή συνάντηση στη Νέα Υόρκη του ειδικού διαμεσολαβητή των Ηνωμένων Εθνών M. Nimetz με τους εκπροσώπους της Ελλάδας Πρέσβη κ. Αδαμάντιο Βασιλάκη και της πΓΔΜ κ. Βάσκο Ναουμόφσκ, οι επόμενοι μήνες θα είναι δύσκολοι και θα υπάρξουν μεγάλες πιέσεις τόσο από τις ΗΠΑ όσο και από την Γερμανία. Θα πρέπει να προσέξουμε τις παγίδες, αποφεύγοντας τον αυτοεγκλωβισμό μας. Δεν επιτρέπεται διασταλτική ερμηνεία του «erga omnes» και δεν θα πρέπει να χάσουμε το ισχυρό μας πλεονέκτημα που λέγεται «απόφαση Συνόδου Κορυφής του Βουκουρεστίου 2008». Τα υπόλοιπα που λέγονται είναι για τα πανεπιστημιακά αμφιθέατρα και ας μας επιτρέψει ο κ. Κοτζιάς να αμφισβητούμε ενίοτε «το αλάθητο του»!

Πηγή πρώτης δημοσίευσης

liberal.gr (http://www.liberal.gr/arthro/177639/amyna–diplomatia/2017/isonkati-trecheisin-me-to-skopiano-prosochi-stisi-pagides.html- Τρίτη 21 Νοεμβρίου 2017)

* Ο Αντιστράτηγος ε.α. Κωνσταντίνος Λουκόπουλος είναι Συντονιστής – Υπεύθυνος για τα θέματα Άμυνας και Διπλωματίας στο liberal.gr μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛΙΣΜΕ) και του Κέντρου Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων (ΚΕΔΙΣΑ). Είναι απόφοιτος της ΣΕΘΑ και έχει περατώσει Στρατηγικές Σπουδές Ασφαλείας. Διατέλεσε εκπρόσωπος Τύπου του Α/ΓΕΕΘΑ, διευθυντής Διεθνών Σχέσεων στο ΥΕΘΑ/ΓΓΟΣΑΕ, και υπηρέτησε σε διοικητικές και επιτελικές θέσεις στην Ελλάδα και στο ΝΑΤΟ.

ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΑΓΙΔΑ ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΑΝΩΝ

Του κ. Γιουματζίδη Δημητρίου
Φυσικού – Καθηγητού Πληροφορικής ΜΕ

Μετά την εκλογή του κ. Ζόραν Ζάεφ στην πρωθυπουργία της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ), την άνοιξη του 2017, άλλαξε η θέση της Σκοπιανής κυβέρνησης σχετικά με το θέμα της ταυτότητας των κατοίκων και της οριστικής ονομασίας της γειτονικής χώρας.

Κυβερνητικοί αξιωματούχοι αλλά και ο ίδιος ο πρωθυπουργός, δηλώνουν ότι δεν έχουν αρχαία καταγωγή, αποδέχονται την σλαβική καταγωγή τους και υπόσχονται να απομακρύνουν τα αγάλματα του Μεγάλου Αλεξάνδρου και του Φιλίππου από δημόσιους χώρους, να αλλάξουν το όνομα του αεροδρομίου της πόλης των Σκοπίων και του κεντρικού αυτοκινητόδρομου που διασχίζει την χώρα, να σταματήσουν την αλυτρωτική προπαγάνδα κλπ. κλπ.

Σε αντάλλαγμα ζητούν από την Ελληνική κυβέρνηση να αναγνωρίσει επίσημα το κράτος τους με ένα όνομα που να περιέχει τον όρο «Μακεδονία» με κάποιο διευκρινιστικό από μπροστά όπως Βόρεια, Άνω, Ορεινή ή Νέα, και να συμφωνήσει στην είσοδό τους στο ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ελληνική κυβέρνηση δεν θα πρέπει να πέσει σε αυτή την καλοστημένη επικοινωνιακά παγίδα των Σκοπιανών

Οποιοδήποτε, όνομα που θα περιείχε τον όρο Μακεδονία με οποιοδήποτε διευκρινιστικό μπροστά του όπως Βόρεια, Άνω, Ορεινή ή Νέα:

• βαπτίζει την περιοχή γύρο από την πόλη των Σκοπίων «Μακεδονία» όταν αυτή η περιοχή ήταν μεν μέσα στα διευρυμένα όρια κατακτήσεων του Μακεδονικού Βασιλείου, όπως άλλωστε η Περσία και η Αίγυπτος, αλλά ποτέ δεν υπήρξε μέρος της ιστορικής Μακεδονίας, δηλαδή του εδάφους που κατοικήθηκε από τους Μακεδόνες Έλληνες και ονομάσθηκε από αυτούς Μακεδονία.

• έχει από μόνο του αλυτρωτικό χαρακτήρα δηλαδή διεκδίκηση Ελληνικού εδάφους.

• δημιουργεί ψεύτικο «Μακεδονικό έθνος» και «Μακεδονική γλώσσα».

• θα καταλήξει να γράφεται «Β. Μακεδονία», «Α. Μακεδονία», «Ο.Μακεδονία» ή «Ν.Μακεδονία».

Για παράδειγμα. Εάν δημιουργηθεί κράτος με το όνομα «Βόρεια Μακεδονία» είναι αυτονόητο ότι οι κάτοικοί του θα λέγονται «Μακεδόνες», θα μιλούν τα «Μακεδονικά» και θα θέλουν να ενσωματώσουν στο κράτος τους τα εδάφη της επαρχίας του γείτονα που έχει το ίδιο όνομα και εμείς οι Μακεδόνες Έλληνες θα γίνουμε υπήκοοι των Σκοπιανών .

Η παγίδα είναι ότι αυτοί δηλώνουν ότι θα υποχωρήσουν σε κάτι που μπορεί να αλλάξει εύκολα ενώ ζητούν από εμάς να τους παραχωρήσουμε κάτι που δεν αλλάζει. Δηλαδή. Εάν η οριστική ονομασία της ΠΓΔΜ περιλαμβάνει τον όρο «Μακεδονία» μία μελλοντική Σκοπιανή κυβέρνηση μπορεί να επαναφέρει τον «Αρχαιομακεδονισμό», να στήσει νέα αγάλματα, να ονομάσει νέες οδούς, να επαναφέρει τους χάρτες της μεγάλης Μακεδονίας στα σχολεία κλπ. Σε αυτή την περίπτωση η Ελλάδα δεν θα μπορεί να κάνει τίποτα απολύτως γιατί η ΠΓΔΜ θα έχει αναγνωρισθεί ως «Μακεδονία», θα έχει μπει στο ΝΑΤΟ και την Ευρωπαϊκή Ένωση και θα είναι αδύνατον να αλλαχτούν αυτές οι καταστάσεις.

Εάν οι πιέσεις των ξένων, και των εντός Ελλάδος «αντιπροσώπων» τους στην πολιτική και τα ΜΜΕ, προς την Ελληνική πλευρά γίνουν πολύ έντονες για να δεχθεί τον όρο «Μακεδονία» στην οριστική ονομασία της ΠΓΔΜ η Ελληνική κυβέρνηση ΩΦΕΙΛΕΙ ή να κάνει Δημοψήφισμα ή να αποσυρθεί από τις διαπραγματεύσεις.

Εάν η Ελληνική κυβέρνηση πιεστεί να παραχωρήσει το όνομα «Μακεδονία», δήθεν για να μην αποσταθεροποιηθούν τα Σκόπια, θα αποσταθεροποιηθεί η ίδια, αφού η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων θα αντιδράσει έντονα και μεγάλο μέρος θα στραφεί από αντίδραση προς την «Χρυσή Αυγή» και τα φιλορωσικά κόμματα, κάτι που προκαλεί κυριολεκτικά τρόμο και ανατριχίλα στους Δυτικούς, ιδιαίτερα τώρα που η Τουρκία συνεργάζεται με την Ρωσία. Με το Δημοψήφισμα την ευθύνη της απόφασης την παίρνει ο ίδιος ο Ελληνικός λαός και μέσα στα πλαίσια του Δημοκρατικού πολιτεύματος οφείλουμε να σεβαστούμε όποιο και να είναι το αποτέλεσμά του. Αργά ή γρήγορα θα λογοδοτήσει όποιος πολιτικός ή πολιτική ομάδα στερήσει από τον Ελληνικό λαό αυτό το δικαίωμα και επιβάλλει σύνθετη ονομασία μόνον με κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Το να αποσυρθεί η Ελλάδα από τις διαπραγματεύσεις δεν είναι και τόσο τραγικό όσο φαίνεται. Αντιθέτως. Η Ελλάδα δεν έχει κανέναν απολύτως λόγο να βιάζεται να πάρει άμεσα απόφαση για το θέμα. Ακόμη και όλα τα κράτη της γης αναγνωρίσουν τα Σκόπια ως «Μακεδονία» εάν δεν τα αναγνωρίσουμε ΕΜΕΙΣ αυτοί ΠΟΤΕ δεν θα γίνουν Μακεδόνες. Για αυτό προσπαθούν να μας ξεγελάσουν και δεν πάνε μονομερώς να ζητήσουν αναγνώριση από τον ΟΗΕ. Την δικιά μας υπογραφή θέλουν.

Όσοι ασχολούνται σοβαρά με το θέμα γνωρίζουν πολύ καλά ότι ο χρόνος πλέον είναι προς όφελός μας γιατί σε λίγα χρόνια:

• Οι Αλβανοί στην ΠΓΔΜ θα είναι πλειοψηφία και σε καμία περίπτωση δεν θα δεχθούν τον όρο «Μακεδονία», ή παράγωγά του, στην ονομασία του κράτους τους.

• Οι σλάβοι της ΠΓΔΜ θα αναγνωρίσουν την σλαβική καταγωγή τους αφού θα έχουν την ενθάρρυνση του Ζάεφ και δεν θα καταπιέζονται από τον «αρχαιομακεδονι-

σμό» του Γκρούεφσκι.

• Οι Βούλγαροι μετά το σύμφωνο φιλίας που υπέγραψαν με τους Σκοπιανούς και την πολιτική παραχώρησης διαβατηρίων θα επαναβουλγαρίσουν αρκετούς από τους σλάβους της ΠΓΔΜ.

• Οι «Αρχαιομακεδονιστές» του Γκρούεφσκι, σε μεγάλο ποσοστό, θα συνειδητοποιήσουν τις Ελληνικές ρίζες τους και μαζί με τους ήδη συνειδητοποιημένους Έλληνες της ΠΓΔΜ θα θελήσουν να συγκροτήσουν την Ελληνική μειονότητα της ΠΓΔΜ, φθάνει το ελληνικό κράτος να μην επαναλάβει τα εγκληματικά λάθη του παρελθόντος. Οι σλάβοι των Σκοπίων και οι υποστηρικτές τους εντός και εκτός Ελλάδος γνωρίζουν τα παραπάνω και για αυτό βιάζονται.

Για όλους τους παραπάνω λόγους η Ελληνική κυβέρνηση δεν πρέπει να υποχωρήσει στις πιέσεις των ξένων, αλλά και των εντός Ελλάδος «εκπροσώπων» τους στην πολιτική και στα ΜΜΕ.

Με κάθε κόστος δεν πρέπει να αποδεχθεί τον όρο «Μακεδονία» στην οριστική ονομασία των Σκοπίων.

Έχει την υποχρέωση να εφαρμόσει τις αποφάσεις της σύσκεψης των πολιτικών αρχηγών του 1992 η οποία ανατρέπεται μόνον με ανάλογη σύσκεψη, εάν θέλει ο πολιτικός κόσμος της Ελλάδος να σώσει την αξιοπρέπειά του. Επίσης έχει την υποχρέωση αλλά και το δικαίωμα να προτείνει ονομασίες που δεν περιέχουν τον όρο «Μακεδονία» αλλά ανταποκρίνονται πλήρως στα ιστορικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά του νέου κράτους όπως «Δημοκρατία του Βαρδάρη» (όπως ονομαζόταν πριν το 1944), «Δημοκρατία των Σκοπίων» ή «Κεντροβαλκανική Δημοκρατία», οι οποίες θα εκμηδένιζαν μελλοντικές διενέξεις και θα βοηθούσαν την ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ γειτόνων στα Βαλκάνια.

Μερικοί θα σκεφθούν ότι όλα τα παραπάνω είναι σωστά αλλά δεν είναι δυνατόν να γίνουν.

Δεν πρέπει να επηρεαζόμαστε από την μακροχρόνια «πλύση εγκεφάλου» που έχουμε υποστεί από συγκεκριμένους πολιτικούς και δημοσιογράφους, οτι «το θέμα είναι χαμένο» και ότι «δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα» για να μας καθηλώσουν στον καναπέ και την απραξία.
Το θέμα της οριστικής ονομασίας του γειτονικού κράτους δεν είναι χαμένο.

ΕΙΝΑΙ δυνατόν να επικρατήσει η ιστορική αλήθεια.

Φθάνει να ενημερωθούμε σωστά και να το πιστέψουμε.

Έδεσσα 19 Νοε. 2017

ΠΗΓΗ: INTERNATIONAL HELLENIC ASSOCIATION

Είναι πολυ

Τις προάλλες γαλλικό δικαστήριο αθώωσε τον συγγραφέα Πασκάλ Μπρικνέρ. Ήταν κατηγορούμενος για την προτροπή σε φυλετικό μίσος – ή κάπως έτσι τέλος πάντων. Η κατηγορία στηριζόταν σε μια δήλωση που είχε κάνει αμέσως μετά τη σφαγή στο Charlie Hebdo. «Δεν φτάνει να συλλάβουμε τους δολοφόνους. Πρέπει να ανοίξουμε και τον φάκελο των συνεργατών τους». Μάλιστα, χρησιμοποίησε την λέξη «collabos», λέξη που παραπέμπει στους δωσιλόγους της γερμανικής κατοχής. Εννοούσε ένα σύνολο από πολιτικούς, διανοούμενους, δημοσιογράφους οι οποίοι βαφτίζουν ισλαμοφοβία και ρατσισμό κάθε απόπειρα κριτικής σκέψης απέναντι στο επιθετικό πολιτικό Ισλάμ και προβληματίζονται για την πολυπολιτισμική σύνθεση της ευρωπαϊκής κοινωνίας.

Η πάντα καίρια Νατασά Πολονί έγραψε στη «Φιγκαρό»: «Οι μουσουλμάνοι δεν έρχονται για να αναλάβουν τον ρόλο του πολίτη της δημοκρατίας, αλλά για να επιβληθούν ως μουσουλμάνοι». Η Πολονί, που παραιτήθηκε από την εκπαίδευση νεότατη, είχε δηλώσει παλαιότερα στην «Καθημερινή»: «Είμαι αντιδραστική στον βαθμό που δεν δέχομαι τη νεωτερικότητα ως το απόλυτο Καλό και δεν θεωρώ ότι το παρόν είναι απαραιτήτως καλύτερο από το παρελθόν και το μέλλον». Στα ελληνικά κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πόλις το δοκίμιό της με τίτλο «Τα χαμένα παιδιά μας», όπου διεκτραγωδεί την κατάσταση της μέσης εκπαίδευσης στη Γαλλία. Συνιστάται ως δυστυχής παρηγορία σε όσους Ελληνες εκπαιδευτικούς και γονείς δεν θέλουν να αισθάνονται μόνοι στον κόσμο τούτο.

Υπάρχουν και οι αντίθετες απόψεις. Οπως ο σημαντικός κοινωνιολόγος, πολύ γνωστός στην Ελλάδα, Εντγκάρ Μορέν, ο οποίος χαρακτήρισε τους μετανάστες τούς «νέους κολασμένους της εποχής μας» – προφανής παραπομπή στο «Εμπρός της γης οι κολασμένοι» της Τρίτης Διεθνούς. Στον χορό τους συγκαταλέγεται και ο Εντβί Πλενέλ, διευθυντής του ιστότοπου Médiapart, τον οποίον γελοιογράφησε το Charlie Hebdo σε ένα από τα εξώφυλλά του. Ας μην ξεχάσω και τον φίλο μας κ. Μελανσόν.

Ολα αυτά οδηγούν σε ένα συμπέρασμα. Η πολυπολιτισμική κοινωνία που στην προηγούμενη ιστορική περίοδο λειτουργούσε ως αδιαμφισβήτητη ηθική

πολιτισμική η ελληνική κοινωνία;

Του κ. Τάκη Θεοδωρόπουλου
Δημοσιογράφου-Συγγραφέως

αρχή, μια σύγχρονη εκδοχή του απόλυτου «Καλού», αμφισβητείται. Ακόμη κι αν προσπαθήσουμε να παραμερίσουμε τον δικαιολογημένο φόβο των σφαγών του Μπατακλάν, του παντοπωλείου Κόσερ ή της Νίκαιας, των ισλαμιστών που δολοφονούν στα τυφλά στο όνομα του Θεού τους –δύσκολα παραμερίζεται, είναι η αλήθεια– το όνειρο της αρμονικής συνύπαρξης καταρρέει. Πώς μπορεί μια ανοικτή κοινωνία που στηρίζει την ύπαρξή της στην ανεξιθρησκία, στην εκκοσμικευμένη εκπαίδευση και στην ατομική ευθύνη του κάθε πολίτη να συμβιώσει με κοινότητες που προτάσσουν τη θρησκευτική τους πίστη και τα ήθη τους; Ανάμεσα σ' αυτά τα τελευταία είναι και η περιφρόνηση της γυναίκας. Το υπενθυμίζει η δημοσιογράφος του Charlie Hebdo, Zineb El Rhazoui, μαροκινής καταγωγής, που επιβίωσε από τη σφαγή.

Και τώρα για εμάς εδώ να πούμε. Είναι η Ελλάδα πολυπολιτισμική κοινωνία; Είναι η Αθήνα πολυπολιτισμική πόλη; Για τους νεόπλουτους της πολιτικής ορθότητας που μεταφέρθηκε στα μέρη μας με χρονοκαθυστέρηση, μεταφρασμένη για να προσαρμοσθεί στους όρους ενός δημόσιου διαλόγου που μοιάζει με κοκορομαχία. Αν τολμήσεις να πεις ή να γράψεις ότι δεν είναι, κινδυνεύεις να βρεθείς κατηγορούμενος, όπως η αφεντιά μου για την αρθρογραφία μου. Κατηγορούμενος όχι στο βήμα των ιδεών. Κατηγορούμενος στο δικαστήριο.

Και σου λέει ο άλλος, ο «προοδευτικός», ο οποίος έμαθε τον ευρωπαϊκό πολιτισμό σαν να διαβάζει κανόνες γραμματικής: Μα τόσοι μουσουλμάνοι κυκλοφορούν ανάμεσά μας ή εμείς κυκλοφορούμε ανάμεσά τους. Πρόσφυγες, μετανάστες, περαστικοί, μόνιμοι, υποψήφιοι μόνιμοι. Και κάθε μέρα έρχονται κι άλλοι. Τόσοι, πόσοι αλήθεια; Ουδείς γνωρίζει. Και τι κάνουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι; Πού δουλεύουν; Πώς ζουν; Σε προηγούμενο σημείωμά μου είχα αναρωτηθεί τι κάνουν οι πληθυσμοί της υποσαχαρίου Αφρικής που στέκουν όρθιοι στις γωνίες της Πατησίων. Αναγνώστρια είχε σχολιάσει πως έχουν κουρεία. Και αυτοί που κουρεύονται στα κουρεία;

Δεν βλέπουμε αυτό που βλέπουμε. Δεν θέλουμε να δούμε αυτό που βλέπουμε. Η ελληνική κοινωνία δεν είναι πολυπολιτισμική. Είναι ένα συνονθύλευμα ετερόκλητων πληθυσμών και κοινοτήτων που διαγκωνίζονται για να βρουν μια θέση στο πεζοδρόμιο. Στην κυριολεξία. Το ζήτημα είναι πολύ σοβαρό για να το εμπιστευθούμε στους πολιτικούς.

Πηγή:
http://www.kathimerini.gr/936332/opinion/epikairothta/politikh/einai-polypolitismikh-h-ellhnikh-koinwnia

Ο Σουλτάνος στην Ελλάδα. Μια Ιστορική Επίσκεψη

Γράφει ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης*

Η ιστορική επίσκεψη Τούρκου προέδρου στην Ελλάδα είναι η δεύτερη στην σύγχρονη ιστορία των δύο κρατών και με χρονική καθυστέρηση 65 ετών από την πρώτη του Τζελάλ Μπαγιάρ, στις 2 Δεκ 1952. Η δεύτερη ήταν του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν που έγινε στις 7 και 8 Δεκ. 2017 και άφησε το στίγμα της ως καινοφανής και ενδεχομένως μοναδική στα παγκόσμια διπλωματικά δρώμενα. Θα έπρεπε να το περιμέναμε; Ασφαλώς, λαμβάνοντας υπόψη την στάση, την συμπεριφορά και τον απρόβλεπτο χαρακτήρα του Τούρκου προέδρου. Θα μπορούσαμε να το αποφύγουμε; Ενδεχομένως σε κάποιο βαθμό, αλλά αναλύοντας τα γεγονότα, με αιρετικό τρόπο, τελικά θα καταλήξουμε ότι μας ωφέλησε, έστω και αν φαίνεται αρχικά υπερβολικό και λανθασμένο συμπέρασμα. Ας τα πάρουμε όμως από την αρχή.

Το ερώτημα που κυριαρχούσε στην Ελλάδα, όταν ανακοινώθηκε η επίσκεψη ήταν γιατί προσκλήθηκε και μάλιστα αυτή την περίοδο. Τι προσδοκούσε η Ελλάδα από τον ηγέτη της γειτονικής χώρας, όταν οι πολλαπλές δηλώσεις του ήταν προκλητικές, προσβλητικές και ξεκάθαρα αναθεωρητικές για τα εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδος. Απάντηση ξεκάθαρη δεν δόθηκε, αλλά σύμφωνα με εκτιμήσεις και αξιόπιστες πληροφορίες, η επίσκεψη αυτή ενθαρρύνθηκε (ίσως επιβλήθηκε) ουσιαστικά από τις ΗΠΑ, κατά την πρόσφατη επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στον νέο πλανητάρχη, τον πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ. Ο λόγος έχει σχέση με τις γεωπολιτικές εξελίξεις στο σύμπλοκο Ανατολική Μεσόγειο-Μέση Ανατολή και η επακόλουθη στάση και συμπεριφορά της Τουρκίας, με συμμαχίες ανεπίτρεπτες (Ρωσία και Ιράν) για τις γεωστρατηγικές επιδιώξεις των ΗΠΑ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνηγόρησε για παρόμοιους λόγους.

Σύμφωνα με τον διεθνή διπλωματικό και πολιτικό πολιτισμό, σε "State Visit", δηλαδή επισκέψεις ηγετών κρατών, η προετοιμασία είναι τέτοια πριν από την κάθε επίσκεψη, που έχουν συμφωνηθεί τα πάντα, ακόμη και η πιο ασήμαντη λεπτομέρεια και όλα είναι έτοιμα, ώστε η επίσκεψη να εξελιχθεί όπως σχεδιάστηκε από τα δύο κράτη. Σε ότι αφορά στις δημόσιες εμφανίσεις εκεί το πρωτόκολλο είναι όχι απλώς αυστηρό, αλλά απόλυτα επιβεβλημένο. Τα σοβαρά θέματα, οι μυστικές συμφωνίες, οι διαφωνίες και ο,τι δήποτε άλλο που θα έβλαπτε την εικόνα των ηγετών και των κρατών συζητείται «πίσω από κλειστές πόρτες» και ποτέ μπροστά στις κάμερες. Ο γράφων, επί πενταετία ως Υπασπιστής του αειμνήστου προέδρου της Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλου, βίωσε σε προσωπικό επίπεδο αυτή την διεθνή διπλωματική και πολιτική πρακτική.

Η επίσκεψη του Τούρκου προέδρου άρχισε επεισοδιακά και θα έπρεπε να μας είχε υποψιάσει για το τι θα επακολουθήσει. Ως είθισται και εν όψει της επίσκεψης, ο Έλληνας πρωθυπουργός έδωσε μια «αθώα» συνέντευξη με γραπτές ερωτήσεις στο τουρκικό κρατικό πρακτορείο ειδήσεων Anadolu. Το αυτό έπρεπε να κάνει και η άλλη πλευρά, για λόγους αμοιβαιότητας και πολιτικής αβροφροσύνης, καθόσον επιβάλ- λεται εθιμοτυπικά και τηρείται απαρέγκλιτα σε αυτές τις περιπτώσεις. Αντί ο Σουλτάνος να δώσει και αυτός συνέντευξη στο Ελληνικό κρατικό κανάλι, με «ισόποσο» επικοινωνιακό…μήνυμα, αυτός προτίμησε ένα ιδιωτικό κα- νάλι (γιατί άραγε; υπήρχε σχεδιασμός, στόχευση ή κάτι άλλο που δεν γνωρίζουμε;), με έμπειρο, ικανό και γνωστό δημοσιογράφο, όπου εκεί ξεδίπλωσε το αφήγημά του, τις προθέσεις του και την αναθεωρητική πολιτική του, με εστίαση στην Συνθήκη της Λωζάννης, στο Αιγαίο και στην μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης. Αυτή ακριβώς η ασυμμετρία απετέλεσε και την αφετηρία του κακού.

Ακόμη η πτήση του τουρκικού προεδρικού αεροσκάφους συνδυάστηκε με προκλήσεις στο Αιγαίο! Δύο τουρκικά F-16 που το συνόδευαν, μόλις μπήκαν στο FIR Αθηνών, άρχισαν το γνωστό "παιχνίδι" των προκλήσεων. Παραβίασαν τον Ελληνικό εναέριο χώρο μέχρι την Άνδρο, Ελληνικά μαχητικά προέβησαν σε αναχαιτίσεις των και τελικά εγκατέλειψαν τον Ελληνικό εναέριο χώρο 15 λεπτά μετά. Την ίδια ώρα ο κυβερνήτης του προεδρικού αεροσκάφους ζητούσε από τα τρία Ελληνικά F-16 που βρίσκονταν στον αέρα πέριξ του προεδρικού αεροσκάφους, ως τιμητική συνοδεία και ασφάλεια, όπως είθισται, επιβάλλεται και προβλέπεται , να απομακρυνθούν! Άρα τα μηνύματα στάλθηκαν με το καλημέρα.

Κατά την υποδοχή του Τούρκου προέδρου από τον

πρόεδρο της Ελληνικής δημοκρατίας το κλίμα φαινόταν διαφορετικό από κάθε άλλη φορά. Ξέρετε, το ύφος, η γλώσσα του σώματος και η γενικότερη ατμόσφαιρα απεκάλυπταν την πραγματική σύσταση της επίσκεψης. Ο Σουλτάνος φάνηκε σαν να ήρθε να επισκεφθεί το βιλαέτι του και να επιβάλει τους όρους, που εκείνος επιθυμούσε. Ο Έλληνας πρόεδρος κ. Παυλόπουλος θεώρησε, ότι είχε χρέος να εκθέσει αναλυτικά τις Ελληνικές θέσεις, απαντώντας σε όσα είχε πει ο κ. Ερντογάν στην τηλεοπτική του συνέντευξη. Και εδώ είναι το λάθος, αφού έδωσε πρώτος την «πάσα» και το βήμα στον κ. Ερντογάν να αναφερθεί στα θέματα που ήθελε και μάλιστα με άκομψο τρόπο, (εσκεμμένα;) λανθασμένο και με ανόμοιες και διαφορετικές συγκρίσεις. Αντί δηλαδή να τηρηθεί ο γενικός διεθνής διπλωματικός κανόνας «Καλωσόρισμα και λίγα λόγια απλά και φιλικά μπροστά στις κάμερες», παρακολουθήσαμε «live» ένα καινοφανές και μοναδικό γεγονός διαφωνίας και φιλονικίας δύο προέδρων κρατών, για σοβαρά εθνικά θέματα, αναθεωρήσεις και ερμηνείες διεθνών συνθηκών και δημόσια έκθεση των πάγιων θέσεων της Άγκυρας για τα ελληνοτουρκικά και για το Κυπριακό.

Έτσι, την στιγμή που ο κ. Ερντογάν ευρίσκεται στο επίκεντρο τριών γιγαντιαίων σκανδάλων, όπως η υπόθεση του Τουρκο-Ιρανού Ζαράμπ, που ήδη καταθέτει ως μάρτυρας κατηγορίας στις ΗΠΑ και λέει πολλά, της φοροδιαφυγής της οικογένειάς του στα νησιά Μαν και του λομπίστα της Τουρκίας στις ΗΠΑ στρατηγού Φλίνν και αναζητούσε μια σανίδα σωτηρίας, εμείς του την προσφέραμε, τουλάχιστον για εσωτερική κατανάλωση στην Τουρκία. Έθεσε δημοσίως και εμφατικά, το ζήτημα της αναθεώρησης – επικαιροποίησης της συνθήκης της Λωζάννης, ξεχνώντας σκόπιμα ότι η εν λόγω συνθήκη είναι το πιστοποιητικό γέννησης της σημερινής Τουρκικής δημο κρατίας, καθώς και θέμα για τα δικαιώματα της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης και της εκλογής των Μουφτήδων. Ταύτισε δηλαδή την εκλογή των κατωτέρων μουσουλμάνων κληρικών με την εκλογή του Οικουμενικού Πατριάρχη, ο οποίος εκλέγεται από την Ιερά Σύνοδο. Και φιλεύσπλαχνα δήλωσε ότι χάρισε την ιθαγένεια σε υποδειχθέντες άλλους Μητροπολίτες για να μην μειωθεί ο αριθμός των μελών της Συνόδου!!

Και αντί ο Έλληνας Πρόεδρος της δημοκρατίας να του επισημάνει ότι μειώθηκε ο αριθμός, διότι η Τουρκία αυθαίρετα και κατά παράβαση της συνθήκης που επικαλείται, έκλεισε την Θεολογική Σχολή της Χάλκης, δεν το έπραξε. Δεν του επεσήμανε τους λόγους και τις αιτίες της συρρίκνωσης του Ελληνισμού της Κωνσταντινούπολης. Να του υπενθυμίσει τον μυστικό νόμο του Βαρλίκ, τη στράτευση των είκοσι ηλικιών, το Πογκρόμ κατά των Ελλήνων της Πόλης τον Σεπτέμβριο του 1955 και να τον ρωτήσει αυστηρά αν έζησαν κάτι τέτοιο ποτέ οι μου σουλμάνοι της Θράκης, που τους αποκαλεί ομοεθνείς του, που διαβιούν σε καθεστώς απόλυτης ελευθερίας και, ότι το βιοτικό τους επίπεδο είναι παρόμοιο και ίσως υψηλότερο από τους λοιπούς Έλληνες στην περιοχή και όχι αυθαίρετα όπως ισχυρίστηκε, ότι είναι «τάχα μου» πολύ χαμηλό. Θα έπρεπε ο Έλληνας πρόεδρος να του υπενθυμίσει ότι η Ιερά Σύνοδος υποδεικνύει τρεις υποψηφίους Μητροπολίτες στον Νομάρχη Κωνσταντινούπολης και εκείνος επιλέγει έναν από αυτούς. Δηλαδή ο Οικουμενικός Πατριάρχης 350 εκατομμυρίων Ορθοδόξων Χριστιανών, τελικά επιλέγεται από έναν απλό διορισμένο Τούρκο Νομάρχη! Και έχει το θράσος να ζητά εκλογή των Μουφτήδων στην Θράκη από τον λαό, κάτι που δεν γίνεται πουθενά στον κόσμο, ούτε καν στην Τουρκία. Και εμείς εδώ δίδουμε δικαίωμα στους Μουφτήδες να ασκούν την Σαρία και να προβαίνουν σε διοικητικές και δικαστικές πράξεις που στην Τουρκία δεν ισχύει. Δυστυχώς ο Έλληνας πρόεδρος αντί να πει αυτά προτίμησε να δηλώσει αναρμόδιος και να τα συζητήσει με την αρμόδια Ελληνική κυβέρνηση. Και τότε ως αναρμόδιος γιατί εξοχότατε κ. Πρόεδρε τα θίξατε εσείς αρχικά, δίνοντας έξοχη πάσα και βήμα στον Τούρκο πρόεδρο να μας κάνει κήρυγμα πολιτικής ορθότητας; Και να θέσει το ανύπαρκτο για την διεθνή κοινότητα θέμα περί «επικαιροποίησης» της Συνθήκη της Λωζάννης; Φυσικά η Ελλάδα, όπως και οι ΗΠΑ και Ε.Ε. εμφατικά ξεκαθάρισαν ότι η επικαιροποίηση είναι αδιανόητη.

Ευτυχώς τα πράγματα εξελίχθηκαν διαφορετικά στο Μέγαρο Μαξίμου. Εκεί μπήκε ένας άλλος Ερντογάν. Ήπιος. Τόσο ήπιος που έφθασε στο σημείο να παραδεχτεί πως στο παρελθόν έγιναν λάθη που ανάγκασαν Έλληνες να φύγουν κυνηγημένοι από την Τουρκία!! Βέβαια η σωστή λέξη είναι εγκλήματα, αλλά μην ζητάμε τόσα πολλά από τον κ. Ερντογάν. Ακόμη ακούσαμε στο τέλος της συνάντησης τον Έλληνα πρωθυπουργό χαμογελαστά σχεδόν να τον «ειρωνεύεται» λέγοντας πως "μάλλον ο κ. Ερντογάν δεν θέλει τελικά να αναθεωρήσουμε τη Συνθήκη της Λωζάννης, αλλά απλά να την τηρούμε σωστά". Τον χτύπησε μάλιστα και εκεί που πονάει περισσότερο και το εντυπωσιακό είναι ότι ο κ. Ερντογάν δεν απάντησε: Δηλαδή του υπενθύμισε κατάμουτρα (κάτι που πρώτη φορά ακούστηκε δημόσια και σε τόσο υψηλό επίπεδο), ότι το Κυπριακό έχει ένα μόνο πρόβλημα κι αυτό δεν είναι άλλο από την τουρκική εισβολή του 1974, άρα θέμα εισβολής και κατοχής!! Η σωστή διάσταση του θέματος.

Του επεσήμανε ακόμη, ότι κακό είναι να μην θέτει θέμα θρησκευτικών ελευθεριών σε μια χώρα όπως η Ελλάδα, στην οποία "ποτέ δεν σκεφθήκαμε να πάμε και να κάνουμε ορθόδοξη λειτουργία σε κάποιο από τα πολλά τζαμιά που λειτουργούν στην Ελλάδα". Αντιθέτως, του επεσήμανε ότι στην Αγία Σοφία, μοναδικό σύμβολο της Ορθόδοξης Πίστης εκατοντάδων εκατομμυρίων Ορθοδόξων Χριστιανών, όλο και συχνότερα ακούμε μουεζίνηδες. Και ο κ. Ερντογάν δεν απάντησε.

Κατά την επίσκεψή του στην Κομοτηνή επανέλαβε τα θέματα, μήπως και τα ξεχάσαμε. Επανάφερε σε ομιλία του το θέμα της «επικαιροποίησης» της Συνθήκης της Λωζάννης και διερωτήθηκε γιατί συμμετέχουν στη συνθήκη η Ιαπωνία και χώρες όπως η Βουλγαρία, η Γαλλία και η Βρετανία. Οποία απορία!! Να αναφέρουμε και ένα χαρακτηριστικό γεγονός που αποκαλύπτει πολλά. Κατά την άφιξη του στην Κομοτηνή, ο κ. Ερντογάν χαιρέτησε τους «ομοεθνείς» του όπως τους χαρακτήρισε, με έναν ιδιαίτερο χαιρετισμό. Δηλαδή με υψωμένα τα τέσσερα δάκτυλα και τον αντίχειρα κλεισμένο στην παλάμη.

Ο χαιρετισμός αυτός ονομάζεται "ραμπιά" που στα αραβικά σημαίνει τέταρτος ή τέταρτη. Είναι ο χαιρετισμός των Αδελφών Μουσουλμάνων και τον χρησιμοποιεί συχνά και ο κ. Ερντογάν, αποδεικνύοντας εν τη πράξει, ότι είναι και αυτός Αδελφός Μουσουλμάνος και αποδέχεται την σχέση του με τις Ισλαμιστικές εξτρεμιστικές οργανώσεις, αφού η οργάνωση των Αδελφών Μουσουλμάνων είναι η μήτρα κάθε Ισλαμιστικής τρομοκρατικής οργάνωσης. Οι υποστηρικτές του ισχυρίζονται, ότι για τον Ερντογάν η "ραμπιά" παρέπεμπε στο σύνθημα "ένα έθνος, μια πατρίδα, μια σημαία, ένα κράτος», αλλά φυσικά δεν σημαίνει κάτι τέτοιο. Το γεγονός αυτού του χαιρετισμού στην Κομοτηνή σημαίνει πως απηύθυνε χαιρετισμό σε ανθρώπους που τον στηρίζουν και υιοθετούν και εκείνοι τη σημασία του.

Αναλύοντας την επίσκεψη θα πρέπει να πούμε ότι έπρεπε να τα περιμένουμε και να είμαστε πολύ πιο προσεκτικοί. Εκτιμώ ότι ο χρόνος της επίσκεψης δεν ήταν ο καταλληλότερος και θα έπρεπε να γίνει αργότερα και όχι όπως κάποιες ακραίες φωνές, που υποστηρίζουν ότι δεν έπρεπε να προσκληθεί ποτέ ο κ. Ερντογάν. Ο διάλογος πρέπει να γίνεται και να αποκαλύπτονται οι πραγματικές προθέσεις των κρατών.

Με την εξαίρεση του προσφυγικού-μεταναστευτικού ζητήματος, που είναι μεταγενέστερο θέμα, φάνηκε καθαρά ότι η χρόνια Ελληνοτουρκική διένεξη, δεν πηγάζει από εμμονές ηγετών, όπως ο σημερινός Τούρκος πρόεδρος , αλλά από αντικρουόμενα εθνικά συμφέροντα. Είναι η πάγια Τουρκική εθνική πολιτική, με ξεκάθαρη αναθεωρητική και επεκτατική πολιτική εις βάρος γειτόνων και ιδιαίτερα εναντίον της Ελλάδος και ας το αντιληφθούμε επιτέλους. Τι άλλο χρειάζεται να ιδεί και να ακούσει ο Ελληνικός κοινός νους για να αντιληφθεί, ότι η Τουρκία συνιστά μόνιμη απειλή για την χώρα μας; Αυτό επιβεβαιώθηκε και μάλιστα δημοσίως και με ξεκάθαρο τρόπο, και αποδεικνύεται πλέον χρήσιμο προς αξιολόγηση και προς εκμετάλλευση. Δεν είναι μόνο ότι διαλύει υφιστάμενες Ελληνικές αυταπάτες. Είναι και ότι τοποθετεί από εδώ και πέρα τις διμερείς μας σχέσεις σε ειλικρινή και καθαρή πλέον βάση. Από εδώ και πέρα ουδείς Έλληνας, ιδιαίτερα πολιτικός δεν θα πρέπει να νομίζει ότι θα συνδιαλλαγεί πολιτισμένα και αθώα με την Τουρκία. Η επίσκεψη του Τούρκου προέδρου μας έκανε καλό. Ο κ. Ερντογάν σε επίπεδο εξωτερικών εντυπώσεων, έκανε τόσα λάθη, που δεν πέρασαν καθόλου απαρατήρητα από την διεθνή κοινότητα. Ξέφυγε τελείως από τον διεθνή διπλωματικό και νομικό πολιτισμό, που αυτόματα προκάλεσε διεθνείς αντι δράσεις. Οι ΗΠΑ για πρώτη φορά, αντέδρασε αστραπιαία στην δήλωσε Ερντογάν για ¨αναθεώρηση-επικαιροποίηση» της συνθήκης της Λωζάννης, με μια ανακοίνωση που δεν αφήνει περιθώρια παρερμηνείας: «Για τις ΗΠΑ είναι θέμα αρχής να υποστηρίζουν την κυριαρχία των χωρών της περιοχής συμπεριλαμβανομένων της Ελλάδος και της Τουρκίας». Τόσο ξεκάθαρο. Το ίδιο έπραξε και η Γερμανία εκ μέρους της Ε.Ε. όπου τονίσθηκε ότι η συνθήκη της Λωζάννης δεν αλλάζει.

Έτσι όπως εξελίχθηκε η επίσημη επίσκεψη του κ. Ερντογάν, αποδεικνύεται πως από εδώ και πέρα το ζητούμενο για την Ελληνική πλευρά, δεν είναι η επίτευξη συμβιβασμών με την Τουρκία, που πρακτικά είναι ανέφικτοι, όπως και η συνέχιση της αποτυχημένης «πολιτικής κατευνασμού, αλλά αλλαγή εθνικής στρατηγικής. Με εθνική συνοχή από όλα τα κόμματα να σχεδιασθεί και να εφαρμόζεται από κάθε κυβέρνηση μια νέα εθνική πολιτική αποτροπής. Και οι μέθοδοι είναι γνωστοί και δεν χρειάζεται εδώ να αναλύσουμε τις μεθόδους και έχει άμεση σχέση με τις στρατηγικές συμμαχίες, όπως με Ισραήλ και Αίγυπτο, αλλά και με την ενίσχυση της στρατιωτικής αποτροπής. Εκτιμάται ότι όσο και αν φαίνεται αιρετικό, τελικά η επίσκεψη υπήρξε επωφελής για την Ελλάδα. Ο κ. Ερντογάν απομονώθηκε ακόμη περισσότερο διεθνώς. Στην ουσία έκλεισε το θέμα της αναθεώρησης της συνθήκης της Λωζάννης, με τα λάθη που διέπραξε και που σημείωσε με ανησυχία η διεθνής κοινότητα, όπως φάνηκε από την διεθνή αρθρογραφία και τις αντιδράσεις ΗΠΑ και Ε.Ε. Σε κάποιες περιπτώσεις δεν θα έπρεπε να «χάσουμε την ψυχραιμία» μας, καθόσον έπρεπε να περιμέναμε παρόμοια συμπεριφορά, καθώς και το, ότι ο Σουλτάνος δεν θα τηρούσε τα διπλωματικά συμφωνηθέντα. Κρίνοντας από τον χαρακτήρα του και την δεδομένη σχέση του με την δημοκρατία έπρεπε να περιμένουμε αυτά που συνέβησαν, διατηρώντας την ψυχραιμία μας, όπως τουλάχιστον συνέβη στην κοινή συνέντευξη με τον Έλληνα πρωθυπουργό. Και μπορεί ο απόλυτα ελεγχόμενος τουρκικός τύπος να πανηγυρίζει για την δήθεν μεγαλοπρεπή νίκη του Σουλτάνου, που ως νέος Γάϊος Ιούλιος Καίσαρας διακηρύττει «Veni, vidi, vici» (Ήρθα, είδα, νίκησα), η διεθνής πραγματικότητα είναι απολύτως διαφορετική. Και το αιρετικό ερώτημα που προκύπτει είναι: Μήπως τελικά ο κ. Ερντογάν είναι πολύτιμος για τα εθνικά μας θέματα;

* Ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης είναι Αντγος (ε.α.), πρώην ΑΚΑΜ Τελ Αβίβ, πρώην Αξκος επιχειρήσεων της ECMM στον πόλεμο της Βοσνίας, Απόφοιτος Tactical Intelligence School (U.S.Army), Μεταπτυχιακό (M.Sc.) στην Γεωπολιτική Ανάλυση, Γεωστρατηγική Σύνθεση και Σπουδές Άμυνας και Διεθνούς Δικαίου του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ.

Το ενεργειακό παιχνίδι της Τουρκίας στην ανατολική Θράκη

Του Βασίλη Κοψαχείλη*

Το τελευταίο διάστημα μονοπώλησε την επικαιρότητα η προσπάθεια της Τουρκίας να έχει ρόλο και λόγο στις ενεργειακές εξελίξεις στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο, εκεί που εντατικά πλέον διεξάγονται έρευνες για ανεύρεση φυσικού αερίου και πετρελαίου (Υ/Α).

Το γεγονός ότι τα γειτονικά της κράτη συγκεντρώνουν περισσότερες πιθανότητες από την ίδια να έχουν σημαντικά κοιτάσματα Υ/Α, καθώς και οι πιεστικές ενεργειακές της ανάγκες, οδηγούν την τουρκική ηγεσία σε βίαια ξεσπάσματα διεκδικήσεων και αναθεωρητισμού για να επιβληθεί η χώρα ως εταίρος στο ενεργειακό παιχνίδι της περιοχής.

Με «συνταγή Κυπριακού», η Τουρκία διεκδικεί τον ενεργειακό πλούτο της Κυπριακής Δημοκρατίας – και το κάνει αφού με την ανοχή και εσχάτως προτροπή της διεθνούς κοινότητας η «συνταγή» της αυτή τελικά φαίνεται να δικαιώνεται – την ώρα που παράλληλα προωθεί δικά της προγράμματα ερευνών σε συνεργασία με κολοσσούς της παγκόσμιας πετρελαϊκής αγοράς (Statoil, Shell, ExxonMobil και μικρότερες όπως η Transatlantic Petroleum και η Anatolia Energy) και συμμετέχοντας ως κρίσιμος διαμετακομιστικός κόμβος σε δίκτυα ενεργειακών αγωγών (Turkish Stream, TANAP) από τα πλούσια ενεργειακά πεδία της Ανατολής προς τις αγορές της Δύσης.

Ωστόσο, εκτός από την Νοτιοανατολική Μεσόγειο, άξιες προσοχής και με ιδιαίτερο Ελληνικό ενδιαφέρον είναι οι ενέργειες της Τουρκίας στον ενεργειακό τομέα στην Ανατολική Θράκη.

Λίγα πετρέλαια, υψηλή γεωπολιτική αξία

Σύμφωνα με εκτιμήσεις παραγόντων του Τουρκικού Υπουργείου Ενέργειας και Φυσικών Πόρων καθώς και έμπειρων στελεχών της παγκόσμιας πετρελαϊκής αγοράς, λόγω της γεωμορφίας του τουρκικού υπεδάφους εκτιμάται ότι η Τουρκία διαθέτει πολύ λιγότερα κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου απ' ότι οι γείτονές της [1].

Η Μεσόγειος και η Μαύρη Θάλασσα πιθανολογούνται ως περιοχές που έχουν κάποιες αξιόλογες συγκεντρώσεις σε φυσικό αέριο, ενώ στο νότιο χερσαίο τμήμα της χώρας πιθανολογούνται ορισμένα αξιόλογα κοιτάσματα πετρελαίου.

Ήδη γίνονται κάποιες εκμεταλλεύσεις ενεργειακών πεδίων, όπου σύμφωνα με στοιχεία του 2013 η Τουρκία παρήγαγε περίπου 44.000 βαρέλια (bbl) πετρελαίου την ημέρα (bpd) ή μόλις το 8% των ημερήσιων εγχώριων αναγκών της. Συγκριτικά να αναφέρουμε ότι η ημερήσια παραγωγή πετρελαίου στη Νορβηγία αγγίζει τα 2 εκατ. βαρέλια (bpd), ενώ στη Ρωσία ανέρχεται σε περίπου 10 εκατ. βαρέλια (bpd) [2].

Η έλλειψη εγχώριων ενεργειακών πόρων ωστόσο αντισταθμίζεται από την σημαντική γεωπολιτική αξία της Τουρκίας ως διαμετακομιστικού κόμβου ενεργειακών αγωγών από τα πλούσια πεδία της Ρωσίας και του Αζερμπαϊτζάν προς την Ευρωπαϊκή αγορά.

Δύο πολύ σημαντικοί αγωγοί οι οποίοι θα μας απασχολήσουν είναι ο αγωγός Turkish Stream I που θα μεταφέρει ρωσικό φυσικό αέριο για την κάλυψη των αναγκών της εγχώριας τουρκικής αγοράς και μελλοντικά – αν υπάρξει στήριξη και αποδοχή της ΕΕ – ο Turkish Stream II που θα εξάγει ρωσικό φυσικό αέριο μέσω Τουρκίας στην Ευρώπη. Παράλληλα, έχει κατασκευαστεί το μεγαλύτερο μέρος του αγωγού TANAP, προέκταση του οποίου είναι ο υπό κατασκευή «ελληνικός» TAP και αναμένεται να μεταφέρει φυσικό αέριο από το Αζερμπαϊτζάν προς την Ευρώπη.Ως εκ τούτου, η πιθανολογούμενη ύπαρξη αξιόλογων κοιτασμάτων φυσικού αερίου στη Μαύρη Θάλασσα, οι ενδείξεις που υπάρχουν για φυσικό αέριο στο χερσαίο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας και η έλευση των αγωγών, αναδεικνύουν την περιοχή της Ανατολικής Θράκης ίσως ως σημαντικότερης ενεργειακά περιοχής – σε σχέση με την Νοτιοανατολική Μεσόγειο – για τα τουρκικά συμφέροντα.

Η ενέργειες της Τουρκίας στην Ανατολική Θράκη

Η Ανατολική Θράκη έχει σημασία τόσο ως πεδίο ερευνών για εγχώριους Υ/Α, όσο και ως χώρος διέλευσης σημαντικών ενεργειακών αγωγών με στρατηγικό τοπικό και διεθνές ενδιαφέρον.Σχεδόν ολόκληρη η περιοχή της Ανατολικής Θράκης έχει κατατμιστεί από το Υπουργείο Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της Τουρκίας σε γεωτεμάχια, τα οποία με διαγωνιστικές διαδικασίες δίνονται προς εκμετάλλευση σε κοινοπραξίες πετρελαϊκών εταιρειών (Χάρτης 1).

Οι τουρκικές έρευνες για πετρέλαια στην Ανατ. Θράκη

(Χάρτης 1 , Πηγή: Ministry of Energy and Natural Resources, Republic of Turkey)

Η προσπάθεια της Τουρκίας να αναδείξει τον εγχώριο ενεργειακό της πλούτο είναι η μία διάσταση του ζητήματος. Πολύ μεγαλύτερης σημασίας είναι η προσπάθεια της Τουρκίας να αναδείξει την ενεργειακή γεωστρατηγική αξία της Ανατολικής Θράκης και μέσω αυτής να πείσει για την αναγκαιότητα της προσοχής και του ενδιαφέροντος της παγκόσμιας κοινότητας για την συνολική αξία της Τουρκίας στην διεθνή σκακιέρα. Στην ανάδειξη της γεωστρατηγικής αξίας της Ανατολικής Θράκης συμβάλλει καθοριστικά η σύγκλιση των δύο μεγάλων αγωγών Turkish Stream και TANAP στην εν λόγο περιοχή (Χάρτης 2).

Χάρτης 2)

Μία τρίτη διάσταση της γεωστρατηγικής αξίας της Ανατολικής Θράκης στον ενεργειακό τομέα προσπαθεί η Τουρκία να αναδείξει με την κατασκευή του σταθμού αερίου LNG και αποθηκευτικών εγκαταστάσεων φυσικού αερίου στο Ereglisi στη Θάλασσα του Μαρμαρά (Χάρτης 3).

Ανατολική Θράκη και Ελληνικά συμφέροντα

Οι ενέργειες της Τουρκίας στον ενεργειακό τομέα στην περιοχή της Ανατολικής Θράκης θα πρέπει να μελετηθούν με προσοχή και σε βάθος από την πλευρά της Ελλάδας διότι παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε ένα ευρύ φάσμα που καλύπτει από τον αμυντικό τομέα και εκτείνεται ως τον επιχειρηματικό τομέα.

Ακροθιγώς θα αναφέρω ορισμένα σημεία που χρίζουν προσοχής και μελέτης.

1. Τι σημαίνει για την άμυνα και ασφάλεια της Ελληνικής Δυτικής Θράκης το πολυεπίπεδο ενεργειακό ενδιαφέρον που συγκεντρώνει πλέον η Ανατολική Θράκη;
2. Τι σημαίνει για τα Ελληνικά συμφέροντα ή τι κινδύνους εγκυμονεί το όψιμο Αμερικανικό ενεργειακό ενδιαφέρον στην Δυτική Θράκη έναντι των Ρωσικών ενεργειακών συμφερόντων στην Ανατολική Θράκη με έπαθλο την Ευρωπαϊκή αγορά;
3. Τι σημαίνει για τον υπό κατασκευή σταθμό FLNG στην Αλεξανδρούπολη η ύπαρξη ενός ανταγωνιστικού σταθμού LNG με σημαντικές δυνατότητες αποθήκευσης και ασφάλειας στο Ereglisi (σε επίπεδο στρατιωτικής ασφάλειας, ενεργειακής ασφάλειας και ασφαλιστικού και τελικού κόστους);

Τα παραπάνω αποτελούν μόνο μερικά ερωτήματα που θα πρέπει να μελετηθούν και να απαντηθούν. Το ενδιαφέρον σήμερα μπορεί να εστιάζεται στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο, αλλά οι ενεργειακές εξελίξεις στην Ανατολική Θράκη χρίζουν πολλαπλάσιας προσοχής για τα Ελληνικά συμφέροντα.

***Ο κ. Βασίλης Κοψαχείλης** είναι Διεθνολόγος, Γεωστρατηγικός Αναλυτής.

Πηγές

[1], [2] Selcan Hacaoglu and Brian Swint, "Turkey beating Norway as biggest regional oil driller", Bloomberg, January 10, 2013

Πως δεν έχει τελικά και τόσο άδικο η Ισπανία με την Καταλονία;

Γράφει ο Δρ Κωνσταντίνος Γρίβας
Αναπληρωτής Καθηγητής Γεωπολιτικής στην ΣΣΕ, Μέλος ΕΛΙΣΜΕ

Το ζήτημα του δημοψηφίσματος για την ανεξαρτησία της Καταλονίας θέτει νέα δεδομένα στην εσωτερική πολιτική γεωγραφία της Ευρώπης, διαμορφώνοντας μια καινοφανή στρατηγική απειλή για την ύπαρξη των ευρωπαϊκών εθνών. Αν θα θέλαμε να συμπυκνώσουμε το καταλανικό ζήτημα σε μια φράση, θα λέγαμε ότι για πρώτη φορά στη σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία βλέπουμε την απειλή διάσπασης ενός ενιαίου έθνους εξαιτίας της ύπαρξης ενός τοπικιστικού εθνικισμού.

Συγκεκριμένα, σε αντίθεση με περιπτώσεις όπως αυτή της Βρετανίας, είναι λάθος να μιλάμε για Ισπανούς και Καταλανούς. Δεν ισχύει η αντιστοιχία με τους Ιρλανδούς και τους Άγγλους ή με τους Σκωτσέζους και τους Άγγλους, γιατί η Καταλονία είναι ένα από τα συστατικά στοιχεία του ισπανικού έθνους, μια και η σημερινή Ισπανία διαμορφώθηκε από τη σταδιακή ενοποίηση των χριστιανικών πληθυσμών της Ιβηρικής Χερσονήσου κατά τη διάρκεια των πολέμων που διεξήγαγαν για αιώνες εναντίον των μουσουλμάνων, έτσι ώστε να την επανακαταλάβουν (η περιβόητη Reconquista).

Ένα κομμάτι αυτών των χριστιανικών πληθυσμών ήταν και αυτοί της σημερινής Καταλονίας. Δεν υπήρξε, λοιπόν, ένα ξεχωριστό ισπανικό έθνος, το οποίο ενσωμάτωσε και – πολύ περισσότερο – υποδούλωσε τους Καταλανούς, όπως αφελώς (;) προβάλλεται στην Ελλάδα από διαφόρους, οι οποίοι έχουν φθάσει στο κωμικοτραγικό σημείο να παρομοιάζουν τους Καταλανούς με τους Έλληνες υπό τον οθωμανικό ζυγό. Ούτε υπάρχει κάποια ουσιαστική διαφορά μεταξύ των Καταλανών με τους υπόλοιπους Ισπανούς, με εξαίρεση τη γλώσσα, η οποία, ωστόσο, είναι εξαιρετικά συγγενής με αυτή των ισπανικών.

Ως ληξιαρχική πράξη γέννησης της σημερινής Ισπανίας μπορεί να θεωρηθεί ο γάμος του Φερδινάνδου Β΄ και της Ισαβέλλας της Καστίλης το 1469 που ένωσε τα δύο βασίλειά τους, την Αραγονία και την Καστίλη. Μια κομητεία της Αραγονίας ήταν και η Καταλονία. Ποτέ δεν υπήρξε ένα ξεχωριστό καταλανικό βασίλειο, που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ιστορικός πρόγονος ενός σημερινού καταλανικού κράτους.

ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΕΣ ΡΙΖΕΣ

Από τα πρώτα στάδια της διαμόρφωσης του ισπανικού κράτους, η Καταλονία, όπως και η Χώρα των Βάσκων, είχε μια σχετική αυτονομία και κάποια ειδικά προνόμια, τα οποία σε βάθος χρόνου οδήγησαν στην οικονομική άνοδο της περιοχής και σε μια αίσθηση διαφορετικότητας από την υπόλοιπη Ισπανία. Επίσης, μια από τις αιτίες της σύγχρονης «καταλανικής ιδιαιτερότητας» υπήρξε η πιο κοσμοπολίτικη, φιλελεύθερη και αστική φύση της Βαρκελώνης, ως μεγάλου εμπορικού λιμανιού αλλά και της Καταλονίας γενικότερα ως γειτνιάζουσας με τη Γαλλία.

Μια ακόμη αιτία της διαφοροποίησης των Καταλανών ήταν η αίσθηση πολιτισμικής, οικονομικής αλλά και φυλετικής ανωτερότητας σε σχέση με τους υπόλοιπους Ισπανούς, ιδιαίτερα αυτούς του Νότου.

Η πλούσια, «ευρωπαϊκή» και «λευκή» Καταλονία άρχισε να βλέπει με περιφρόνηση τους Ισπανούς φτωχότερων περιοχών που συνέρρεαν σε αυτή για να βρουν δουλειά και προέκυψαν μια σειρά από ρατσιστικά στερεότυπα για τους «τεμπέληδες» και «καθυστερημένους» Νότιους, όπως επίσης και η αντίληψη ότι η υπόλοιπη χώρα «παρασιτεί» σε βάρος της ανεπτυγμένης, «οικονόμας» και «παραγωγικής» Καταλονίας.

Οι συγκεκριμένες αντιλήψεις μοιάζουν πολύ με αυτές της ιταλικής Λέγκας του Βορρά και είναι απορίας άξιο πως έχουν σπεύσει εμμέσως πλην σαφώς να ταυτιστούν με αυτές, στηρίζοντας τον καταλανικό εθνικισμό, άνθρωποι που στην Ελλάδα έχουν ταυτίσει τους εθνικισμούς (όλους;..) με τον φασισμό και αυτοπροβάλλονται ως πολέμιοι των πάσης φύσεως ρατσισμών.

Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

Ένας τρίτος παράγοντας που οδήγησε σε αυτόν τον ενδοϊσπανικό εθνικισμό ήταν η ίδια η ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ισπανία, όπως και όλα τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη, απώλεσε βασικά στοιχεία της εθνικής της κυριαρχίας και, συνεπακόλουθα, την αίσθηση εθνικής ταυτότητας για να ενσωματωθεί στην Ε.Ε. με προοπτική – κάποια στιγμή – η τελευταία να εξελιχθεί σε κάποιας μορφή υπερεθνική – μεταεθνική πανευρωπαϊκή συλλογική οντότητα, κάτι που όμως δεν φαίνεται να συμβαίνει.

Έτσι, το κενό που δημιουργήθηκε οδήγησε στη μεταμόρφωση του καταλανικού τοπικισμού σε έναν «ενδοεθνικισμό», ο οποίος έλαβε ανεξέλεγκτες διαστάσεις, ενώ μεγάλη είναι και η ευθύνη του ισπανικού πολιτικού συστήματος των τελευταίων δεκαετιών, το οποίο μαστίζεται από διαφθορά, νεποτισμό

και αναποτελεσματικότητα, δημιουργώντας μια αίσθηση αποξένωσης των Ισπανών από το ισπανικό κράτος.

Παρεμπιπτόντως, κατά την άποψη του γράφοντος, δεν αποκλείεται αυτός να ήταν και ένας από τους λόγους που ώθησαν ένα σοβαρό κομμάτι του βαθέος βρετανικού κατεστημένου να στηρίξει το Brexit, θεωρώντας ότι σε βάθος χρόνου η λειτουργία της Μεγάλης Βρετανίας μέσα στην Ε.Ε. θα επέτεινε τις αποσχιστικές τάσεις από πλευράς Σκωτίας, πιθανώς και της Ουαλίας αλλά και της Βορείου Ιρλανδίας.

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ

Έτσι, λοιπόν, φθάσαμε στη σημερινή κατάσταση, η οποία δεν απειλεί την ενότητα μόνον της Ισπανίας γιατί δημιουργεί ένα προηγούμενο που ουσιαστικά θέτει εν αμφιβόλω την ύπαρξη σχεδόν όλων των ευρωπαϊκών χωρών.

Ξεκινάμε από το ότι η Ισπανία δεν είναι ομοσπονδιακή χώρα, έτσι ώστε να υπάρχει η στοιχειώδης πολιτική και νομική βάση για την απόσχιση κάποιου κομματιού της. Οι αυτόνομες περιοχές της δεν είναι ομοσπονδιακά κρατίδια, παρ' όλα τα στοιχεία ανεξάρτητης λειτουργίας από το κεντρικό κράτος και τοπικής ταυτότητας που έχουν, τα οποία στην περίπτωση της Καταλονίας και της Χώρας των Βάσκων είναι περισσότερα από ότι στις υπόλοιπες.

Ύστερα, όπως είπαμε και προηγουμένως, η Καταλονία δεν διαφοροποιείται από την υπόλοιπη Ισπανία παρά μόνο γλωσσικά, ενώ δεν είναι κάποιο απομακρυσμένο κομμάτι της ισπανικής επικράτειας, κάποιο μακρινό νησί ας πούμε, ώστε να είναι κάπως διακριτή γεωγραφικά από τον υπόλοιπο εθνικό κορμό. Αυτό σημαίνει ότι τυχόν νομιμοποίηση από την υπόλοιπη Ευρώπη της προσπάθειας απόσχισης της Καταλονίας, αυτομάτως θα νομιμοποιούσε κάθε σημερινή η μελλοντική αιτίαση περιοχών ευρωπαϊκών χωρών που θέλουν να αποχωρήσουν από τα μητρικά κράτη. Εάν θεωρούνταν «νόμιμο και ηθικό» για την Καταλονία να διεκδικήσει την αποχώρηση από την υπόλοιπη Ισπανία, με την οποία δεν τη χωρίζει ουσιαστικά τίποτα, τότε θα καθίστατο πολλαπλώς «νόμιμη και ηθική», – αν όχι επιβλητέα – η προσπάθεια απόσχισης περιοχών που έχουν θρησκευτικές, εθνοτικές, ιστορικές ή οτιδήποτε άλλης φύσης διαφορές, πραγματικές και φανταστικές, με τις χώρες στις οποίες ανήκουν. Οι περιοχές αυτές μπορεί να είναι κυριολεκτικά οποιουδήποτε μεγέθους, σχήματος και ταυτότητας. Αν νομιμοποιείται να αποχωρήσει από τον εθνικό κορμό μια πρώην κομητεία γιατί όχι και μια πόλη και, πολύ περισσότερο, ένα νησί, που έτσι και αλλιώς είναι γεωγραφικά διαφοροποιημένο από την υπόλοιπη χώρα. Το σημαντικότερο ίσως είναι ότι το δημοψήφισμα για την απόσχιση της Καταλονίας έγινε κόντρα στη ρητή απαγόρευση από το ισπανικό Σύνταγμα. Αυτό, πολύ απλά, σημαίνει ότι αν οι υπόλοιπες χώρες και λαοί της Ευρώπης ανεχτούν ή πολύ περισσότερο, επιδοκιμάσουν αυτό το δημοψήφισμα, εμμέσως πλην σαφώς μετατρέπουν κάθε ευρωπαϊκό Σύνταγμα σε κουρελόχαρτο.

Όμως, τα Συντάγματα είναι όχι μόνο τα νομικά αλλά και τα πολιτικά θεμέλια των ευρωπαϊκών χωρών και των ευρωπαϊκών δημοκρατικών πολιτευμάτων και η αποδόμηση τους με αυτόν τον τρόπο θα έχει τεράστιες επιπτώσεις, που δύσκολα μπορούν να προσδιοριστούν σήμερα.

Οι επιπτώσεις αυτές δεν θα περιορίζονταν μόνο στην ενότητά των ευρωπαϊκών χωρών αλλά θα αφορούσαν και στο ίδιο το μέλλον της δημοκρατίας στη Γηραιά Ήπειρο, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την εγκαθίδρυση αυταρχικών καθεστώτων στο μέλλον, κάτι που δεν φαίνεται να πολυκαταλαβαίνουν οι οπαδοί του «αφήστε τον λαό να μιλήσει» στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, της Ελλάδας συμπεριλαμβανομένης.

Επιπροσθέτως, το ζήτημα της Καταλονίας εισάγει στον πυρήνα των εθνικών ταυτοτήτων τοπικιστικά πνεύματα, τα οποία διαμορφώνονται με κυρίαρχο γνώμονα τα οικονομικά δεδομένα. Έτσι, λοιπόν, περιοχές διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών, που παράγουν σημαντικά κομμάτια του εθνικού προϊόντος, θα ωθηθούν σε μια πολιτική απομάκρυνσης από τον υπόλοιπο εθνικό κορμό, τον οποίο θα αντιμετωπίζουν ως «παράσιτο» του «δικού τους» πλούτου.

Και, φυσικά, κάποια στιγμή θα πρέπει να αρχίζουμε να εξετάζουμε ποιους, εντός και εκτός Ευρώπης, συμφέρει αυτή η απειλούμενη διάλυση πολλών ευρωπαϊκών χωρών και η αντικατάστασή τους από μικρά κρατίδια, τα οποία θα αλληλοϋποβλέπονται με μίσος και καχυποψία που θα πηγάζουν από τους νεόκοπους εθνικισμούς τους.

Είναι πολύ νωρίς για να πούμε κάτι, αλλά σε ένα πολυπολικό διεθνές σύστημα, όπως αυτό που βρίσκεται σήμερα υπό διαμόρφωση, είναι περίπου δεδομένο ότι οι πιο ισχυροί δρώντες επιδιώκουν την αδρανοποίηση των μεσαίων παικτών, έτσι ώστε να μειώσουν τον ανταγωνισμό και να μην κινδυνεύσουν να υποσκελιστούν από ανερχόμενες δυνάμεις και κυρίως να διαμορφώσουν μια άμορφη μάζα ανίσχυρων κρατικών οντοτήτων, τις οποίες θα διεκδικήσουν ως γεωπολιτικό έπαθλο…

* Ο **Κωνσταντίνος Γρίβας** είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Γεωπολιτικής στην Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων. Επίσης, διδάσκει Γεωγραφία της Ασφάλειας στην Ευρύτερη Μέση Ανατολή στο Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΗΓΗ: Περιοδικό ΕΠΙΚΑΙΡΑ 10/10/2017

ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Του κ. Δημητρίου Α. Ζακοντίνου
Οικονομολόγου
π.Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αν και είναι διαπιστωμένο ότι οι περικοπές στις συντάξεις προκάλεσαν στην Κοινωνία και στην Οικονομία της χώρας μείζονα προβλήματα που είναι γνωστά σε όλους, το ζητούμενο είναι ότι παρά τις εξοντωτικές περικοπές & πάλι η βιωσιμότητα του Ασφαλιστικού δεν είναι εξασφαλισμένη.

Σ'αυτό συντελεί το γεγονός ότι δεν λαμβάνονται υπόψη βασικές παραδοχές:

>Ακολουθείται το περίφημο Γερμανικό αναδιανεμητικό σύστημα το οποίο καλύπτει τις συντάξεις από τις εισφορές των εργαζομένων.

Ωστόσο στη Γερμανία η ανεργία είναι σε αμελητέα επίπεδα, η δε παραγωγική Οικονομία δείχνει να έχει τη δυνατότητα να απορροφά συνεχώς νέο δυναμικό, το οποίο προέρχεται εδώ και πολλά χρόνια από τις μεταναστευτικές ροές προς τη χώρα. Έτσι λοιπόν η σχέση μεταξύ των απασχολούμενων και συνταξιούχων μένει σταθερή και ενδεχομένως με αυξητικές τάσεις ως προς τους εργαζόμενους και κατά συνέπεια ουδέν πρόβλημα στο Γερμανικό Ασφαλιστικό σύστημα.

Αντίθετα στη χώρα μας ισχύουν τα κάτωθι που έχουν σαν αποτέλεσμα να προκύπτουν σημαντικά ελλείμματα :

> Τα Δημογραφικά στοιχεία πιστοποιούν την εδώ & πολλά χρόνια μείωση των γεννήσεων & μοιραίως την αύξηση του αριθμού των ατόμων της μέσης και μεγάλης ηλικίας.

> Υπάρχει αδυναμία της σημερινής Οικονομίας να απασχολήσει ενεργό πληθυσμό, πράγμα που επιβεβαιώνεται από το μεγάλο ποσοστό της ανεργίας (22,0+ %) αλλά & από το γεγονός της μετανάστευσης σημαντικού αριθμού (450χιλ.) Ελλήνων νεαράς κατά τεκμήριο ηλικίας. (ιδιαίτερα των επιστημόνων)

> Η ακολουθητέα Πολιτική της εσωτερικής υποτίμησης συρρίκνωσε τις αμοιβές των εργαζομένων με άμεση συνέπεια να μειωθεί έτι περισσότερο η δυνατότητα κάλυψης των αναγκών του Ασφαλιστικού αφού μειώθηκαν οι πόροι χρηματοδότησής του .

> Η περιστασιακή απασχόληση (part time) & η μεγάλη σε έκταση εισφοροδιαφυγή.

> Ότι η ισοπέδωση των συντάξεων προς τα κάτω δημιουργεί προβληματισμό σε πολλούς από τους σημερινούς εργαζόμενους με υψηλές αποδοχές για τη χρησιμότητα να χρηματοδοτούν ένα Ασφαλιστικό σύστημα που αφ' ενός, τους επιβαρύνει σημαντικά αφού επιβάλλει ποσοστιαία καταβολή εισφορών που σχετίζεται με το ύψος του εισοδήματος των και αφ' ετέρου, να είναι άκρως μη ανταποδοτικό.

Το φαινόμενο αυτό ενδεχομένως να προκαλέσει την εκδήλωση σοβαρών αντιδράσεων στο άμεσο μέλλον.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Είναι εμφανές ότι κάτω από αυτές τις συνθήκες η πορεία του Ασφαλιστικού θα είναι αρνητική & κατά συνέπεια πέραν της ανάγκης για εφαρμογή μιας Πολιτικής που θα στοχεύει στην ανάπτυξη της πραγματικής Οικονομίας που θα επιφέρει μείωση της ανεργίας, αύξηση του παραγόμενου πλούτου κλπ. προκύπτει άμεση ανάγκη εκτός της πρόβλεψης να καλύπτεται το άνοιγμα από τον Κρατικό προϋπολογισμό να θεσπισθούν & πρόσθετοι πόροι για την ενίσχυσή του. πχ. (Έσοδα από την εκμετάλλευση αποδοτικής Κρατικής περιουσίας που δεν πρέπει να συνεχίσει να εκποιείται όπως: αεροδρόμια, λιμένες κλπ).

Κάθε άλλη επιλογή θα "σκοντάφτει" συνεχώς με τελικό αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε περιθωριοποίηση και σε αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του προς τους πολίτες με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η αντιμετώπιση του Ασφαλιστικού θα πρέπει να ειδωθεί και από διαφορετικό πρίσμα.

Οι σημερινοί συνταξιούχοι κατέβαλλαν διαχρονικά εισφορές προκειμένου να δημιουργήσουν αποθεματικό κεφάλαιο που θα επέστρεφε σ' αυτούς δια μέσου των καθορισμένων συντάξεων, το οποίο εδανείζετο & διεχειρίζετο η Ελληνική Πολιτεία και ως εκ τούτου σε διασταλτική ερμηνεία οι δικαιούχοι αυτού του κεφαλαίου είναι "Πιστωτές" του Ελληνικού Κράτους.

Στη σημερινή όμως πραγματικότητα οι ση-

μερινοί συνταξιούχοι που εμπιστεύτηκαν τις εισφορές τους στην Πολιτεία, όχι μόνο δεν μπορούν να διατηρήσουν την Κοινωνική τους θέση αλλά αντιμετωπίζουν & τεράστιες δυσκολίες στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους πράγμα που έχει επιπτώσεις και στην Οικονομία .

Απέναντι λοιπόν στην ακολουθούμενη μέχρι σήμερα πολιτική μείωσης των συντάξεων μπορεί να αντιπαρατεθεί.

> Η Συνταγματική υποχρέωση της Πολιτείας να εγγυάται το εισόδημα των πολιτών.

> Το δεδομένο ότι η συνταξιοδοτική δαπάνη χρησιμεύει ως υποκατάστατο άλλων μορφών κοινωνικών δαπανών και είναι πασιφανές πόσοι νέοι χωρίς εργασία στην παρούσα φάση συντηρούνται από τις τωρινές συντάξεις.

> Το Πρώτο Πρόσθετο Πρωτόκολλο (ΠΠΠ) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) που η νομολογία του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΔΑΔ) δημιουργεί τις συνθήκες προστασίας του επιπέδου διαβίωσης των συνταξιούχων.

> Το δεδομένο ότι για να μην προκύψει Πιστωτικό γεγονός, το Ελληνικό Κράτος αποφάσισε να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του μόνο προς τους Διεθνείς πιστωτές, η ασυνέπεια, στην μη εκπλήρωση των υποχρεώσεών του προς τους Έλληνες "Πιστωτές" δημιουργεί μείζων θέμα που δεν είναι μόνο ηθικής τάξεως αλλά μπορεί να χαρακτηρισθεί ουσίας .

Αθήνα Δεκέμβριος 2017

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

- Οι γεωγραφικές, τοπογραφικές και κλιματολογικές συνθήκες.
- Βιολογικοί (φυλετικοί) παράγοντες.
- Ιστορικές συνθήκες (πόλεμοι, μετακινήσεις, μεταναστεύσεις).
- Η βούληση του κάθε ατόμου μεμονωμένα, η διάθεση και η προσπάθεια που καταβάλλει ο καθένας για να βελτιωθεί και να περιορίσει τα πάθη του.
- Η οικογένεια προσδιορίζει την ποιότητα των ατόμων: το μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο των γονέων, οι χαρακτήρες τους, το συναισθηματικό τους άνοιγμα (προσφορά αγάπης και στοργής) καθορίζουν την ηθική, ψυχική και πνευματική ποιότητα των νεαρών ατόμων.
- Παιδεία: η δύναμη των φορέων κοινωνικοποίησης διαφοροποιείται σε κάθε κοινωνία (π.χ., ο ρόλος της θρησκείας και των μέσων ενημέρωσης, το πρόγραμμα σπουδών στην εκπαίδευση κτλ.)
- Η εργασία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα, οι εργασιακές συνθήκες, το αντικείμενο του επαγγέλματος, οι οικονομικές απολαβές προσδιορίζουν και μεταβάλλουν την ποιότητα των χαρακτηριστικών.
- Η παράδοση υποδεικνύει νοοτροπίες, αντιλήψεις και συμπεριφορές, οι οποίες ασκούν επίδραση στο χαρακτήρα ενός ατόμου ή λαού.
- Η γλώσσα φέρει ηθικό και πνευματικό σημασιολογικό φορτίο και επομένως η δομή της (γραμματική, σύνταξη, λεξιλόγιο, εκφορά λέξεων) ασυνείδητα επηρεάζει τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου.
- Η θρησκεία, οι ηθικές επιταγές, η κοσμοθεωρία που προβάλλει, ο τρόπος ζωής τον οποίο υποδεικνύει στοιχειοθετούν το χαρακτήρα.
- Το κοινωνικό περιβάλλον, η διάρθρωση της κοινωνίας, η συνοχή της, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, η εξωστρέφεια ή η εσωστρέφειά της είναι παράγοντες διαμόρφωσης του χαρακτήρα.
- Το πολιτικό περιβάλλον, η δημοκρατική ή απολυταρχική πολιτειακή οργάνωση, η κατοχύρωση των δικαιωμάτων, οι νόμοι, ο τρόπος που λειτουργεί το πολιτικό σύστημα ασκούν καταλυτική επίδραση στο χαρακτήρα.
- Η επαφή με άλλους λαούς, η γνωριμία των άλλων πολιτισμών, η εκμάθηση ξένων γλωσσών, ο διάλογος με διαφορετικές κουλτούρες διαμορφώνουν άτομα και λαούς.Πηγή: http://www.frontistiriakollia.gr/endiktikes_simeioseis.html

Η Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP) ως θύμα της εποχής της «μετα-αλήθειας» και της ανόδου του προστατευτισμού: η στρατηγική σημασία της επανεκκίνησης των διαπραγματεύσεων

Της Δρος Εβίτας Διονυσίου*

Από το 2013, η ΕΕ και οι ΗΠΑ διαπραγματεύονται τη Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων (Transatlantic Trade and Investment Partnership, εφεξής TTIP). Πρόκειται για μία εμπορική και επενδυτική συμφωνία, που στοχεύει στην ενίσχυση των διατλαντικών εμπορικών και επενδυτικών ροών, σε μία περίοδο εμμένουσας οικονομικής κρίσης.

Η TTIP ανήκει στη λεγόμενη νέα γενιά Συμφωνιών Ελεύθερου Εμπορίου. Δεν περιορίζεται στα συνήθη θέματα μιας κλασικής εμπορικής συμφωνίας (περικοπή/ κατάργηση των δασμών), αλλά καλύπτει και ευρύτερα, μη δασμολογικά ζητήματα (κανονιστικά πρότυπα, δημόσιες συμβάσεις κ.λπ.). Βάσει του περιεχομένου της, η TTIP συνιστά ένα εξαιρετικά φιλόδοξο εγχείρημα. Ο φιλόδοξος χαρακτήρας της ενισχύεται και λόγω του μεγέθους των δύο οικονομιών, που από κοινού αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 50% του παγκόσμιου ΑΕΠ, με το μεταξύ τους εμπόριο να αντιστοιχεί στο 1/3 του διεθνούς εμπορίου. Τα συγκλονιστικά αυτά μεγέθη καταδεικνύουν ότι, σε περίπτωση που η TTIP ολοκληρωθεί επιτυχώς, θα αποτελέσει μία κολοσσιαία εμπορική συμφωνία, ικανή να επιφέρει ριζικές αλλαγές στις εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ, αλλά και στην παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση.

Παρά το γεγονός ότι η TTIP αποτελεί μία συμφωνία που θα μπορούσε να αποδειχθεί επωφελής για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, επί του παρόντος, έχει βαλτώσει. Το πάγωμα των διαπραγματεύσεων οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στην ενίσχυση των τάσεων προστατευτισμού και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού, όπως επίσης και στη λεγόμενη εποχή της «μετα-αλήθειας» (post-truth).

Στροφή υπέρ του προστατευτισμού και της εθνικής αναδίπλωσης

Η θέση της κοινής γνώμης και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού έχει αλλάξει όσον αφορά στην αντιμετώπιση του ελεύθερου εμπορίου, μετά την παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση και την ευρωπαϊκή κρίση χρέους. Αυτό αποτυπώνεται ξεκάθαρα στην εκλογή του Donald Trump στη θέση του Προέδρου των ΗΠΑ. Στις ΗΠΑ –που παραδοσιακά πρωτοπορούσαν στο πεδίο του ελεύθερου εμπορίου- η εργατική και η μεσαία τάξη άλλοτε εύπορων περιοχών (που συχνά αναφέρονται ως «οι χαμένοι της παγκοσμιοποίησης») αντέδρασαν στην οικονομική υποβάθμισή τους, στρεφόμενες στον οικονομικό προστατευτισμό, την εθνική αναδίπλωση και την αντι-παγκοσμιοποίηση. Ο Donald Trump, υπερασπιζόμενος το δόγμα «Η Αμερική πρώτη», μπορεί να μην παρουσίασε στην προεκλογική του εκστρατεία επεξεργασμένες και κοστολογημένες προτάσεις ανά τομέα πολιτικής· ωστόσο, η απλοϊκή και λαϊκίστικη επίθεσή του στο παγκόσμιο εμπόριο και στις διεθνοποιημένες και διεφθαρμένες ελίτ ήταν αρκετή για να του εξασφαλίσει τη νίκη, εν μέσω ενός πρωτοφανούς κύματος αντι-παγκοσμιοποίησης.

Η κατάσταση είναι μόνο οριακά καλύτερη στην Ευρώπη, όπου ο προστατευτισμός έχει αρχίσει και πάλι να γίνεται της μόδας σε αρκετά κράτη της γηραιάς ηπείρου. Άλλωστε, το βρετανικό δημοψήφισμα για αποχώρηση από την ΕΕ τον Ιούνιο του 2016 καταδεικνύει ότι το κύμα υπέρ της εθνικής αναδίπλωσης είναι πλέον πανίσχυρο στα άλλοτε κραταιά προπύργια του οικονομικού φιλελευθερισμού(1) .

Από όλο αυτό το κλίμα αμφισβήτησης των ωφελειών του ελεύθερου εμπορίου, δε θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστη η TTIP, η οποία αυτή τη στιγμή μοιάζει να έχει βαλτώσει. Ωστόσο, δεδομένου ότι καμία από τις δύο πλευρές δεν έχει επισήμως θέσει θέμα ακύρωσης των διαπραγματεύσεων, οι διαδικασίες για την ολοκλήρωση της συμφωνίας θα μπορούσαν να επανεκκινήσουν. Άλλωστε, πρόσφατη συνάντηση μεταξύ του Υπουργού Εμπορίου των ΗΠΑ Wilbur Ross και της Επιτρόπου Εμπορίου της ΕΕ Cecilia Malmström υποδηλώνει ότι η Ουάσινγκτον ενδεχομένως να είναι ανοικτή στην επαναπροώθηση μιας εμπορικής συμφωνίας με την ΕΕ(2) .

Η εποχή της «μετα-αλήθειας»

Πέραν της στροφής υπέρ του προστατευτισμού και της εθνικής αναδίπλωσης, το μέλλον της TTIP δείχνει να απειλείται και από μία σειρά μύθων που αναπαράγονται διαρκώς αναφορικά με το περιεχόμενο της συμφωνίας. Επί του παρόντος, εκτυλίσσεται μία τεράστια εκστρατεία κατά της TTIP, η οποία –κατά κύριο λόγο- συνίσταται σε υπερβολικές και συχνά άστοχες κατηγορίες. Η εκστρατεία μοιάζει να έχει αναπτύξει ενός είδους ανοσία στα αντεπιχειρήματα που προβάλλονται και στη σταθερή και μεθοδική κατάρριψη των «μύθων για την TTIP»(3) .

Καθοριστικό ρόλο στον εκτροχιασμό των ευρωατλαντικών διαπραγματεύσεων έχουν διαδραματίσει διάφορες ευρωπαϊκές μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), με τις καμπάνιες που διοργανώνουν κατά της απελευθέρωσης του εμπορίου. Η αμείλικτη κινδυνολογία σχετικά με τα επαπειλούμενα καταναλωτικά και εργασιακά πρότυπα είναι συχνά αβάσιμη και, εν τέλει, αναληθής. Έτσι, η TTIP μεταμορφώνεται σε μία καρικατούρα, η οποία γίνεται εύκολος στόχος για μία απογοητευμένη κοινή γνώμη, που πλέον μοιάζει να τοποθετείται επί δημόσιων ζητημάτων βάσει του θυμικού και όχι βάσει του ορθού λόγου. Άλλωστε, ζούμε πλέον στην εποχή της «μετα-αλήθειας», στην οποία η υποκειμενική αντίληψη παίρνει τη θέση της ορθολογικής γνώσης και τα πραγματικά περιστατικά αγνοούνται συστηματικά από μια μεγάλη μερίδα της κοινής γνώμης.

Στο πλαίσιο αυτό, οι πολέμιοι της συμφωνίας έχουν κυριαρχήσει από τα πρώτα κιόλας βήματα των διαπραγματεύσεων, συσκοτίζοντας σε αρκετές περιπτώσεις το δημόσιο διάλογο. Είναι, μάλιστα, χαρακτηριστικό ότι μπόρεσαν να οργανώσουν συλλαλητήρια κατά της TTIP, προτού καν γνωστοποιηθούν οι λεπτομέρειες της συμφωνίας.

Η κατάσταση επιδεινώνεται από την επικοινωνιακή δυσκαμψία της ΕΕ, η οποία δεν μπόρεσε να εξηγήσει από νωρίς στο ευρύ κοινό τα οφέλη της ευρωατλαντικής συμφωνίας και τώρα αναγκάζεται (μάταια, από ό,τι φαίνεται) να δαπανήσει πολύτιμο χρόνο, προκειμένου να απαντήσει σε όλες αυτές τις κατηγορίες.

Η σημασία της επανεκκίνησης των διαπραγματεύσεων

Ποιο είναι, όμως, το κόστος της ενδεχόμενης μη ολοκλήρωσης της TTIP ή, αντιστρόφως, η σημασία της επανεκκίνησης των διαπραγματεύσεων;

Οικονομική σημασία

Η τυχόν εγκατάλειψη της ευρωατλαντικής συμφωνίας αναμένεται να έχει σοβαρό οικονομικό κόστος, καθώς θα οδηγήσει σε απώλεια σημαντικών ευκαιριών. Η TTIP, εάν ολοκληρωθεί επιτυχώς, μπορεί –μεταξύ άλλων- να βοηθήσει στην επανεκκίνηση της ευρωπαϊκής οικονομίας, να συμβάλει στη μείωση του κόστους της διασυνοριακής επιχειρηματικής δραστηριότητας και στην εκμετάλλευση συγκριτικών πλεονεκτημάτων, όπως επίσης και να ενισχύσει την ποικιλία των προϊόντων και των υπηρεσιών που βρίσκονται στη διάθεση των Ευρωπαίων καταναλωτών. Και όλα αυτά, σε μία ιστορική στιγμή που η ευρωπαϊκή οικονομία δεν έχει βρει ακόμα το βηματισμό της και αναζητά πολύτιμες διεξόδους προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης.

Γεωπολιτική σημασία

Ωστόσο, η TTIP -όπως άλλωστε όλες οι εμπορικές συμφωνίες- δεν περιορίζεται στην προφανή οικονομική της διάσταση, αλλά προσλαμβάνει και μία ευρύτερη σημασία: οι επιτυχείς εμπορικές συμφωνίες ενισχύουν τους δεσμούς μεταξύ των χωρών που τις υπογράφουν(4) . Μία διατλαντική εμπορική συμφωνία θα μπορούσε να εμβαθύνει τη συνεργασία των δύο μερών, σε μία περίοδο στην οποία η έννοια της Δύσης τίθεται υπό αμφισβήτηση.

Αντίστροφα, το πάγωμα της TTIP στέλνει ένα μήνυμα διαίρεσης της Δύσης, εγείροντας αμφιβολίες για την ικανότητα της ΕΕ και των ΗΠΑ να προστατεύσουν το φιλελεύθερο οικονομικό σύστημα. Εάν, όμως, η ΕΕ και οι ΗΠΑ αποτύχουν να θέσουν από κοινού τους κανόνες του διεθνούς εμπορίου μέσα στην επόμενη δεκαετία, θα βρεθούν άλλοι διεθνείς δρώντες που δεν υιοθετούν εξίσου υψηλά πρότυπα κοινωνικής προστασίας (όπως η Κίνα) και θα το πράξουν.

Επομένως, η επανεκκίνηση των διαπραγματεύσεων και, εν τέλει, η επιτυχής ολοκλήρωση της TTIP είναι οικονομικά αλλά και γεωπολιτικά κρίσιμη. Αυτό σημαίνει ότι η TTIP είναι πανάκεια; Προφανώς και όχι. Άλλωστε, μία υπό διαπραγμάτευση συμφωνία εμπεριέχει, εξ ορισμού, ευκαιρίες, αλλά και κινδύνους. Υπό αυτή την έννοια, η ευρωπαϊκή πλευρά θα πρέπει να διασφαλίσει –και, από τις έως τώρα διαπραγματεύσεις, φαίνεται ότι αυτό πράττει- ότι η συμφωνία δε θα ολοκληρωθεί κατά τρόπο που να υπονομεύει τα ενωσιακά πρότυπα (για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών, την περιβαλλοντική προστασία, τα εργασιακά δικαιώματα κ.λπ.). Θα πρέπει, επίσης, να αξιοποιήσει την TTIP ως ευκαιρία για τη μεταρρύθμιση του συστήματος προστασίας των επενδύσεων (η Επιτροπή έχει υποβάλει νέα πρόταση). Εν τέλει, το κατά πόσον η TTIP θα ανταποκριθεί στις προσδοκίες ή θα τις διαψεύσει θα κριθεί εκ του αποτελέσματος.

Επανεκκίνηση των διαπραγματεύσεων

Δεδομένης της ύψιστης οικονομικής και γεωπολιτικής σημασίας του εγχειρήματος, πώς μπορεί να εξασφαλιστεί η επανεκκίνηση και –εν τέλει- η επιτυχής ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων;

Αρχικά, θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι οι διαπραγματεύσεις δεν μπορούν να συνεχιστούν στη λογική του "business as usual". Το τεράστιο μέγεθος των δύο εμπορικών δυνάμεων, αλλά και ο εξαιρετικά φιλόδοξος χαρακτήρας της συμφωνίας (που καλύπτει –μεταξύ άλλων- το κρίσιμο ζήτημα της κανονιστικής συνεργασίας) καθιστούν φανερό ότι η διαπραγμάτευση της TTIP δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί ως μία απλή εμπορική διαπραγμάτευση, αλλά να ενταχθεί στο πλαίσιο μιας ευρύτερης πολιτικής εκστρατείας.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμος είναι ο ρόλος της πολιτικής ηγεσίας και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι επικεφαλής ευρωπαϊκών κυβερνήσεων συχνά επιβεβαιώνουν την υποστήριξή τους για την TTIP στις Βρυξέλλες, αλλά προβαίνουν σε αμφιλεγόμενες -αν όχι επικριτικές- δηλώσεις όταν επιστρέφουν στην πατρίδα τους (με σκοπό να προωθήσουν την εγχώρια πολιτική ατζέντα τους). Κατ' αυτόν τον τρόπο, πλήττουν τη δημόσια υποστήριξη στην TTIP. Για να μπορέσει, όμως, να ολοκληρωθεί μία συμφωνία τέτοιας εμβέλειας, είναι απαραίτητη η δημόσια στήριξη. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες, λοιπόν, θα πρέπει να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων και να είναι ειλικρινείς με τους ψηφοφόρους τους, αναφορικά με την υποστήριξη της TTIP.

Πέραν αυτού, ενδεχομένως να χρειάζεται η συνδρομή επαγγελματιών επικοινωνιολόγων. Καλύτερα και πιο αποτελεσματικά εργαλεία είναι πλέον απαραίτητα για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης που ήδη έχει κυριαρχήσει στο δημόσιο διάλογο. Μόνο έτσι μπορεί να καταστεί εφικτή η κατανόηση των πραγματικών διακυβευμάτων της TTIP (π.χ. ανάγκη πρόβλεψης κοινωνικής και κοινοβουλευτικής επίβλεψης, ώστε να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις νομιμοποίησης που εγείρει η εφαρμογή της συμφωνίας) και να τεθούν οι βάσεις για μία πιο ψύχραιμη, ενημερωμένη και λιγότερο πολωμένη δημόσια συζήτηση.

Περαιτέρω, για να επιτευχθεί η καλύτερη δυνατή συμφωνία –δηλαδή εκείνη που θα ευνοεί κατά το μέγιστο δυνατό τρόπο τους Ευρωπαίους πολίτες- είναι αναγκαία η εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών, αλλά και των λοιπών ενδιαφερόμενων φορέων. Αυτό προϋποθέτει τη διαφάνεια της διαπραγματευτικής διαδικασίας (ήδη έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση).

Συμπεράσματα

Η TTIP συνιστά την πιο φιλόδοξη Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου που έχει ποτέ διαπραγματευτεί η ΕΕ. Εάν ολοκληρωθεί σωστά, αναμένεται να αποδώσει σημαντικά οικονομικά και γεωπολιτικά οφέλη στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της και, μάλιστα, σε μία περίοδο που η Ένωση δείχνει να έχει χάσει το βηματισμό της.

Ωστόσο, το φιλόδοξο αυτό εγχείρημα τίθεται σε διακινδύνευση λόγω της ενίσχυσης των τάσεων προστατευτισμού, αλλά και της επικράτησης της λεγόμενης εποχής της «μετααλήθειας».

Το μέλλον της ευρωατλαντικής συμφωνίας εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την πολιτική βούληση, αλλά και την ικανότητα της πολιτικής ηγεσίας –και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού- να εξηγήσει τις ευκαιρίες της TTIP στον επιχειρηματικό κόσμο, αλλά και στο ευρύ κοινό. Η πολιτική ηγεσία φέρει την ευθύνη για την επιτυχή ολοκλήρωση του εγχειρήματος, ώστε να μην καταγραφεί στην ιστορία ως μία χαμένη ευκαιρία.

* Η κα. Εβίτα Διονυσίου είναι Διδάκτωρ Διεθνούς Οικονομικού Δικαίου/ Ευρωπαϊκού Δικαίου. Διδάσκει Ευρωπαϊκό Δίκαιο στη Σχολή Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας και Κοινή Εμπορική Πολιτική της ΕΕ στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

1.Το παράδοξο, εν προκειμένω, είναι ότι το Ηνωμένο Βασίλειο υπήρξε ένας από τους πιο θερμούς υποστηρικτές της TTIP.

2. Ο Αμερικανός Υπουργός Εμπορίου δήλωσε ότι οι ΗΠΑ δεν έχουν αποσυρθεί από την TTIP, αλλά μόνο από τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης Ειρηνικού (Trans-Pacific Partnership, TPP).

3. Βλέπε, για παράδειγμα, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014), Οι 10 πιο διαδεδομένοι μύθοι για την TTIP, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Άλλωστε, ιστορικές προσπάθειες περιφερειακής ολοκλήρωσης (όπως η ίδια η ΕΕ) είχαν ως σημείο εκκίνησης μία εμπορική συμφωνία.

Πόσο αξίζει η Μεσόγειος; Τουλάχιστον $5,6 τρισ.

Επιμέλεια Αναστάσιος Μπασαράς, Αντιπρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ

Μελέτη του WWF περιγράφει την επιτακτική ανάγκη ουσιαστικής προστασίας της Μεσογείου, εστιάζοντας στις τεράστιες οικονομικές δυνατότητες που διαθέτει. Εάν η Mare Nostrum ήταν μια ανεξάρτητη οικονομία, θα ήταν η πέμπτη μεγαλύτερη της ευρύτερης περιοχής μετά τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ισπανία και την Τουρκία.

Η θάλασσα μπορεί να είναι μικρή αλλά ο θησαυρός της τεράστιος, ένας μοναδικός φυσικός πόρος αξίας τρισεκατομμυρίων. Αλλά η Μεσόγειος έχει πληγεί σοβαρά από τις όποιες δραστηριότητες των ανθρώπων που εξακολουθούν να μην ευαισθητοποιούνται και να αγνοούν τις προειδοποιήσεις των ειδικών. Σήμερα, ωστόσο, και με στόχο την εξεύρεση νέων λύσεων για τη διάσωσή της, υπολογίστηκε για πρώτη φορά όχι μόνον η περιβαλλοντική αλλά η οικονομική αξία των φυσικών πόρων της Μεσογείου: τουλάχιστον 5,6 τρισεκατομμύρια δολάρια!

Το νούμερο είναι πραγματικά εντυπωσιακό και αποδεικνύει την εξαιρετική δυναμική της Μεσογείου, μιας υδάτινης λεκάνης που καταλαμβάνει λιγότερο από το 1% της συνολικής επιφάνειας των ωκεανών όλου του κόσμου αλλά είναι σε θέση να παράγει ένα Ακαθάριστο Θαλάσσιο Προϊόν –το ΑΕΠ των θαλασσών- που αναλογεί στο 20% του παγκόσμιου θαλάσσιου προϊόντος.

Εάν η Mare Nostrum ήταν μια ανεξάρτητη οικονομία, θα ήταν η πέμπτη μεγαλύτερη της ευρύτερης περιοχής μετά τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ισπανία και την Τουρκία, ικανή να παράγει ανά έτος σχεδόν όσο η οικονομία της της Αλγερίας, του Μαρόκου και της Ελλάδας μαζί. Και η αξία της Μεσογείου ενδέχεται να είναι ακόμα μεγαλύτερη καθώς στις εκτιμήσεις των ειδικών δεν υπολογίζεται ο πλούτος στους βυθούς της, υδρογονάνθρακες και ορυκτά.

Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από μια αποκαλυπτική έκθεση που πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του WWF, σε συνεργασία με τον όμιλο Boston Consulting Group. Στις 5 και στις 6 Οκτωβρίου κατά τη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ, «Our Ocean», που θα πραγματοποιηθεί στη Μάλτα, οι συντάκτες της έκθεσης θα προσπαθήσουν να πείσουν τους Ευρωπαίους ηγέτες για την επιτακτική ανάγκη ουσιαστικής προστασίας της Μεσογείου, εστιάζοντας στις τεράστιες οικονομικές δυνατότητες που διαθέτει. Σύμφωνα με το WWF η συνολική εκτιμώμενη αξία των φυσικών πόρων της Μεσογείου και των σχετικών οικονομικών δραστηριοτήτων, ήτοι 5,6 τρισεκατομμύρια δολάρια, θα πρέπει να αποτελέσουν τρόπον τινά ένα «δημόσιο ταμείο επενδύσεων».

Σήμερα η εκμετάλλευση των ακτών και αλιεία, οι υδατοκαλλιέργειες (φυτών όπως η Ποσειδωνία) και η απορρόφηση του διοξειδίου του άνθρακα από την ατμόσφαιρα συμβάλλουν στην παραγωγή ενός Ακαθάριστου Θαλάσσιου Προϊόντος ύψους 450 δισεκατομμυρίων δολαρίων με τον τουρισμό να συμβάλλει σε ποσοστό άνω του 90%. Την ίδια ώρα, οι τουρίστες στις μεσογειακές ακτές παράγουν το 52% των απορριμμάτων που καταλήγουν στα νερά και τις παραλίες της Μεσογείου. Και, φυσικά, υπάρχει πάντα και η κλιματική αλλαγή, πράγμα που σημαίνει ότι έως το 2050 η στάθμη της θάλασσας θα μπορούσε να ανέβει έως και 25 εκατοστά.

Και αυτοί οι ζωτικής σημασίας φυσικοί πόροι για τους 150 εκατομμύρια ανθρώπους που ζουν στις ακτές της Μεσογείου, επιβαρύνονται συστηματικά, ενδεχομένως και ανεπανόρθωτα. Τα τελευταία πενήντα χρόνια ο πληθυσμός των θαλάσσιων θηλαστικών μειώθηκε κατά 41% ενώ των ψαριών, στο σύνολό τους, κατά 34%. Άνω του 30% είναι και το ποσοστό των καλλιεργειών Ποσειδωνίας που έχει καταστραφεί ενώ σήμερα το 80% όλων των πληθυσμών των ψαριών απειλείται από την υπεραλιεία.

Φαίνεται πως το γεγονός ότι στη Μεσόγειο κολυμπάνε όλα τα ψάρια που καταλήγουν στα πιάτα μας, όλα τα ψάρια, δηλαδή που απορροφούν όλες μας τις βρομιές, είτε πρόκειται για πετρέλαιο είτα για πλαστικό, δεν αρκεί για να συνετιστούμε και να προστατέψουμε αυτήν την πολύτιμη θάλασσά μας. Ενδεχομένως, όμως, αυτήν τη φορά οι Ευρωπαίοι ηγέτες να κινητοποιηθούν από τα νούμερα και να προβούν στη λήψη των όποιων απαραίτητων μέτρων για την προστασία και την περαιτέρω βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη –και όχι εκμετάλλευση- της Μεσογείου.

Αναδημοσίευση από το 10/10/2017. Protagon Team

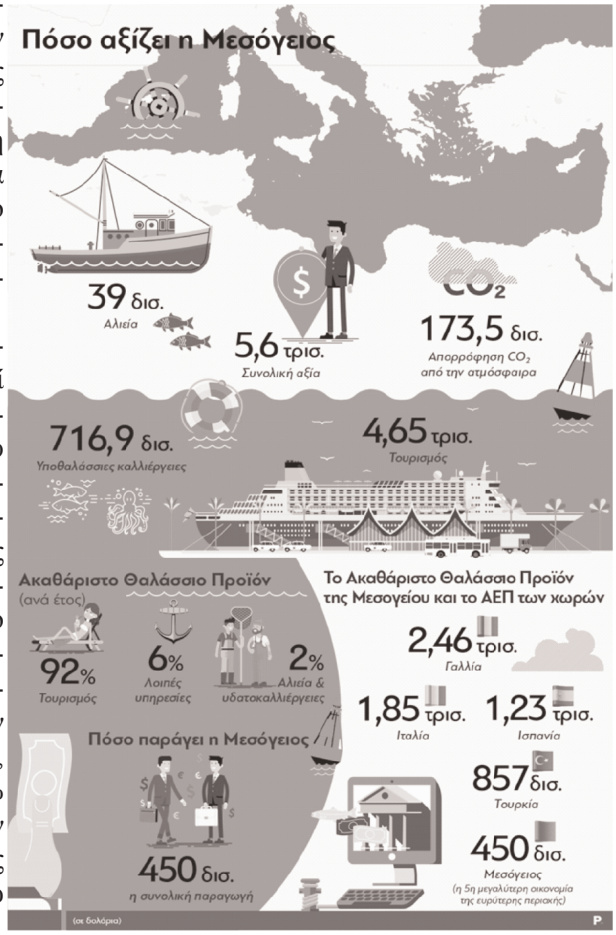

Η Απόφαση μέσα από Σκέψεις του Πλάτωνος

Του Υποστρατήγου ε.α. Άρη Διαμαντοπούλου
Ψυχολόγου-Δρος Φιλοσοφίας

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο, ότι η απόφαση αποτελεί την κορυφαία πράξη που χαρακτηρίζει τη φυσιογνωμία οιουδήποτε ηγέτη, αλλά και κάθε ανθρώπου, ιδιαίτερα σε κρίσιμες καταστάσεις των ημερών του. Το ήθος, η παιδεία, η αγωγή, οι αρετές και οι αρχές του ηγέτη μορφοποιούνται και παίρνουν υπαρξιακή πλέον οντότητα με την απόφασή του.

Η απόφαση του ηγέτη είναι το καταστάλαγμα όλων των διανοητικών επεξεργασιών των παραγόντων που επηρεάζουν αυτή και των οποίων τις διαστάσεις ο ηγέτης ερευνά και μελετά πριν καταλήξει στην απόφασή του, η οποία πρέπει να είναι υπεύθυνη και συνεπής. «Προαίρεση» ονομάζει ο Αριστοτέλης την περιεσκεμμένη απόφαση, η οποία γι αυτόν χαρακτηρίζει τις αρετές και εν γένει την προσωπικότητα του ηγέτη.1

Στη συνέχεια θα εκτεθούν ορισμένα βασικά στοιχεία για την απόφαση, όπως αυτά δύνανται να προκύψουν από διάφορες σκέψεις του Πλάτωνος.

Ανάλυση Παραγόντων

Στον «Φαίδωνα» ομιλεί για την αρμονία, η οποία είναι σύνθεση των στοιχείων της, άρα και η απόφαση είναι μία αρμονική σύνθεση των παραγόντων της προς ένα σκοπό.2 Οι παράγοντες όμως αυτοί που θα συνθέσουν την τελική απόφαση, προκύπτουν από εμπεριστατωμένη έρευνα, η οποία ιδιαίτερα τονίζεται στον «Σοφιστή», προκειμένου να προσδιορισθεί η ουσία των πραγματικών και όχι των φανταστικών ανύπαρκτων πραγμάτων. Διότι, τότε η απόφαση είναι καταδικασμένη σε αποτυχία, αλλά και καταστροφές δύναται να επιφέρει. Επίσης, τονίζεται ως πρωταρχική σημασία που έχει ο σχεδιασμός της έρευνας για τη συγκέντρωση των πληροφοριών επί των παραγόντων που επηρεάζουν την απόφαση.Ιδιαίτερα, για την ορθή απόφαση πρέπει να υπολογισθεί ο πρωταρχικός παράγοντας, ιεραρχικά κατά προτεραιότητα από πλευράς σημαντικότητας. Αυτή η επιλογή χαρακτηρίζει την ικανότητα του ηγέτη, ώστε να μην παρασυρθεί από άλλους δευτερεύοντες ή και από αλλότριους παράγοντες. Η επιλογή του «αρχηγικού» παράγοντα, στον οποίο κατ' ουσία ο ηγέτης θα στηρίξει την απόφαση που απαιτεί εκ μέρους του οξυδέρκεια, ευρύτητα διάνοιας, στρατηγικό και ταυτοχρόνως τακτικό νου, ώστε να μπορεί να ξεχωρίζει τα μεγάλα από τα μικρά.3

Στον «Τίμαιο» ο Πλάτων θα τονίσει τον διαχωρισμό των μονίμων από τους μεταβλητούς παράγοντες, αφού ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν τα αξιώματα που ισχύουν σε κάθε κανόνα για τη λήψη της κατάλληλης απόφασης.4

Ακόμη, ο Πλάτων στον «Λάχη» θέτει και το θέμα της μελλοντικής ισχύος των αποφάσεων, οι οποίες αποτελούν βασική απαίτηση για τη στρατηγική επιστήμη, αλλά θα μπορούσε κάποιος να προσθέσει και για την πολιτική επιστήμη.5

Ενώ στους «Νόμους» διατυπώνεται, ότι οι αποφάσεις του πολιτικού αλλά και του στρατιωτικού ηγέτη πρέπει να είναι εντός του συνολικού έργου της πολιτείας, αφού αρχικά λαμβάνονται υπ' όψιν οι προτάσεις απ' όλες τις άλλες αρχές και τις διοικήσεις της «πόλης».6 Αν τελικά, επιδιωκόταν μία ανακεφαλαίωση της παραπάνω παρουσίασης των παραγόντων, σύμφωνα με σκέψεις του Πλάτωνος, ό ίδιος θα προτιμούσε αυτά που λέει στον «Ευθύδημο», ότι η διαδικασία της έρευνας, της συλλογής πληροφοριών, της ανάλυσής τους προς σύγκριση και ερμηνεία μεταξύ τους προς εξαγωγή συμπεράσματος και λήψη της απόφασης, απαιτεί τάξη και σειρά προτεραιότητας, ώστε όλοι οι παράγοντες να έχουν τον «λόγο» τους και η απόφαση να είναι εντός του αρχικού τεθέντος σκοπού.7

Διοικητική Λειτουργία

Επί πλέον των παραπάνω παραγόντων για την ορθή απόφαση, σημαντικό ρόλο παίζει η προσωπικότητα των ηγετών, αλλά και των συμβούλων τους, όπως προκύπτει από τις συμβουλές του Σωκράτη στον νεαρό Αλκιβιάδη, που ήθελε να ηγηθεί της πόλης των Αθηνών. Ότι ο αρχηγός δεν αποβλέπει πως θα είναι καλύτερος στην διοίκηση από τους υφισταμένους του συναγωνιζόμενος με αυτούς, αλλά πως θα είναι καλύτερος στην παιδεία και στις δοκιμασίες από τους αντιπάλους του αρχηγούς. Πρέπει όμως να σημειωθεί –επεκτείνοντας τις νουθεσίες του Σωκράτη- ότι η αξία του ηγέτη κρίνεται και από την ικανότητά του να επιλέγει τους κατάλληλους συμβούλους, των οποίων οι εισηγήσεις να συμβάλλουν στην ορθή απόφασή του. Στην απόφασή του δε για πόλεμο πρέπει να υπολογίζεται και η οικονομική δύναμη του αντιπάλου, στην οποία ασφαλώς προσμετράται η στρατιωτική ισχύς, πρέπει όμως να υπολογίζεται και η οικονομική ευρωστία του αντιπάλου.8 Πράγματι, όταν μία χώρα έχει δικές της πηγές παραγωγής πλούτου και αγαθών, είναι οικονομικά αυτοδύναμη και αυτάρκης, αποκτά πολεμική ισχύ, με συνέπεια να μην είναι εξαρτημένη από άλλη ισχυρότερη δύναμη, αλλά από τις δικές της δυνατότητες να ρυθμίζει και τις αποφάσεις της.

Επίσης ο Πλάτων στους «Νόμους» συνιστά, ότι στην διοίκηση της «πόλης» πρέπει να προσλαμβάνονται αυτοί που χρειάζονται, αφού πρώτα μελετήσουν και εξετασθούν στα θέματα που αφορούν την δημόσια διοίκηση. Πριν όμως από τον διορισμό των κατάλληλων προσώπων στην δημόσια διοίκηση, ο νομοθέτης πρέπει να προβλέπει και να ορίζει τις αναγκαίες αρχές και με ποιο τρόπο πρέπει η «πόλη» να διοικείται.9 Παράδειγμα οργάνωσης και διοίκησης ο Πλάτων στον «Κριτία», αναφέρει την πολιτεία της Ατλαντίδας, η οποία δεν περιοριζόταν μόνο στην Κυβέρνηση και τους Περιφερειάρχες, αλλά επεκτεινόταν σε Επαρχίες και Δήμους, στους αρχηγούς των οποίων ο κλήρος είχε διανεμηθεί έτσι ώστε να έχουν διοικητική και οικονομική αυτάρκεια.10 Για το μεγαλείο της πολιτείας της Ατλαντίδας ο Πλάτων ομιλεί και στον «Τίμαιο», η οποία, ως νήσος η ίδια, εξουσίαζε πολλά άλλα νησιά και μέρη της

ηπείρου. Επί πλέον αυτών, εξουσίαζαν ακόμα από τη Λιβύη μέχρι την Αίγυπτο και από την Ευρώπη μέχρι την Τυρρηνία.11

Τέλος, ο Πλάτων στην διοίκηση της πόλης δεν παρέλειψε επίσης στους «Νόμους» να μιλήσει για τους μέτοικους, οι οποίοι αναζωογονούν την πόλη και ότι για την προσαρμογή και την αφομοίωση αυτών πρωτεύοντα ρόλο παίζει ο χρόνος, ώστε οι μέτοικοι να αισθανθούν φίλοι με τους άλλους πολίτες της πόλης. Ασφαλώς ο Πλάτων κάνει λόγο για τους αναγκαίους στην πόλη μέτοικους, οι οποίο θα είναι και χρήσιμοι σ' αυτήν. Επειδή όμως το θέμα με τους μέτοικους έχει και σήμερα επικαιρότητα με την αθρόα είσοδο μεταναστών από την Ασία και την Αφρική, κυρίως μέσω Ελλάδας, σε όλες τις χώρες της Ευρώπης, αξίζει να επαναληφθεί η φράση του Πλάτωνος, που λέει σ' ένα άλλο σημείο των «Νόμων» του:«Ότι η επίθεση των Περσών εναντίον των Ελλήνων ήταν μία επίθεση εναντίον όλων εκείνων που κατοικούσαν στην Ευρώπη».Με άλλα λόγια ο Πλάτων απευθυνόμενος σήμερα στους Ευρωπαίους εταίρους μας θα τους έλεγε:

Ότι για την ασφάλεια των ιδικών σας λαών είναι και δική σας υποχρέωση η ασφάλεια των θαλασσίων συνόρων της Ελλάδας…!

Ελεγκτικοί Μηχανισμοί

Ως ασφαλιστικές δικλείδες στην ορθή και στη θετική αποτελεσματικότητα των αποφάσεων, ο Πλάτων θέτει, ως ελεγκτήν, τον νου αυτού του ιδίου του ηγέτη, αλλά και την κριτική των άλλων. Διότι, έτσι μπορούν να αποφευχθούν οι τυχόν καταστροφές στην πόλη από τις, κατά την φαντασία, «δόξες» ή και τα «νομίσματα» ενός ηγέτη.12

Αλλά, όπως επίσης συμπληρώνει στον «Φαίδρο» ο Πλάτων, ο φρόνιμος άνθρωπος και πολύ ιδιαίτερα ο ηγέτης, δεν πρέπει να καταγίνεται για να αρέσει στους δουλικούς, αλλά στους αγαθούς ανθρώπους και στους αγαθούς άλλους επίσης ηγέτες.13

Με άλλα λόγια, ο Πλάτων θέτει τις αποφάσεις του ηγέτη, πριν αυτές ληφθούν, όχι υπό την κρίση του πλήθους, αλλά υπό την κριτική των επαϊόντων και αγαθών ανθρώπων, διότι κατ' αυτόν τον τρόπο μειώνεται ή και ελαχιστοποιείται ακόμη περισσότερο η απόσταση μεταξύ θεωρίας και πράξης, ώστε η απόφαση να είναι πραγματικότερη.

Με αυτό το πνεύμα τίθεται στον «Πολιτικό» το ερώτημα:Αν η διοικητική ανήκει στην κριτική, όπως συμβαίνει στον θεατή, ή στην επιτακτική τέχνη, που αρμόζει στον Κυβερνήτη. Στην πραγματικότητα πρόκειται για δύο όψεις μίας και της αυτής διοικητικής τέχνης. Διότι, η πρώτη όψη αφορά την έκδοση της απόφασης, κατόπιν έρευνας και μελέτης όλων των παραγόντων που επηρεάζουν αυτήν και η άλλη όψη είναι η δυνατότητα εφαρμογής της στην πράξη, προς τυχόν βελτιώσεις, προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της. Ο Πλάτων όμως δεν αρκείται στην απλή κριτική για τις παράνομες και καταχρηστικές αποφάσεις των αρχόντων, αλλά υποχρεώνει αυτούς να λογοδοτούν ενώπιον των δικαστηρίων κατόπιν καταγγελίας των πολιτών, ενώ σήμερα οι άρχοντες απολαμβάνουν την πολιτική τους ασυλία.14 Τέλος, ο Πλάτων στον «Σοφιστή» τονίζει ιδιαίτερα την σπουδαιότητα της αμφισβήτησης και του κριτικού ελέγχου, θεωρώντας αυτές τις πράξεις μεγάλους καθαρμούς και ότι τον έλεγχο δεν πρέπει να αποφεύγει ακόμη και αν είναι μεγάλος βασιλιάς.

Συμπέρασμα

Αυτή είναι μία πρωτότυπη προσέγγιση της μεθοδολογίας λήψης της απόφασης για την επιτυχία ενός σκοπού, σύμφωνα με την προσαρμογή σχετικών σκέψεων του Πλάτωνος στη σύγχρονη αντίληψη. Όπως παρατηρείται, αν και οι σκέψεις του Πλάτωνος έχουν ληφθεί από ένα ευρύ φάσμα των έργων του, οι σκέψεις που εκτίθενται παρουσιάζουν μία συνέχεια, ώστε η δομή της να έχει άμεση ανταπόκριση στη σημερινή πραγματικότητα. Έτσι ώστε να μας επιτρέπουν να εξαχθεί το αποφθεγματικό συμπέρασμα που ισχύει και σήμερα, ότι η απόφαση του ηγέτη, αλλά και κάθε ανθρώπου, πρέπει να είναι: Σκόπιμη, Έγκαιρη και Δυνατή.

Πειραιάς, 5 Δεκεμβρίου, 2017

Σημειώσεις-Σχόλια

1. Αριστοτέλης. Ηθικά Νικομάχεια. Παράγραφος 1111b, 1112a/15, 1112b/10, 1113b/5-10. Μετάφραση-Σχόλια Ανδρέας Δαλέζιος. Εκδόσεις Πάπυρος. Αθήνα 1975.
2. Πλάτων. Φαίδων. Παράγραφος 93a. Μετάφραση-Σχόλια Κ.Θ. Αραπόπουλος. Εκδόσεις Πάπυρος. Αθήνα.
3. Πλάτων. Σοφιστής. Παράγραφος 218b, 237b, 242b, 243d. Μετάφραση-Σχόλια Δημήτρης Γληνός. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
4. Πλάτων. Τίμαιος. Παράγραφος 28b, 54a. Μετάφραση-Σχόλια Θ. Βλυζάκης-Χ. Παπαναστασίου. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
5. Πλάτων. Λάχης. Παράγραφος 198d-199a. Μετάφραση-Σχόλια Β. Τατάκης-Ηλίας Λάγιος. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
6. Πλάτων. Νόμοι. Παράγραφος 768d. Πρόλογος Κ.Δ. Γεωργούλης. Μετάφραση-Σχόλια Κων/νος Φίλιππας. Εκδόσεις Πάπυρος. Αθήνα 1975.
7. Πλάτων. Ευθύδημος. Παράγραφος 301e. Μετάφραση-Σχόλια Ηλίας Λάγιος. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
8. Πλάτων. Αλκιβιάδης. Α΄ Παράγραφος 119d-e, 123a-b. Μετάφραση-Σχόλια Ε.Κ. Λιακάκος. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
9. Πλάτων. Νόμοι. Παράγραφος 809c, 957a. Πρόλογος Κ.Δ. Γεωργούλης. Μετάφραση-Σχόλια Κων/νος Φίλιππας. Εκδόσεις Πάπυρος. Αθήνα 1975.
10. Πλάτων. Κριτίας. Παράγραφος 114a, 118b, 119a. Μετάφραση-Σχόλια Γ. Κορδάτος. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
11. Πλάτων. Τίμαιος. Παράγραφος 25a, 25b. Μετάφραση-Σχόλια Θ. Βλυζιώτης-Χ. Παπαναστασίου. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
12. Πλάτων. Νόμοι. Παράγραφος 850e, 963a. Πρόλογος Κ.Δ. Γεωργούλης. Μετάφραση-Σχόλια. Κων/νος Φίλιππας. Εκδόσεις Πάπυρος. Αθήνα 1975.
13. Πλάτων. Φαίδρος. Παράγραφος 274a. μετάφραση-Σχόλια Ηλίας Στέφανος Χ. Παππάς. Εκδόσεις Πάπυρος. Αθήνα.
14. Πλάτων. Πολιτικός. Επιμέλεια Ευάγγελος Παπανούτσος. Μετάφραση-Σχόλια Ηλίας Λάγιος. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
15. Πλάτων. Σοφιστής. Παράγραφος 230d. μετάφραση-Σχόλια Δημήτριος Γληνός. Εκδόσεις Ζαχαρόπουλος. Αθήνα.
19. Διασκευή Σχεδία και Στρατιωτικό Εγχειρίδιο. Εκδόσεις Γενικό Επιτελείο Στρατού. Αθήνα 1958.
20. Διασκευή Σχεδιαγράμματος. Οι Διοικούντες τις Ένοπλες Δυνάμεις σε μία Νέα Εποχή. Δεκέμβριος 1973. Τρόποι Επικοινωνίας και Διοίκησης Μονάδων. Αύγουστος 1984. Περιοδικό Στρατιωτική Επιθεώρηση. Εκδόσεις Γενικό Επιτελείο Στρατού.
21. G.R. Schwatzenberg. Πολιτική Κοινωνιολογία. Επιμέλεια Αριστόβουλος Μάνεσης. Τόμος 1ος. Το Πολιτικό Σύστημα. Σελίδες 168-169. Εκδόσεις Παρατηρητής. Αθήνα.
22. Το Σχεδιάγραννα. Σύγχρονες Απόψεις της Σχολής Πολέμου των Η.Π.Α. Περί Ηγεσίας. Περιοδικό Στρατιωτική Επιθεώρηση. Εκδόσεις Γενικό Επιτελείο Στρατού. Απρίλιος 1975.
23. Το παρόν κεφάλαιο για την «Απόφαση» αποτελεί επί πλέον και μία από τις «Αρχές Ηγεσίας» και είναι διασκευή από το σύγγραμμα του Άρη Διαμαντόπουλου με τον τίτλο «Ο Πλατωνικός Ηγέτης».

Κύκλος Επεξεργασίας Αποφάσεων[19]

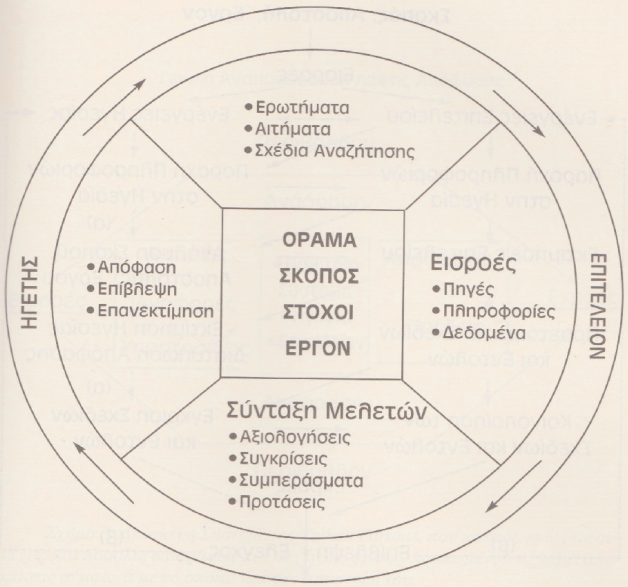

Σχήμα 1 : Ανάλογα με το όραμα, το σκοπό και τους στόχους προκύπτουν ερωτήματα συλλογής πληροφοριών απαραίτητων για το σκοπό.

Στο παρόν σχήμα παρίσταται ο συνεχής κύκλος επεξεργασίας του ερωτήματος ή του αιτήματος, προκειμένου να βγει η απόφαση του πρακτέου, όπως ολοκληρώνεται η διαδικασία στα σχήματα 2, 3.

Στα τεταρτημόρια του κύκλου φαίνονται οι επί μέρους εργασίες για την αξιοποίηση του ερωτήματος ή του αιτήματος.

Διαδικασίες Λήψης Απόφασης Εντός του Επιτελείου [20]

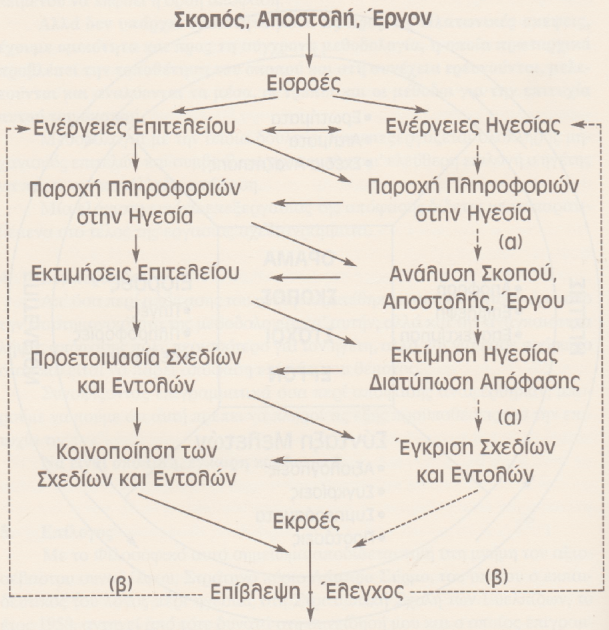

Σχήμα 2: Η διαδικασία εκμετάλλευσης των ληφθεισών πληροφοριών και η συνεργασία για τη λήψη ορθής απόφασης μεταξύ ηγέτη και των συμβούλων στο επιτελείο του, ώστε να εκπληρωθεί η αποστολή και ο τεθείς σκοπός.

Η διακεκομμένη γραμμή (α) δείχνει τις απ' ευθείας αποφάσεις του ηγέτη σ' έκτακτες καταστάσεις ανάγκης.

Η διακεκομμένη γραμμή (β) δείχνει τυχόν διορθώσεις κατά την κριτική και τον έλεγχο της εφαρμογής της απόφασης πρίν της έκδοσής της.

Γενική Αναπαράσταση Λήψης Απόφασης[21]

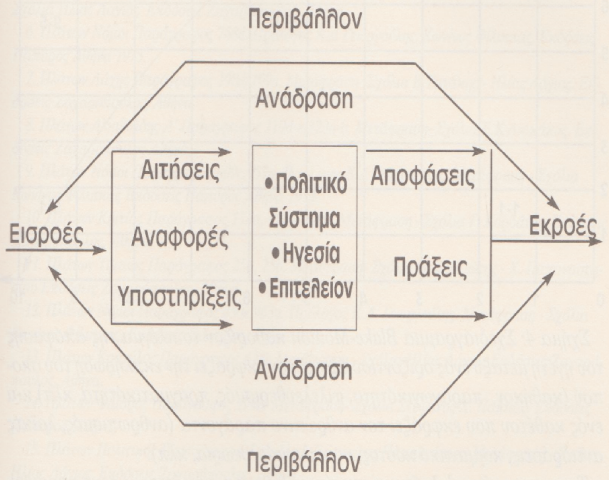

Σχήμα 3: Διασκευή Συστήματος Talkott Parsons, που καταδεικνύει τις συνεχείς και ποικίλες επιδράσεις που δέχεται ο ηγέτης, προκειμένου να λάβει αποφάσεις σύμφωνα με το σκοπό και την αποστολή του.

Αναλυτικότερη επεξεργασία των εισρεουσών πληροφοριών. Φάνηκε στα προηγούμενα σχεδιαγράμματα 1, 2.

Συντελεστικό Διάγραμμα της Απόφασης[22]

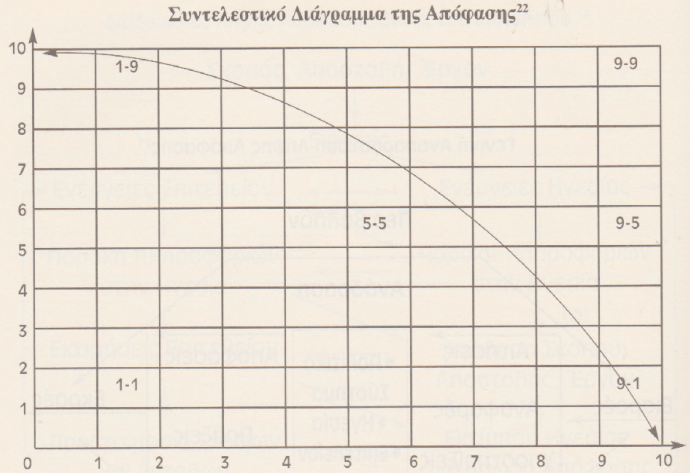

Σχήμα 4: Σχεδιάγραμμα Blake-Mouton καθορίζον το πλέγμα της απόφασης του ηγέτη μεταξύ ενός οριζοντίου άξονα που εκφράζει την εκπλήρωση του σκοπού (καθήκον, παραγωγικότητα, φιλελευθερισμός, πραγματικότητα, κλπ) και ενός καθέτου που εκφράζει τον ανθρώπινο παράγοντα (ανθρωπισμός, λαϊκές αντιδράσεις, κομματικό κόστος, σοσιαλισμός, θεωρία, κλπ).

Το τεταρτημόριο 1-1: Φτωχή ηγεσία ως προς την αμφότερους τους παράγοντες.

Το τεταρτημόριο 1-9: Φτωχή ηγεσία ως προς την αποτελεσματικότητα του σκοπού, πλούσια ως προς λαϊκισμό, ανθρωπισμό.

Το τεταρτημόριο 9-1: Πλούσια ηγεσία στην αποτελεσματικότητα του σκοπού, φτωχή στον ανθρώπινο παράγοντα.

Το τεταρτημόριο 9-5: Πλούσια ηγεσία στην επιτυχία του παραγωγικού σκοπού, μέτρια στον ανθρώπινο παράγοντα.

Το τεταρτημόριο 5-5: Το «μέτρον» των αρχαίων Ελλήνων.

Το τεταρτημόριο 9-9: Η ιδανική ηγεσία.

Το ανωτέρω σχεδιάγραμμα επιβεβαιώνει τις φιλοσοφικές απόψεις του Πλάτωνα στον «Πολιτικό», που παρομοιάζει την απόφαση του ηγέτη με την πλοκή του «στημονιού» και του «υφαδιού» κατά την ύφανση ή και της διαλεκτικής πολιτικής σύνθεσης κατά τον Theodor Adorno.

Η Υβρις και η Κουρδική Τραγωδία

Γράφει ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης*

Μετά τα τελευταία γεγονότα στο Ιρακινό Κουρδιστάν, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή, ας προσπαθήσουμε να δούμε με μια ψύχραιμη ματιά τις εξελίξεις, τα λάθη ενός ηγέτη και την αμερικανική και ευρωπαϊκή «προδοσία», όπως θεωρούν πολλοί αναλυτές, που τελικά οδήγησαν σε επιτυχία και προβολή ισχύος και επιρροής της Ρωσίας και του Ιράν, μετά την Συρία και στο Ιράκ. Και αν συνεξεταστούν το Κουρδικό δημοψήφισμα με το Καταλονικό, θα καταλήξουμε στο συμπέρασμα, ότι τα αποκεφαλιστικά από ηγεσίες πλέον δημοψηφίσματα, που έχουν δημιουργήσει τόσο μεγάλη διαμάχη τις τελευταίες εβδομάδες, προκλήθηκαν από μια λανθασμένη και καταστροφική αυτοπεποίθηση των αυτονομιστών, η οποία κατέληξε τελικά σε αυτό που στην αρχαιότητα ονομαζόταν..Ύβρις!

Πολλά έχουν ειπωθεί για τα Καταλανικά γεγονότα, ιδιαίτερα για την υπερβολική αστυνομική βία, σε μια Ευρωπαϊκή χώρα, που ξέσπασε εναντίον ανθρώπων που περίμεναν ειρηνικά για να ψηφίσουν. Ακόμη και για την έλλειψη κρίσης των αντιπάλων της ανεξαρτησίας, τους Καταλανούς που προφανώς σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις ήταν η πλειοψηφία, που μποϊκοτάρισαν την ψηφοφορία, αντί απλώς να μεταβούν και να ψηφίσουν, ώστε τελικά το αποτέλεσμα να είναι αρνητικό για την ανεξαρτησία της Καταλονίας, όπως έκαναν στο Κεμπέκ και τη Σκωτία. Αποτέλεσμα, οι δραματικές εξελίξεις που παρακολουθούμε σήμερα, με τις διώξεις εκλεγμένων αντιπροσώπων της Καταλανικής Βουλής και την φυγή και αυτοεξόριση του Καταλανού ηγέτη στις Βρυξέλλες .

Όμως στο Ιρακινό Κουρδιστάν, τα πράγματα είναι διαφορετικά και διαδραματίζεται μια πραγματική τραγωδία. Ας ξεκινήσουμε με την Ύβρι!! Αγνοώντας σχεδόν τις καθολικές αντιρρήσεις και αιτιάσεις της διεθνούς κοινότητας για την ακύρωση ή την αναβολή του δημοψηφίσματος, η κυβέρνηση Μπαρζανί προχώρησε σε δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία, παρά το γεγονός ότι επί σειρά ετών το Ιρακινό Κουρδιστάν ήταν ανεξάρτητο σε όλα εκτός από το όνομα, με αποτέλεσμα να επιτύχει μια καλή για τα δεδομένα της περιοχής πολιτική και στρατιωτική οντότητα που βοήθησε πάρα πολύ στην καταπολέμηση του Ισλαμικού Κράτους, σταθερός και πιστός σύμμαχος των ΗΠΑ, καθώς και του Ισραήλ, που βοηθούσε ποικιλοτρόπως στον στρατιωτικό και πολιτικό τομέα. Έτσι ο Μπαρζανί, όπως σωστά επισημαίνει σε άρθρο του στο Liberal.gr, ο Δρ. Σπύρος Πλακούδας, Επίκουρος Καθηγητής στο American University in the Emirates, εξέλαβε ως δεδομένη την δίχως όρους υποστήριξη των ΗΠΑ προς αυτόν και υποτίμησε τις υπόλοιπες μεταβλητές της εξίσωσης: το Ιράκ, το Ιράν και τον εσωτερικό του αντίπαλο τον Ταλαμπανί, υιό του προσφάτως αποθανόντα ιστορικού ηγέτη των Κούρδων. Ο Ταλαμπανί ποτέ δεν απέκρυψε την απέχθειά του προς τον Μπαρζανί και την συμπάθειά του και τον προσανατολισμό του προς το Ιράν, με αποτέλεσμα να υπονομεύσει κάθε προσπάθεια του Μπαρζανί. Στηρίχθηκε ο Μπαρζανί, μόνο στην Ισραηλινή υποστήριξη, που τελικά αποδείχθηκε άνευ ουσίας, αφού δεν απέδωσε τίποτα. Έτσι οι ΗΠΑ, θεώρησαν τυχοδιωκτικό το δημοψήφισμα του Μπαρζανί, καθόσον σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των, υπονόμευε τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα της πολυσυλλεκτικής συμμαχίας, για την τελική καταστροφή και εξάλειψη του ISIS.

Και ερχόμαστε στον παράγοντα της στρατιωτικής ισχύος του Ιρακινού Κουρδιστάν, παράγοντας πολύ σοβαρός για την άσκηση και υλοποίηση της εξωτερικής πολιτικής μιας έστω και υβριδικής μορφής κρατικής οντότητας, όπως ήταν το Ιρακινό Κουρδιστάν. Οι Πεσμεργκά (ο στρατός των Κούρδων), του Μπαρζανί αποδείχτηκαν τελικά «Χάρτινη Τίγρης». Να θυμίσουμε ότι το 2014 , κατά την προέλαση των τζιχαντιστών του ISIS στο Ιράκ, οι Πεσμεργκά του Μπαρζανί υποχώρησαν από την περιοχή του Σιντζάρ, χωρίς να ρίξουν μια τουφεκιά και άφησαν στο έλεος των τζιχαντιστών τους Γιεζίντι, περικυκλωμένους και αβοήθητους, αφήνοντάς τους στα όρια της εθνικής κάθαρσης. Οι τραγικές σκηνές των περικυκλωμένων από τους τζιχαντιστές Γιεντίζι, στο όρος Σιντζάρ και η αιχμαλωσία των γυναικών Γιεντίζι, για να χρησιμοποιηθούν ως ερωτικές σκλάβες στα ανθρωπόμορφα θρησκόληπτα κτήνη του ISIS, σοκάρισε και συγκίνησε ολόκληρη την ανθρωπότητα. Και σώθηκαν τελικά χάρις στην επέμβαση του PKK, δηλαδή των Κούρδων της Τουρκίας και της Συρίας (YPG). Ε λοιπόν, έτσι ακριβώς έδρασαν και πρόσφατα μετά το δημοψήφισμα, όταν ο Ιρακινός στρατός κινήθηκε εναντίον τους καταλαμβάνοντας την περιοχή του Κιρκούκ πανεύκολα, που οι Κούρδοι είχαν καταλάβει παράνομα αλλά ειρηνικά από το 2014, επειδή απλά η αεροπορία των ΗΠΑ αρνήθηκε να τους συνδράμει και να τους υποστηρίξει. Έτσι εξαιτίας του ηγέτη τους Μπαρζανί, οι Κούρδοι του Ιράκ ευρίσκονται στο χειρότερο σημείο από το 2003. Με την ολέθρια αυτή πολιτική αυτή, ο Μπαρζανί απομονωμένος από τη διεθνή κοινότητα και μη αποδεκτός από ένα μέρος των ίδιων των ομοφύλων του, υποχρεώθηκε τελικά να παραιτηθεί τη 1η Νοεμβρίου και να παραχωρήσει τον έλεγχο των δύο συνοριακών διαβάσεων με την Τουρκία στο Ιράκ, στερώντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, σημαντικά έσοδα για το Ιρακινό Κουρδιστάν.

Στο Ισραήλ τώρα υπάρχει προβληματισμός και ασκείται κριτική για την πολιτική στάση του Ισραήλ, στο Κουρδικό δημοψήφισμα. Θεωρούν ότι το Ισραήλ, θα έπρεπε να είχε συμβουλεύσει τους Κούρδους να αναβάλουν το δημοψήφισμα τους . Θεωρούν ακόμη ότι το Ιράν είναι ο μεγάλος νικητής με τις εξελίξεις αυτές, καθόσον εξασφάλισαν ήδη την συνοχή του «Σιιτικού Άξονα» (Ιράν-Ιράκ-Συρία-Λίβανος) και ότι οι Ιρανοί εξουδετέρωσαν, σύμφωνα με την Ιρανική οπτική, την ανάδυση ενός «δεύ-

τερου Ισραήλ» εντός του Ιράκ. Σύμφωνα δε με αμερικανική ιστοσελίδα «δεν παίζεις σκάκι με τους Πέρσες, γιατί αυτοί το εφεύραν». Ένας ακόμη μεγάλος ωφελημένος από τις εξελίξεις είναι και η Ρωσία, η οποία υπογράφοντας συμφωνίες τόσο με το Ερμπίλ όσο με τη Βαγδάτη, η Μόσχα αποφεύγει καθαρά να ταχθεί υπέρ της μιας ή της άλλης πλευράς, εφαρμόζοντας μια αριστοτεχνική εξωτερική πολιτική, εις βάρος των ΗΠΑ, η οποία θα λέγαμε ότι δεν έχει ξεκάθαρη και ενιαία αλλά αμφιταλαντευόμενη πολιτική στην περιοχή, αφού στην ουσία «εγκατέλειψαν» έναν πιστό και αταλάντευτα φιλικό και σημαντικό εταίρο στην περιοχή, το Κουρδικό Ιράκ. Μια κουρδική οντότητα στην περιοχή συμφέρει πρωτίστως τις ΗΠΑ και το Ισραήλ. Δείχνει, όμως, μια αδυναμία πολιτικής αντίληψης της Ουάσινγκτον, με αποτέλεσμα να κάνει σκεπτικούς τωρινούς ή μελλοντικούς συμμάχους της.

Εκτός από την ηθική οργή, η στάση των ΗΠΑ (και της Ευρώπης) είναι απίστευτα αντιπαραγωγική, σύμφωνα με Ισραηλινούς αναλυτές, οι οποίοι συνεχίζουν να ανησυχούν για την Ιρανική προβολή ισχύος σε μια περιοχή που θεωρείται ότι ανήκει στην δική τους σφαίρα επιρροής και αποτελεί την Ισραηλινή προβολή ισχύος, δηλαδή το Ιρακινό Κουρδιστάν. Οι καλύτερες πιθανότητες να δημιουργηθεί φραγμός στην ιρανική δημιουργία γέφυρας κρατών-πελατών μεταξύ του Ιράν και του Λιβάνου ήταν σύμφωνα με την Ισραηλινή πολιτική, η αναβίωση των Κούρδων του Ιράκ και της Συρίας. Και το Ισραήλ είχε την καλύτερη ευκαιρία να ξεπεράσει τους αραβικούς και περσικούς εχθρούς του στα βόρεια και στα ανατολικά, πλην όμως οι αμερικανικοί χειρισμοί δεν το επέτρεψαν, αλλά όλα αυτά είναι ιστορία. Αυτοί που κέρδισαν ήταν το Ιράν, η Ρωσία και το Ιράκ το οποίο πλέον βρίσκεται υπό μεγαλύτερο Ιρανικό έλεγχο, γεγονός που έχει ανησυχήσει σφόδρα το Ισραήλ. Αυτό είναι που έχουν «επιτύχει» οι ΗΠΑ από το 2003 μέχρι σήμερα, με εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς και εκατοντάδες δισεκατομμυρίων δολαρίων και που ακόμη συνεχίζεται, σύμφωνα με τον καθηγητή Οικονομίας και Εθνικής Ασφάλειας Norman A. Bailey, Ph.D, του Πανεπιστημίου της Χάιφα, σε άρθρο του στην οικονομική Ισραηλινή ιστοσελίδα Globes. Και ο Ισραηλινός καθηγητής καταλήγει: «Ας ελπίσουμε ότι κάτι μπορεί να σωθεί από τα συντρίμμια, ειδικά τώρα που ο Massoud Barzani παραιτήθηκε ως πρόεδρος του KRG. Ίσως ίσως και το Ισραήλ να μπορεί να διαδραματίσει κάποιο ρόλο στην παραλαβή των κομματιών. Ο χρόνος θα δείξει».

Καταλήγοντας θα λέγαμε ότι στην Κουρδική τραγωδία έχουμε έναν συνδυασμό Ύβρεως, διαλυτικότητας, δειλίας και προδοσίας, με αποτέλεσμα να καταστρέψει σοβαρά την Δυτική θέση στη Μέση Ανατολή και να διαλύσει τις ελπίδες τριάντα εκατομμυρίων Κούρδων στο Ιράν, το Ιράκ, τη Συρία και την Τουρκία. Αυτό ήταν χειρότερο από ένα λάθος. Ήταν έγκλημα. Οι ένοχοι αναζητούνται και υπάρχουν σε όλες τις πλευρές, εκτός του μονίμως προδομένου Κουρδικού λαού.

* Ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης είναι Αντγος (ε.α.), πρώην ΑΚΑΜ Τελ Αβίβ, πρώην Αξκος επιχειρήσεων της ECMM στον πόλεμο της Βοσνίας, Απόφοιτος Tactical Intelligence School (U.S.Army), M.Sc. στην Γεωπολιτική Ανάλυση, Γεωστρατηγική Σύνθεση και Σπουδές Άμυνας και Διεθνούς Δικαίου του ΕΚΠΑ, μέλος ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ, διαχειριστής της ιστοσελίδος www.analystsforchange.org.

Περί της αντιλήψεως του καινούργιου κόσμου από τους στρατιωτικούς

Δοκίμιον

του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Η αγνόηση της υποχρεωτικής αναμετρήσεως με τις νέες συνθήκες λειτουργίας του ταχυενεργού τρόπου ζωής συνιστά άρνηση μιας πραγματικότητος που δεν διαπραγματεύεται τους όρους επιβολής της. Η όποια έλλειψη ελιγμού σκέψεως και η αμφισβήτηση της ανάγκης προσαρμογής στην φρενήρη ταχύτητα των συμβαινουσών αλλαγών, σημαίνει ταξιθέτηση σε θέση απομονώσεως από την διανυομένη εποχή με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Επί παραδείγματι, το να αγνοούν οι άνθρωποι τις κλιματικές αλλαγές, όπου κατά ένα ποσοστό η ατομική του καθενός συνενοχή είναι απόρροια συμπράξεως στην καταστροφή της ζωοδότου φύσεως σημαίνει κατ' ελάχιστον έγκλημα του περιβαλλοντολογικού δικαίου. Το θλιβερό ωστόσο για την περίπτωση είναι το, ότι το μεγαλύτερο μερίδιο της ποινής θα χρεωθεί στους επιγενομένους ανθρώπους και στα λοιπά έμβια γήινα όντα.

Η ανάγκη κατανοήσεως των αλλαγών είναι αδήρητη, είναι συμπιεστική. Και αυτές οι αλλαγές δεν είναι λίγες, ούτε αμελητέες. Οι παγκόσμιες επικοινωνίες είναι ένα φαινόμενο που προκαλεί κραδασμούς εντυπώσεων ακόμη και στην πλέον πολύστροφη λογική. Το ίδιο και οι δυνατότητες των ηλεκτρονικών υπολογιστών με τα ασύλληπτα προγράμματά τους, των οποίων τα ευεπίτευκτα χαρακτηριστικά, όπως τα οραματίστηκε ο Isaak Asimov στο έργο του the last question, τείνουν να εγγίσουν την σκέψη του Δημιουργού.

Γενικά, σήμερα θα λέγαμε, ότι οι προκλήσεις των ραγδαίων αλλαγών αιφνιδιάζουν τον άθρωπο στο κάθε του βήμα. Το άνευ ορίων διογκούμενο διαδίκτυο, η καλπάζουσα τεχνολογία, η μεταλλασσόμενη κουλτούρα, οι σχέσεις των φύλων, η διαπραγματεύσιμη ταυτότητα των ανθρωπίνων γενών, οι μαζικές μεταναστεύσεις, οι ανεγξέλεγκτες χρηματοοικονομικές δοσοληψίες, οι γεωπολιτικές αναδιαμορφώσεις, η επανασυσχέτηση των πολλών διαστάσεων, η προσθήκη της τρομοκρατίας στην καθημερινότητα κοκ είναι δείγματα ενός νέου τολμηρού και συνάμα τρομαγμένου ανθρώπου.

Ο κάθε πολίτης, αλλά κατά κύριον λόγον οι έχοντες τα διάφορα και τα καθ'ύλην προστάγματα ευρίσκονται προ της ανάγκης να σπουδάζουν τις καινοφάνειες, τις απιθανότητες, τις ξενοτροπίες και όλα τα παρουσιαζόμενα ασυνήθη σημεία. Αντιλαμβάνονται την αναγκαιότητα των εκτιμήσεων, των επανεκτιμήσεων και των αξιολογήσεων επί των γενικών και ειδικών καταστάσεων, οι οποίες με την ραγδαία τους διαδοχή δημιουργούν δυσκολίες στους εκτιμώντες σε ό,τι αφορά σε συνυπολογισμούς ισχύος, εφικτότητος, υφισταμένων δυνατοτήτων, ενδεχομένων επιβοηθειών από πλευράς συνασπισμών, συμμαχιών, ενώσεων κλπ. Και όλα αυτά με τον περιορισμό, ότι η οποιαδήποτε απόφανση υπόκειται σε μία διεθνοποιημένη υπερλογική, η οποία κυπτάζει στις επί μέρους εθνικές οντότητες με πρόθεση ενός πολιτικώς ορθού ελέγχου επάνω στον θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο μιας επί μέρους ακολουθουμένης πρακτικής.

Μία τάξις πολιτών, η οποία εκ θέσεως έχει την ευθύνη της ασφαλείας της κοινωνίας είναι και τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων. Τα στελέχη αυτά, παρ'ότι είναι υποχρεωμένα να ακολουθούν κανονισμούς, οι οποίοι θεωρούνται απαυγάσματα σοφίας και πολυετούς πείρας, τα οποία όλα αυτά ερείδονται επί ιστορικών διδαγμάτων και την πολυχρόνιο πρακτική, ευρίσκονται ενώπιον μιας νέας πραγματικότητος, η οποία απαιτεί οξεία αντίληψη και ευρεία διανοητική χωρητικότητα, ώστε να αποκτηθεί μία εικόνα των διαμορφουμένων συνηθειών, των προθέσεων, των σχεδίων, των επιτελουμένων και των διαπραττομένων υπό όσων σκοπεύουν να πλήξουν τα οιας δήποτε υφής και σκοπού συμφέροντα του μετερχομένου κάθε μεταμοντέρνα επινόηση ανταγωνιστού ή αντιπάλου.

Τα στελέχη, πέραν των στενών καθηκόντων, που επιβάλλονται από την εκάστοτε θέση των, γνωρίζουν το ευρύ φάσμα των διεθνών σχέσεων και αναλύουν εξαντλητικά την εμφανιζόμενη πολυχρωμία με όλα τα γνωρίσματα της ρευστότητάς των. Διερευνούν το γιατί το εδαφικό σύνορο είναι διαπερατό, ενώ μέχρι προ τινος κάτι τέτοιο ήταν αδιανόητο. Διερωτώνται εάν η φύλαξη της μεθορίου είναι δυνατή με ένα ελάχιστο εξειδικευμένο προσωπικό, πέραν τυχόν πολιτικών σκοπιμοτήτων και διακηρύξεων περί ανοικτών συνόρων.

Είναι ένας φράκτης αποτελεσματικός; Πώς μπορεί να φιμωθούν και τυφλωθούν, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, το διαδίκτυο, η κινητή τηλεφωνία κ.τ.τ. στα πλαίσια εθνικής ασφαλείας, όταν αυτό το είδος επικοινωνίας δεν αναγνωρίζει φράκτες; Πως μπορεί να ελεγχθεί η εισαγωγή στην χώρα χημικών και βακτηριολογικών όπλων, την στιγμή, που τέτοια όπλα αποφεύγουν τα τελωνεία; Το όπλο της ροής των κεφαλαίων είναι πανίσχυρο και δεν φαίνεται να υπόκειται σε αποφασιστικό έλεγχο. Σε περίπτωση δεσμεύσεως κεφαλαίων, καταθέσεων, αποθεματικών κλπ, σχηματοποιείται ένα περιβάλλον πολιτικής ανισορροπίας και εκπονούνται ή εκτελούνται σχέδια αντιμετωπίσεως ειδικών καταστάσεων όπως εφαρμογή embargo, απομόνωση, αποκλεισμός και εν γένει μία μορφή οικονομικού πολέμου με εξ ίσου αρνητικά αποτελέσματα, όπως π.χ. μετά από μία στρατιωτική ήττα.

Τα στελέχη έχουν ενστερνισθεί το αναγκαίον της επιστημονικής προσεγγίσεως στις επικοινωνίες, στην διοικητική μέριμνα, στα οπλικά συστήματα, στην υποστηρίζουσα τεχνολογία και όλα αυτά κάτω από την σάρωση μιας ορθολογικής σκέψεως. Έχουν κατανοήσει, ότι η γνώση μαζί με την ορθολογική σκέψη καθιστούν εφικτή την πρόβλεψη και την επιχειρησιακή σχεδίαση, η οποία με όχημα την αποτροπή των προθέσεων και της βουλήσεως του αντιπάλου σκοπεύουν στην γεωπολιτική σταθερότητα, όπως αυτή σύμφωνα με το διεθνές δίκαιον θεωρείται ως το ζητούμενον της ειρήνης.

Ωστόσο ο κόσμος δεν δείχνει να είναι έτοιμος για την επιθυμητή ειρήνη. Οι άνθρωποι και οι λαοί σκέπτονται και ζουν διαφορετικά. Και τούτο ένεκα του ότι διαφράσ-

σονται ή διατειχίζονται εξ αιτίας των κεκτημένων βιοθεωρικών των γνωρισμάτων. Αλλά και εντός μιας εθνικής ομοειδείας παρουσιάζονται αμέτρητες διαφορές. Γνωστό παράδειγμα: οι θιασώτες του κοσμοπολιτισμού εναγκαλίζονται ασμένως την πολιτισμική πολυμορφία. Οι μετριοπαθείς διατηρούν επιφυλάξεις, ως προς το αποτέλεσμα του πειράματος μιας πολυπολιτισμικής συντήξεως. Οι φονταμενταλιστές θεωρούν την διαφορετικότητα επικίνδυνη και πρόξενον αναστατώσεως και ανατροπών του υφισταμένου πολιτικο-κοινωνικού status.

Αυτός ο κόσμος των πληθωρικών και κατακλυσμικών μετασχηματισμών επηρεάζει το σύνολο των κοινωνιών στις εκφάνσεις της ζωής και των δράσεών των. Απαξάπαντες είναι εμπεπλεγμένοι μέσα σε μία παγκόσμια κυλιομένη μετάταξη, όπου ουδείς έχει πλήρως κατανοήσει τον σκοπόν της γενικής πορείας, αλλ'όμως ζει και κινείται ακολουθώντας τις διακυμαινόμενες επιταγές.

Αυτό το σφοδρώς αναδιαπλασσόμενο περιβάλλον οφείλουν οι υπεύθυνοι για την κοινωνική ειρήνη και την ασφάλεια να το εμπεδώσουν σε ένα τέτοιο βαθμό, ώστε να είναι σε θέση να εγγυηθούν, ότι με την λήψη των καταλλήλων μέτρων συνεπικουρούσης και της τεχνολογίας για την βέλτιστη αξιολόγηση των διαθεσίμων πληροφοριών, θα είναι σε θέση να επιτύχουν τους πολιτικούς, κοινωνικούς και στρατιωτικούς αντικειμενικούς σκοπούς.

Τους βασικούς υπευθύνους για την ασφάλεια και την σταθερότητα τους συναντούμε στα συμβούλια εθνικής ασφαλείας. Κατ'επέκτασιν στους υπευθύνους συμπεριέχεται ολόκληρον το πλέγμα της διοικήσεως και επομένως και τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων.

Εδώ θα πρέπει να εξεταστεί η ιδιαιτερότητα των καταστάσεων, που κάθε εθνική οντότητα ενδέχεται και καλείται να διαχειριστεί. Π.χ. οι ΗΠΑ δεν κινδυνεύουν από μία εισβολή στο έδαφός τους από ένα αντίπαλο στρατό με την κλασσική έννοια. Κινδυνεύουν, ωστόσο από εισαγομένους ή παρεπιδημούντες ή ενδημούντες αντιπάλους, οι οποίοι πλέον των τρομοκρατικών πράξεων θα μπορούσαν οργανούμενοι να προχωρήσουν σε μία σύγκρουση υβριδικού τύπου με χρήση της τεχνολογίας, του κυβερνοπολέμου, χρήση αντισυμβατικών όπλων και μάλιστα σε συνδυασμό με επιστημονικοποιημένες ψυχολογικές επιχειρήσεις να επιφέρουν τρομακτικού αντικτύπου προσβολή αυτής της υπερδυνάμεως. Συνεπώς τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων των ΗΠΑ γνωρίζουν όλες τις παραμέτρους επιχειρήσεων μιας πολυτύπου εχθρικής δράσως. Βεβαίως το δόγμα των ΗΠΑ εδράζεται σε επιχειρήσεις προλήψεως και εκτός αμερικανικού εδάφους. Συνεπώς τα στελέχη των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων ασκούνται σε επιχειρησιακά περιβάλλοντα εκτός ΗΠΑ, ώστε η δημοκρατία και τα πάσης φύσεως συμφέροντα των ΗΠΑ να παραμένουν ασφαλή και αλώβητα.

Σχεδόν με την ίδια λογική τα στελέχη πολλών δυνάμεων (πχ ΗΒ, Γαλλία, Ιταλία, Ολλανδία, Γερμανία, Ρωσσία κλπ) επιχειρούν μακράν του μητροπολιτικού των εδάφους υπέρ της ασφαλείας των δημοκρατιών των και των όσων επιδιώξεων η κάθε χώρα καταχωρίζει στην γεωπολιτική της agenda.

Στο γεωπολιτικό και γεωστρατηγικό status του περιγύρου της Ελλάδος υπερχειλίζουν οι ιδιαιτερότητες, οι οποίες και επιβάλλουν εξαντλητική σπουδή στα στελέχη των Ελληνικών ενόπλων δυνάμεων. Η εστίαση της σπουδής είναι η ενδεδειγμένη οργάνωση της αμύνης της χώρας, ώστε η ελληνική κοινωνία να διατηρεί τον χαρακτηρισμό της ευτεταγμένης παρά την εχθρότητα η οποία εκδηλούται απερίφραστα από τους ομόρους λαούς με τις εκπεφρασμένες των διεκδικήσεις εις βάρος της Ελλάδος.

Επί το ευκρινέστερον, η Ελλάς ευρίσκεται απέναντι στην επιθετικότητα της Τουρκίας, όπου τα ομόλογα στελέχη των Τουρκικών ενόπλων δυνάμεων λαμβάνουν την παιδεία του αυτοκρατορικού οθωμανισμού, με οράματα, διεκδικήσεις, επεκτατισμούς και υπερχειλίζουσα εθνικοφροσύνη. Το «είμαι υπερήφανος, που είμαι Τούρκος» είναι ένα αναπόφευκτον δηλωτικόν παντός Τούρκου και επομένως και του Τούρκου στρατιωτικού. Η Τουρκία εξελίσσεται με ρυθμούς αστρονομικούς. Τούτο σημαίνει ανάπτυξη της ιδέας της υπεροχής και της ουσιαστικής οικοδομήσεωςτης εθνικής της ισχύος.

Το να αγνοηθεί από τα στελέχη των Ελληνικών ενόπλων δυνάμεων αυτή η προς τα εμπρός εκτύλιξη ισχύος της ομόρου αυτής δυνάμεως σημαίνει -αν μη τι άλλο- εθελοτύφλωση που θα μπορούσε και να καταχωρισθεί στις περιπτώσεις εγκληματικής ανευθυνότητος. Αυτό ωστόσο δεν φαίνεται να ισχύει, δεδομένου ότι το ζήτημα εξεικονίζει και μια βασανιστική μέριμνα των στελεχών, οι οποίοι δια μέσου της ανησυχίας αυτής υπομιμνήσκουν την σοβαρότητα της καταστάσεως στην κυβερνητική πλευρά. Επίσης δεν αγνοούν και την στάση των βορείων ομόρων κρατών τα οποία δεν μπορούμε να δεχθούμε, ότι είναι λιγότερον επικίνδυνα. Αυτή η αυγκράτητη και ορμητική εξέλιξη της τεχνολογίας, που υπηρετεί αποτελεσματικά και τις πρότερον χαρακτηριζόμενες αμελητέες δυνάμεις ήδη τις καθιστά εξ ίσου επικίνδυνες. Πλέον οι επικοινωνίες, οι πληροφορίες, τα οπλικά συστήματα, συνιστούν επιχειρησιακά πλεονεκτήματα. Οι υβριδικού τύπου αιφνιδιασμοί, η στρατηγική του πολέμου του ψύλλου και οι ασύμμετρες προσβολές δίδουν την ευκαιρία στον φαινομενικά αδύναμο αντίπαλο να κατατρίψει εκείνον τον αντίπαλο ο οποίος αρκείται στην πρακτική της υποτιμήσεως των απέναντί του. Και ας μη διαφεύγει ουδενός πολίτου ή στρατιωτικού και η λεπτομέρεια, ότι αυτά τα βόρεια όμορα κράτη καραδοκούν για την ευκαιρία, όπως οι ύαινες, για να αποτελειώνουν πτώματα/θύματα προηγηθέντων τροπαιούχων κατακτητών.

Οι αλλαγές ακόμη και στον τρόπο σκέψεως των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων, ένεκα της ξέφρενης πορείας του μεταμοντέρνου κόσμου δεν συνιστάται να παρασύρει σε επιλογές ειρήνης κατά τις οποίες ένιοι άκριτοι των πολιτών τις ερμηνεύουν σαν αφοπλισμούς, μειώσεις ανθρωπίνου δυναμικού (ελάττωση θητείας), μειώσεις αμυντικών δαπανών και με προσέρειση στην ανακουφιστική ιδέα μιας συμμαχικής υποστηρίξεως κττ αλλά στην ιδέα της αυτοβοηθείας με απαρασέλευτο πιστεύω στην Ελλάδα, στην επιβίωσή της, στην οικονομική της ανάπτυξη και στην ενδυνάμωση της εθνικής της ισχύος.

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα από Από 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ έως 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. Μουστάκη
Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

1. ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Κυπριακό

Στις 23 Σεπτεμβρίου, μετά την αποτυχία των συνομιλιών στην Ελβετία, ο εκπρόσωπος του ΓΓ/ΟΗΕ δήλωσε ότι θα επαναληφθούν, μόνον όταν οι δύο Κοινότητες δείξουν ετοιμότητα να εμπλακούν σε αυτές.

Έκτοτε ο κ. Αναστασιάδης, στις συνεντεύξεις του και τις συναντήσεις με τους ευρωπαίους ηγέτες δηλώνει ότι είναι έτοιμος να συζητήσει για λύση στα πλαίσια του ΟΗΕ, η οποία δεν θα περιέχει επεμβατικά δικαιώματα και στρατιωτική βάση της Τουρκίας. Αντιθέτως ο κ. Ακιντζί δηλώνει ότι δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί διάλογος αυτή τη στιγμή και ότι στο μέλλον θα μπορούσε να βρεθεί λύση, μόνον αν αλλάξει στάση η Ε/Κ πλευρά, όσον αφορά στο θέμα των εγγυήσεων, προσθέτοντας ότι αν δεν βρεθεί λύση, θα συνεχιστεί η πορεία της Τ/Κ πλευράς με την «Τουρκική Δημοκρατία της Β. Κύπρου» και ότι το διαζύγιο θα γίνει με βάση τη συνεννόηση.

Στις 4 Οκτωβρίου η Κύπρος κατήγγειλε την Τουρκία στον ΟΗΕ για προσπάθεια αφομοιώσεως των κατεχομένων δια της αυξήσεως των εποικισμών, της ενισχύσεως του μουσουλμανικού στοιχείου με 300 νέα τεμένη και 320 θρησκευτικούς λειτουργούς και της αλλαγής του εκπαιδευτικού συστήματος, με το οποίο εισάγεται ισλαμιστική μορφή παιδείας σε μια κοσμική κοινότητα.

Στις 6 Οκτωβρίου ο Υπουργός Εξωτερικών του ψευδοκράτους έκανε λόγο για αυτόνομο κράτος στη Β. Κύπρο σαν το «Μονακό», ενώ στις 10 Οκτωβρίου ο αντιπρόεδρος της τουρκικής κυβερνήσεως, υπεύθυνος για το Κυπριακό κ. Ρετζέπ Αντάγ δήλωσε ότι το αίτημα για προσάρτηση των κατεχομένων είναι στο τραπέζι.

Στις 11 Οκτωβρίου το ΥΠΕΞ της Τουρκίας επέκρινε το ΓΓ/ΟΗΕ, γιατί στην έκθεσή του για την αποτυχία των συνομιλιών επέρριψε την ευθύνη και στις δύο πλευρές, ισχυριζόμενο ότι αυτή ανήκει αποκλειστικά στην Ε/Κ πλευρά.

Στις 18 Οκτωβρίου ο Υπουργός Ενέργειας της Τουρκίας κ. Μπεράτι Αλμπαϊράκ, γαμβρός του κ. Ερντογάν, δήλωσε ότι η χώρα του θα αρχίσει στις αρχές του 2018 γεωτρήσεις στα τουρκικά και κυπριακά νερά με το γεωτρύπανο που αγόρασε η «Ανώνυμη Εταιρεία Πετρελαίου της Τουρκίας» (TRAO) από τη Ν. Κορέα με κόστος 200 εκατομμύρια δολάρια.

Συνεχίζονται οι έρευνες και οι γεωτρήσεις στην Κύπρο, με την Τουρκία να περιορίζεται στην πραγματοποίηση ασκήσεων, δεσμεύοντας με NAVTEX περιοχές της κυπριακής ΑΟΖ. Την 1 Οκτωβρίου ο κ.. Αναστασιάδης δήλωσε συγκρατημένα αισιόδοξος για το νέο κύκλο γεωτρήσεων, που θα πραγματοποιηθεί το 2018 από την ιταλική ΕΝΙ και την Κοινοπραξία EXXON MOBIL – QATAR PETROLEUM, προσθέτοντας ότι η Κύπρος αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για να καταστεί νέα «Ενεργειακή Πύλη της Ευρώπης».

Στις 17 Δεκεμβρίου θα διεξαχθούν προεδρικές εκλογές στην Κύπρο και στις 7 Ιανουαρίου 2018 βουλευτικές εκλογές στα κατεχόμενα.

Μέχρι το 2019, που θα διεξαχθούν οι προεδρικές εκλογές, ο κ. Ερντογάν δεν θα συναινέσει στην επανέναρξη των ενδοκοινοτικών συνομιλιών και θα συνεχίσει την επιθετική ρητορική του και τις προκλήσεις προκειμένου να εξασφαλίσει την στήριξη των εθνικιστών.

β. Ε/Τ Σχέσεις

Η ένταση στις σχέσεις των δύο χωρών συνεχίζεται για τους γνωστούς λόγους.

Ο αντιπρόεδρος κ. Τσαβούσογλου, που επισκέφθηκε τη χώρα μας από 2-4 Νοεμβρίου, αναφέρθηκε, κατά την περιοδεία του στα μουσουλμανικά χωριά της Θράκης, σε τουρκική μειονότητα της οποίας την ασφάλεια εγγυάται η μητέρα πατρίδα Τουρκία.

Στις 25 Οκτωβρίου ο ΥΠΕΞ κ. Κοτζιάς δήλωσε, σε συνέντευξή του, ότι αποκατεστάθη ο δίαυλος επικοινωνίας και επανήρχισε ο διάλογος με την Τουρκία, που είχε διακοπεί από το καλοκαίρι.

Στις 7-8 Δεκεμβρίου ο κ. Ερντογάν θα επισκεφθεί τη χώρα μας, σε μια στιγμή που αισθάνεται απομονωμένος από την ΕΕ.

Η επίσκεψη του κ. Ερντογάν, ανεξαρτήτως αν προκληθούν κάποια προβλήματα από τυχόν δηλώσεις του, θα έχει σε κάθε περίπτωση θετικά αποτελέσματα. Θετικά κρίνεται και η επανάληψη του διαλόγου μεταξύ των δύο χωρών, γιατί μέσω αυτού μπορεί να προληφθούν ατυχήματα εκ παρανοήσεως.

Η κούρσα εξοπλισμών που έχει επιδοθεί η Τουρκία, με τη ναυπήγηση 6 νέων υποβρυχίων, την προμήθεια α/φ F-35 και την αγορά των ρωσικών αντιαεροπορικών πυραύλων S-400, σε συνδυασμό με τη δημοσιονομική κατάσταση της Ελλάδος, θα ανατρέψει την ισορροπία ισχύος στο Αιγαίο, αν δεν ληφθούν μέτρα εκ μέρους μας.

Η κυβέρνηση και κυρίως το ΥΕΘΑ οφείλουν να λάβουν μέτρα για την αποτροπή ενός τέτοιου ενδεχομένου, καταστροφικού για τη χώρα μας. Ας έχουν υπόψη τους, ότι η οικονομική κατάσταση μπορεί κάποτε να διορθωθεί, η απώλεια όμως της κυριαρχίας και κυρίως εδάφους ποτέ!! Η στρατιωτική επίσης ηγεσία οφείλει να παρουσιάζει με παρρησία τα προβλήματα και να πιέζει την κυβέρνηση για την επίλυσή τους.

γ. Σκοπιανό

Στις 30 Σεπτεμβρίου ο ΥΠΕΞ της Ελλάδος κ. Κοτζιάς, μετά την τέταρτη συνάντηση που είχε με τον ομόλογό του των Σκοπίων κ. Ντιμητρόφ σε διάστημα τριών μηνών, δήλωσε ότι συμφώνησαν για την επανεκκίνηση των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης (ΜΟΕ) και για την σύσταση Επιτροπής για την εξέταση των σχολικών βιβλίων και χαρτών, με σκοπό την απάλειψη των στοιχείων που καλλιεργούν τον αλυτρωτισμό.

Στο ίδιο διάστημα ο κ. Ντιμητρόφ, σε επανειλημμένες συνεντεύξεις του, δήλωσε ότι οι σκοπιανοί δεν είναι οι αποκλειστικοί μακεδόνες, και κατηγόρησε τον κ. Γκρουέφσκι ότι προκαλούσε την Ελλάδα με τη συνεχή επίκληση στην αρχαία Μακεδονία και τον Μ. Αλέξανδρο, προσθέτοντας ότι η κυβέρνηση του κ. Ζάεφ θα κάνει ότι καλύτερο μπορεί για τη λύση του ζητήματος της ονομασίας.

Ο κ. Ζάεφ, αμέσως μετά τις δημοτικές εκλογές (22 και 29 Οκτωβρίου) που το κόμμα του επικράτησε κατά κράτος, συντρίβοντας το κόμμα του κ. Γκρουέφσκι, δήλωσε ότι το αποτέλεσμα του έδωσε θάρρος για να προχωρήσει σε ενέργειες για τη λύση του ζητήματος της ονομασίας και την ένταξη της χώρας στο ΝΑΤΟ και την ΕΕ.

Στις 17 Νοεμβρίου ο κ. Νίμιτς ανακοίνωσε ότι θα συναντηθεί στις 11 και 12 Δεκεμβρίου με τους διαπραγματευτές της Ελλάδος και των Σκοπίων.

Παρόλο που ο κ. Ζέφ δείχνει να έχει καλή πρόθεση για την αναθέρμανση των σχέσεων των δύο χωρών και την αναζήτηση λύσεως, οι ενέργειές του μέχρι τώρα ήταν μόνο ρητορικές, γιατί υπολόγιζε την επιρροή που ασκεί ο κ. Γκρουέφσκι στο εσωτερικό της χώρας. Πιθανόν μετά τη θριαμβευτική του επικράτηση στις τοπικές εκλογές να αισθάνεται ασφαλέστερος και να δείξει τόλμη.

δ.Συνεργασία Ελλάδας και Κύπρου με Ισραήλ και Αίγυπτο

Διευρύνονται οι τριμερείς συνεργασίες Ελλάδος και Κύπρου με Ισραήλ και Αίγυπτο, με την πραγματοποίηση κοινών ασκήσεων στο Αιγαίο και την Κύπρο, για τις οποίες αντιδρά η Τουρκία με πολλαπλασιασμό των παραβάσεων και παραβιάσεων και την έκδοση ΝΑΥΤΕΧ, με τις οποίες δεσμεύονται μεγάλες περιοχές στο Αιγαίο και στην Κύπρο για εκτέλεση ασκήσεων.

Μετά τη σταδιακή απομάκρυνση της Τουρκίας από τη Δύση, και την εμφάνιση του ρωσικού στόλου στη Μεσόγειο, οι συνεργασίες αυτές συμβάλλουν αποτελεσματικά στην αναβάθμιση του στρατηγικού ρόλου της Ελλάδος για τις ΗΠΑ και την ΕΕ.

ε. Σχέσεις με Αλβανία

Η ένταση στις σχέσεις των δύο χωρών συνεχίζονται εξ αιτίας της εθνικιστικής ρητορικής του κ. Ράμα και της εχθρικής αντιμετωπίσεως της ελληνικής μειονότητος στη Β.Ήπειρο, η οποία εκδηλώθηκε για μια ακόμη φορά με την κατεδάφιση στις 19 Οκτωβρίου κτιρίων στη Χειμάρα, που ανήκουν σε έλληνες μειονοτικούς.

Στις 10-12 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη συνάντηση των ΥΠΕΞ Ελλάδος και Αλβανίας στην οποία συζητήθηκαν οι διαφορές μεταξύ των δύο χωρών, χωρίς να ανακοινωθούν τα αποτελέσματα. Προσεχώς θα ακολουθήσει και άλλη συνάντηση στην Αλβανία.

στ. Σχέσεις με ΗΠΑ

Κατά την επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στις ΗΠΑ διεπιστώθη ότι οι απόψεις των δύο χωρών συμπίπτουν σε πολλά θέματα, που ενδιαφέρουν την Ελλάδα, όπως η ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων, η διαδικασία επιλύσεως της ονομασίας στο Σκοπιανό, το Κυπριακό και η διατήρηση σε ευρωπαϊκή τροχιά της Τουρκίας. Επιβε-

βαιώθηκε επίσης το ενδιαφέρον των ΗΠΑ για τη Σούδα, όχι μόνο ως βάσεως ελλιμενισμού και συντηρήσεως, αλλά και ως βάσεως για επιχειρήσεις στη Μ. Ανατολή, τον Περσικό Κόλπο και τη Β. Αφρική, αλλά και για την Αλεξανδρούπολη, ως πύλη εισόδου του αμερικανικού σχιστολιθικού αερίου.

Στις 29 Νοεμβρίου ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Τίλερσον σε εκδήλωση της Wilson Center ανέδειξε τη σημασία της Ελλάδος ως ενεργειακού κόμβου για την τροφοδοσία της Ευρώπης και τάχθηκε υπέρ της ολοκληρώσεως του αγωγού IGB, που θα συνδέει την Ελλάδα με τη Βουλγαρία.

Είναι φανερό ότι για τις ΗΠΑ είναι πολύ σημαντικός ο στρατηγικός ρόλος της Ελλάδος, ύστερα από τη σταδιακή απομάκρυνση της Τουρκίας από τη Δύση. Αυτό πρέπει να το αξιοποιήσει η Ελλάδα, προκειμένου να ενισχυθεί για τη συντήρηση και ανανέωση του οπλοστασίου της.

ζ. Σχέσεις με Ρωσία

Η διϋπουργική συνάντηση Ελλάδος-Ρωσίας που επρόκειτο να γίνει στις 6 Νοεμβρίου στη Μόσχα ανεβλήθη, γιατί η Ελλάδα αρνήθηκε τη συμμετοχή και αξιωματούχων της Κριμαίας, την οποία η ΕΕ δεν αναγνωρίζει ως τμήμα της Ρωσίας αλλά ως τμήμα της Ουκρανίας.

Στις 23 Οκτωβρίου ο Ρώσος Υπουργός Ενέργειας εξέφρασε τη δυσαρέσκεια της χώρας του για την εγκατάλειψη από την ελληνική κυβέρνηση της ιδέας για προέκταση εντός του ελληνικού εδάφους του αγωγού Turkish Stream, αλλά και τη σχεδιαζόμενη κατασκευή από τις ΗΠΑ εγκαταστάσεων στην Αλεξανδρούπολη, για την αποθήκευση αμερικανικού σχιστολιθικού αερίου και την προώθησή του στην Ευρώπη. Εξ αιτίας αυτού η Ρωσία έχει παγώσει το ενδιαφέρον της για την αξιοποίηση των Ναυπηγείων της Σύρου, την αγορά του ΔΕΣΦΑ, της ΔΕΠΑ της TRENOSE και άλλων έργων.

Γενικά οι σχέσεις των δύο χωρών δεν βρίσκονται σε καλό επίπεδο με ευθύνη της ελληνικής κυβέρνησης, γιατί αρχικά έκανε ανοίγματα προς τη Ρωσία, χωρίς να υπολογίζει τις αντιδράσεις της ΕΕ και στη συνέχεια υποχώρησε. Ας της γίνει τουλάχιστον μάθημα για να μη το επαναλάβει.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Δυτικά Βαλκάνια

Στις 30 Νοεμβρίου συναντήθηκαν στην Ουάσιγκτον οι ΥΠΕΞ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων (Σερβία, Μαυροβούνιο, Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ΠΓΔΜ και Κόσσοβο) με πολλούς αξιωματούχους και το Σύμβουλο Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου Στρατηγό κ. Μακ Μάστερ, ο οποίος δήλωσε ότι η περιοχή αυτή αποτελεί υψηλή προτεραιότητα για τις ΗΠΑ. Επίσης ο Υφυπουργός Εξωτερικών για την Ευρώπη κ. Χόϊτ Γι δήλωσε ότι «θέση των ΗΠΑ είναι, πως υπάρχουν σοβαρές προκλήσεις στην περιοχή που πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως από κοινού με τους ευρωπαίους και σε αμφίδρομη συνεργασία με τις χώρες της περιοχής».

Οι ΗΠΑ, που απήχαν επί μακρόν από την περιοχή, αποφάσισαν να επανέλθουν προκειμένου να αποτρέψουν τη διείσδυση της Ρωσίας κυρίως, αλλά και της Τουρκίας, σε μια περίοδο που τα Βαλκάνια αποκτούν μεγαλύτερη στρατηγική σημασία για τον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών και της τρομοκρατίας.

β. Αλβανία

Στις 14 Οκτωβρίου εγκρίθηκε από τη Βουλή ο νόμος «περί προστασίας των μειονοτήτων», ο οποίος περιορίζει κατά πολύ τα δικαιώματά τους.

Στις 15 Οκτωβρίου δημοσιοποιήθηκε το κείμενο της εκθέσεως του Συμβουλίου Σταθεροποιήσεως και Συνεργασίας ΕΕ-Αλβανίας, χωρίς να γίνεται καμία αναφορά στις προκλήσεις της Αλβανίας κατά της Ελλάδος, γεγονός που θα αποθρασύνει τον κ. Ράμα.

Την 1 Οκτωβρίου η ιταλική κυβέρνηση ενέκρινε τη δωρεάν παραχώρηση στην Αλβανίας 5000 αυτομάτων όπλων και 160 ΤΘ οχημάτων με την αιτιολογία ότι θα χρησιμοποιηθούν για την ασφάλεια του ΤΑΡ, που θα διέρχεται από τα εδάφη της και θα προμηθεύει με αέριο την Ευρώπη.

Η κίνηση αυτή της Ιταλίας είναι περίεργη, αλλά και η δικαιολογία την οποία επικαλείται δεν είναι πειστική. Κατά πάσαν πιθανότητα αυτή αποβλέπει στην αποτροπή της Τουρκίας, που επιδιώκει τον έλεγχο των μουσουλμανικών χωρών των Βαλκανίων.

γ. Βουλγαρία

Στις 4 Οκτωβρίου έγινε στη Βάρνα, η τετραμερής συνάντηση των ηγετών της Ελλάδος, Βουλγαρίας, Σερβίας και Ρουμανίας, οι οποίοι αποφάσισαν να προτείνουν τη Σύνοδο ΕΕ-Δ.Βαλκανίων με στόχο την προώθηση της ενταξιακής τους πορείας.

δ. Σερβία

Στις 10 Οκτωβρίου ο κ. Ερντογάν επισκέφθηκε τη Σερβία όπου υπέγραψε με τον πρόεδρο κ. Βούτσις 16 συμφωνίες και συζήτησαν για τη σύνδεση της Σερβίας με τον αγωγό Turkish Stream.

Στις 17 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε κοινή στρατιωτική άσκηση αμερικανών και σέρβων αλεξιπτωτιστών στο Βελιγράδι, ενώ στις 15 Νοεμβρίου είχε συναντηθεί ο κ. Βούτσις με το ΓΓ του ΝΑΤΟ κ. Στόλτεμπεργκ στις Βρυξέλλες, στο πλαίσιο της συμφωνίας για συμμαχία ανάμεσα στο ΝΑΤΟ και τη Σερβία.

Λίγες μέρες νωρίτερα είχε επισκεφθεί το Βελιγράδι ο Υπουργός Αμύνης της Ρωσίας κ. Σοϊγκού, όπου συζητήθηκε η παράδοση έξι ρωσικών μαχητικών α/φ, στο πλαίσιο της

στρατιωτικής βοήθειας που προσφέρει η Μόσχα στη Σερβία.

Η Σερβία δηλώνει στρατιωτικά ουδέτερη, αλλά ο συναγωνισμός ΝΑΤΟ και Ρωσίας για την προσάρτησή της, θα την αναγκάσει να επιλέξει κάποια στιγμή σύμμαχο. Τότε κατά πάσαν πιθανότητα θα επιλέξει το ΝΑΤΟ, ώστε να ελπίζει και για ένταξη στην ΕΕ.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α.Εσωτερική Κατάσταση

Συνεχίζονται οι συλλήψεις και οι διώξεις εναντίον των αντιφρονούντων.

Στις 4 Οκτωβρίου εκδόθηκαν οι πρώτες αποφάσεις των δικαστηρίων για 11 πραξικοπηματίες που καταδικάστηκαν σε ισόβια.

Ο κ. Ερντογάν μετά την εκκαθάριση του κόμματος ΑΚΡ από τα υψηλόβαθμα στελέχη (Γκιουλ, Νταβούτογλου, Ακρίν κ.λ.π.) προχώρησε και στην απομάκρυνση χαμηλόβαθμων στελεχών, στα οποία περιλαμβάνονται και 50 Νομάρχες με πρώτο της Κωνσταντινουπόλεως τον οποίο ανάγκασε σε παραίτηση στις 7 Οκτωβρίου.

Ο κ. Ερντογάν απομακρύνει από το ΑΚΡ, όσους θεωρεί υπεύθυνους για την πτώση της δημοτικότητός του στο 40%, προκειμένου να αντιστρέψει το κλίμα εν όψει των τριπλών εκλογών του 2019 (τοπικών, βουλευτικών και προεδρικών).

β. Σχέσεις με ΗΠΑ-ΝΑΤΟ

Οι κακές σχέσεις των δύο χωρών λόγω της μη εκδόσεως του ιμάμη Γκιουλέν και τον εξοπλισμό των Κούρδων εντάθηκαν ακόμη περισσότερο λόγω της αγοράς των ρωσικών πυραύλων S-400, της διακοπής από τις ΗΠΑ για ένα μήνα της χορηγήσεως VISA στους Τούρκους πολίτες εξ αιτίας της συλλήψεως ενός Τούρκου υπαλλήλου του αμερικανικού Προξενείου της Κωνσταντινουπόλεως για κατασκοπία και της διώξεως ενός Τούρκου επιχειρηματία, φίλου του κ. Ερντογάν από την αμερικανική δικαιοσύνη που κατηγορείται για παραβίαση των κυρώσεων κατά του Ιράν. Η Τουρκία ισχυρίζεται ότι η δίωξη αυτή αποτελεί συνωμοσία κατά του κ. Ερντογάν και ότι οι αμερικανικές αρχές τον ανάγκασαν με απειλές να κατονομάσει ως συνεργούς του άτομα του περιβάλλοντος του κ. Ερντογάν.

Ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Τίλερσεν σε εκδήλωση του Wilson Center στις 29 Νοεμβρίου αναγνώρισε το δικαίωμα της Τουρκίας στις επαφές με το Ιράν, λόγω γειτονίας, αλλά την κάλεσε ως σύμμαχο του ΝΑΤΟ, να θέσει ως προτεραιότητα την κοινή άμυνα με τους νατοϊκούς.

Ο κ. Ερντογάν απέσυρε 40 Τούρκους στρατιωτικούς που συμμετείχαν σε άσκηση στη Νορβηγία εξ αιτίας της επιπόλαιας ενέργειας, κατά δήλωση του ΓΓ/ΝΑΤΟ κ. Στόλντεμπεργκ, ενός Νορβηγού αξιωματικού, να δώσει τα ονόματα του Ατατούρκ και του Ερντογάν σε δύο στόχους μαζί με τις φωτογραφίες τους.

γ. Σχέσεις με Ε.Ε.

Το κακό κλίμα στις σχέσεις της Τουρκίας με την ΕΕ και κυρίως τη Γερμανία επιβάρυναν :

- Οι κατηγορίες της Γερμανίας, ότι οι τουρκικές αρχές συλλαμβάνουν Γερμανούς πολίτες και τους κρατούν ομήρους για να τους ανταλλάξουν με καταδιωκόμενους Τούρκους, που έχουν καταφύγει στη Γερμανία.
- Η προτροπή του κ. Ερντογάν προς το 1,3 εκατ. Τούρκους ψηφοφόρους που ζουν στη Γερμανία «να δώσουν χαστούκι στις εκλογές σε όσους επιτίθενται στην Τουρκία».
- Η απόφαση των ηγετών της ΕΕ στις 20 Οκτωβρίου να μην ανοίξει κανένα νέο κεφάλαιο στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις, να μην απελευθερωθεί η visa για τους Τούρκους πολίτες και να μειωθεί η προενταξιακή βοήθεια που της χορηγείται από την Κομισιόν. Αντιθέτως αποφάσισαν να ενισχυθεί η βοήθεια των 6 δις ευρώ για το προσφυγικό, όσο η Τουρκία τηρεί τη συμφωνία.

Παρόλο που τα πράγματα φαίνεται να οδηγούν σε οριστική ρήξη αυτό δεν θα συμβεί, γιατί ούτε η ΕΕ θέλει να ωθήσει την Τουρκία στην αγκαλιά της Ρωσίας και να στερηθεί των πλεονεκτημάτων της γεωστρατηγικής αξίας, ούτε η Τουρκία να διακόψει τις εμπορικές της σχέσεις με την ΕΕ, που είναι ο υπ΄αρ. 1 εμπορικός εταίρος, γιατί θα κινδυνεύσει να καταρρεύσει οικονομικά.

Τελικά ΕΕ και Τουρκία θα καταλήξουν σε μια ειδική σχέση, εκτός και αν ο απρόβλεπτος κ. Ερντογάν αγνοήσει τις επιπτώσεις και επιλέξει τη ρήξη.

δ. Σχέσεις με Ρωσία

Οι σχέσεις των δύο χωρών έχουν αποκατασταθεί πλήρως όπως δήλωσαν οι κ.κ. Πούτιν και Ερντογάν, μετά τη συνάντησή τους στο Σότσι της Ρωσίας στις 13 Νοεμβρίου.

Η ρωσοτουρκική συνεργασία είναι συγκυριακή και οφείλεται στην απειλή που αντιμετωπίζει ο κ. Ερντογάν για διαμελισμό της χώρας του, εξ αιτίας της υποστηρίξεως των Κούρδων από τους δυτικούς. ΗΠΑ και ΕΕ θα πρέπει να επανεξετάσουν τη θέση τους, και να επιδιώξουν την αποκατάσταση των σχέσεων με την Τουρκία και να μην υπολογίζουν σε υποχώρηση του κ. Ερντογάν, ο οποίος μπορεί να οδηγήσει την κατάσταση στα χειρότερα, λόγω του απρόβλεπτου χαρακτήρα του.

ε. Μεσανατολικό

Η πολιτική του κ. Ερντογάν στο μεσανατολικό έχει αποτύχει πλήρως. Οι ΗΠΑ συνεχίζουν να εξοπλίζουν και να υποστηρίζουν τους Κούρδους και δεν τους πιέζουν να αποχωρήσουν από τον θύλακα του Αφρίν στα σύνορα με την Τουρκία και από τη Ράκα, όπως του είχαν υποσχεθεί.

Ήττα για τον κ. Ερντογάν

αποτελεί και η στάση της συμμάχου του Ρωσίας στη διένεξή του με το Ιρακινό Κουρδιστάν, καθώς ο ΥΠΕΞ κ. Λαβρόφ δήλωσε ότι «η Ρωσία σέβεται τα νόμιμα δικαιώματα του κουρδικού έθνους» και η ρωσική εταιρεία Rosne ανακοίνωσε, λίγες ημέρες πριν το δημοψήφισμα, μεγάλο πρόγραμμα επενδύσεων για την αξιοποίηση του κουρδικού φυσικού αερίου. Το μόνο καλό νέο είναι η συμμετοχή του μαζί με τον κ. Πούτιν και τον πρωθυπουργό του Ιράν κ. Ροχανί στην προσπάθεια για τη σύγκλιση Συνεδρίου Εθνικού Διαλόγου για τα ην επίλυση του συριακού.

4. ΗΠΑ

α.Εσωτερική Κατάσταση

Οι έρευνες, που διεξάγει ο ανακριτής κ. Μιούλερ για την ρωσική ανάμειξη στις προεδρικές εκλογές, έχουν πάρει άσχημη τροπή για τον κ. Τραμπ. Ήδη έχουν εντοπιστεί αρκετοί συνεργάτες του, ακόμη και ο γαμπρός του κ. Κουσνέρ, να έχουν εμπλακεί στην υπόθεση αυτή, ενώ και ο τέως σύμβουλός του Στρατηγός Φλιν κατέθεσε, ότι είχε επαφές προεκλογικά με τον Ρώσο Πρέσβη κατόπιν εντολής του κ. Τραμπ, παραδεχόμενος ότι εψεύσθη κατά την εξέτασή του από το FBI.

Ένα χρόνο μετά τη νίκη του ο κ. Τραμπ δεν έχει εκπληρώσει καμία από τις εξαγγελίες του και η δημοτικότητά του βρίσκεται σε διαρκή πτώση. Απόδειξη της δυσαρέσκειας των αμερικανών πολιτών αποτελούν οι νίκες των δημοκρατικών στις ενδιάμεσες εκλογές της 7 Νοεμβρίου.

β.Εξωτερική Πολιτική

Το ίδιο αποτυχημένη θεωρείται και η εξωτερική του πολιτική. Συνεχίζεται η αντιπαράθεσή του με την ΕΕ και κυρίως τη Γερμανία, οι σχέσεις του με τον κ. Πούτιν παραμένουν ψυχρές, ανέβασε το θερμόμετρο με τις ρητορικές του απειλές κατά της Β. Κορέας και ήλθε σε αντιπαράθεση με τη διεθνή κοινότητα, λόγω της αποσύρσεως των ΗΠΑ από τη Συμφωνία της Κλιματικής Αλλαγής, αλλά και των απειλών του για απόσυρση από τη συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, στο οποίο, ευτυχώς, αποφάσισε στις 23 Νοεμβρίου να παραμείνει επί του παρόντος. Σύμφωνα όμως με δημοσίευμα των New York Times στις 30 Νοεμβρίου, ο ΥΠΕΞ κ. Τίλερσον, που είναι υπέρ της παραμονής στη συμφωνία, πρόκειται να αντικατασταθεί από τον Αρχηγό της CIA κ. Πομπέο, που ακολουθεί φιλοπολεμική γραμμή κατά του Ιράν.

Σε αντίθεση με τον κ. Τραμπ ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Τίλερσον σε εκδήλωση του Wilson Center στις 29 Νοεμβρίου μίλησε για τη δέσμευση της Ουάσιγκτον σε μια ισχυρή σχέση με την Ευρώπη για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, των κυβερνοεπιθέσεων και την πυρηνικής απειλής. Μίλησε επίσης και για δέσμευση στο ΝΑΤΟ, το οποίο χαρακτήρισε ως τον καλύτερο μηχανισμό για τον περιορισμό των επιθέσεων.

Η αντίθεση του κ. Τίλερσον δείχνει, ότι οι αμερικανικοί θεσμοί ελέγχουν τον κ. Τραμπ και ότι δεν θα του επιτρέψουν να εφαρμόσει την πολιτική του απομονωτισμού που πρεσβεύει.

γ.Περιοδεία στην Ασία

Τα πλέον αξιοσημείωτα από την περιοδεία του στην Ασία, που πραγματοποίησε από 3-14 Νοεμβρίου ήταν :

- Η αλλαγή στάσης έναντι της Κίνας για την οποία ανέφερε ότι δεν μπορεί να κατηγορήσει μια χώρα που είναι ικανή να αποκτήσει πλεονεκτήματα έναντι μιας άλλης, ενώ προεκλογικά την απειλούσε με εμπορικό πόλεμο γι΄αυτό το λόγο.
- Η εμμονή του στον απομονωτισμό των ΗΠΑ, όπως φάνηκε από την ομιλία του στη Σύνοδο Κορυφής του φόρουμ για Οικονομική Συνεργασία των χωρών της περιοχής Ασίας-Ειρηνικού στην οποία, δικαιολογώντας την απόφασή του για απόσυρση των ΗΠΑ από τη Συμφωνία Εμπορίου Ασίας-Ειρηνικού (TTP), επανέλαβε για μία ακόμη φορά, ότι βάζει πρώτα την Αμερική, όπως θα πρέπει να κάνει κάθε ηγέτης για τη χώρα του.
- Η παράκληση προς τον Πρόεδρο της Κίνας, κολακεύοντάς τον, να δώσει λύση στη διένεξη με τη Β.Κορέα για «λογαριασμό του» δηλαδή του ιδίου του κ. Τραμπ.

Αμερικανοί αναλυτές εκτιμούν ότι τα αποτελέσματα της περιοδείας του ήταν πενιχρά, ενώ οι NY TIMES τον κατηγορούν ότι παρέδωσε αμαχητί στην Κίνα την ηγεσία της περιοχής Ινδικού-Ειρηνικού, απογοητεύοντας τους ασιάτες συμμάχους των ΗΠΑ, που τις στήριξαν προκειμένου να μετριαστεί η δυναμική της Κίνας.

5. Ε.Ε.

α. Γενικά

Στις 18 Νοεμβρίου ενεργοποιήθηκε, με την υπογραφή 23 χωρών μελών της ΕΕ, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, η PeSCo (Μόνιμη Δομημένη Συνεργασία στον Τομέα της Άμυνας) με την οποία δεσμεύονται να αυξάνουν κάθε χρόνο τις αμυντικές τους δαπάνες. Επίσης αποφασίστηκε η δημιουργία Ευρωπαϊκού Αμυντικού Ταμείου για την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανίας.

Η ενέργεια αυτή σηματοδοτεί την απόφαση των ευρωπαίων για απεξάρτηση από τις ΗΠΑ.

Στη Σύνοδο Κορυφής (21-22 Σεπτεμβρίου) αποφασίστηκαν τα εξής :

- Η μελέτη και πρόταση μέχρι το Μάϊο 2018 για την μετατροπή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητος σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο και την πρόβλεψη προϋπολογισμού.
- Η λήψη αποφάσεως για το brexit στη Σύνοδο του Δεκεμβρίου.
- Η μείωση της προενταξιακής

βοήθειας στην Τουρκία

β. Γαλλία

Στις 30 Οκτωβρίου ο κ. Μακρόν υπέγραψε το νέο αντιτρομοκρατικό νόμο, σύμφωνα με τον οποίο η αστυνομία θα μπορεί ναν πραγματοποιεί έρευνες, χωρίς την προέγκριση των δικαστικών αρχών. Τέθηκε σε ισχύ την 1η Νοεμβρίου, οπότε ήρθη η κατάσταση έκτακτης ανάγκης που είχε επιβληθεί το Νοέμβριο 2015, λόγω των τρομοκρατικών κτυπημάτων.

Στις 13 Οκτωβρίου ο κ. Μακρόν παρουσίασε το δεύτερο πακέτο μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας, παρά τις κινητοποιήσεις και την πτώση της δημοτικότητάς του.

Ο κ. Μακρόν δείχνει αποφασισμένος, να εφαρμόσει τα μέτρα τα οποία πιστεύει ότι έχει ανάγκη η χώρα για να ξαναβρεί την ανταγωνιστικότητά της, χωρίς να υπολογίζει το πολιτικό κόστος. Η στάση αυτή είναι ίδιο των μεγάλων ανδρών σε αντίθεση με τους λαϊκιστές που καταστρέφουν τις χώρες τους με τις επιλογές τους.

γ. Ισπανία

Την 1η Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε το δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία της Καταλονίας, παρά τις απειλές του πρωθυπουργού κ. Ραχόϊ και τις συστάσεις όλων των ευρωπαίων.

Ύστερα από αυτό η κυβέρνηση της Ισπανίας αποφάσισε την προσωρινή αναστολή της αυτονομίας της Καταλονίας και προκήρυξε εκλογές για την 21η Δεκεμβρίου. Παράλληλα οι δικαστικές αρχές άσκησαν διώξεις κατά του Καταλανού πρωθυπουργού κ. Πουτζντεμόν και των συνεργατών του, ο οποίος με μερικούς από αυτούς κατέφυγε στο Βέλγιο στο οποίο ζήτησε πολιτικό άσυλο.

Το εγχείρημα του κ. Πουτζντεμόν ήταν βέβαιο ότι θα αποτύχει, γιατί έγινε χωρίς σχέδιο για την επομένη, χωρίς εσωτερικούς συμμάχους και χωρίς να λάβει υπόψη του ότι θα είχε απέναντί του όλους τους ευρωπαίους, οι οποίοι είναι αντίθετοι σε ενέργειες που θα πυροδοτούσαν τον εθνικισμό και στις δικές τους περιοχές.

δ. Ιταλία

Η Γερουσία ψήφισε νέο εκλογικό νόμο, ο οποίος θα ισχύσει στις προσεχείς εκλογές που θα γίνουν μέχρι το Μάϊο 2018. Είναι μίγμα αναλογικού και πλειοψηφικού συστήματος και ευνοεί το σχηματισμό προεκλογικών συμμαχιών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το Κίνημα Πέντε Αστέρων του κ. Γκρίλο, που προηγείται στις δημοσκοπήσεις.

Στις εκλογές που έγιναν στη Σικελία στις 5 Νοεμβρίου, ο δεξιός συνασπισμός του κ. Μπερλουσκόνι ήρθε πρώτος με 38% έναντι 35% του Κινήματος των Πέντε Αστέρων και 17,5% του Δημοκρατικού Κόμματος, του οποίου η αποτυχία προκάλεσε την εσωκομματική αμφισβήτηση του κ. Ρέντζι.

ε. Ολλανδία

Στις 26 Οκτωβρίου ορκίστηκε η νέα κυβέρνηση, που κατάφερε να σχηματίσει, αφού πρώτα έκανε στροφή δεξιά, ο συντηρητικός κ. Ρούτε 225 ημέρες μετά τις εκλογές.

στ. Γερμανία

Στις εκλογές που έγιναν στις 24 Σεπτεμβρίου κέρδισε η κ. Μέρκελ, η οποία, μετά την άρνησή του κ. Σουλτς για συμμετοχή του Δημοκρατικού Κόμματος στη νέα κυβέρνηση, άρχισε διαπραγματεύσεις με τέσσερα άλλα μικρότερα κόμματα, οι οποίες όμως απέτυχαν. Κατόπιν αυτού ο πρόεδρος κ. Σταϊνμάγερ ανέλαβε στις 24 Νοεμβρίου πρωτοβουλία για το σχηματισμό κυβερνήσεως από τα δύο μεγάλα κόμματα, προκειμένου να αποφευχθούν οι εκλογές. Κατόπιν αυτού ο κ. Σουλτς άλλαξε στάση και άρχισε διαπραγματεύσεις με την κ. Μέρκελ, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη και κατά πάσαν πιθανότητα θα καταλήξουν σε συμφωνία πριν τα Χριστούγεννα.

Το μεταναστευτικό υπήρξε η αιτία της μεγάλης πτώσεως του κόμματος της κ. Μέρκελ στις εκλογές, αλλά και της αποτυχίας της να σχηματίσει πολυκομματική κυβέρνηση. Μάλιστα σύμφωνα με αμερικανούς αναλυτές αυτό συνέβαλε στην άνοδο του λαϊκισμού σε όλο τον κόσμο και την εκλογή του κ. Τραμπ.

ζ. Βρετανία

Στις 11 Νοεμβρίου η κ. Μέϊ ανακοίνωσε ότι πρότεινε στην ΕΕ ως ημέρα εξόδου της Βρετανίας από την ΕΕ την 29 Μαρτίου 2018 στις 23.00 ώρα Γκρίνουϊτς.

Σύμφωνα με πληροφορίες η ΕΕ απαιτεί την καταβολή του ποσού 50-60 δις ευρώ. Τα βρετανικά ΜΜΕ ανέφεραν στις 1 Νοεμβρίου, ότι έχει αποφασίσει να το ανεβάσει στα 40 δις ευρώ λόγω της σκληρής στάσεως των ευρωπαίων, οι οποίοι δείχνουν αποφασισμένοι να υποστούν το κόστος της εξόδου, που θα ανέλθει στα 7 δις ευρώ σε περίπτωση εξόδου χωρίς συμφωνία.

Η κ. Μέϊ βρίσκεται σε πολύ δύσκολη θέση γιατί, αν οι διαπραγματεύσεις οδηγηθούν σε αδιέξοδο, η κυβέρνηση θα πέσει και η ίδια θα αποπεμφθεί.

Στις 21 Οκτωβρίου η Τράπεζα της Αγγλίας ανακοίνωσε ότι με το brexit θα χαθούν 75.000 θέσεις εργασίας στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Στις 13 Νοεμβρίου η κ. Μέϊ κατηγόρησε τη Ρωσία για επιθετικότητα και δήλωσε ότι η Βρετανία δεσμεύεται να προστατεύει την Ευρώπη και μετά το brexit.

6. ΡΩΣΙΑ

Ο κ. Πούτιν το διάστημα αυτό ανέλαβε πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση διεθνών προβλημάτων, όπως το Κυπριακό, το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν και κυρίως του συριακού, όπως αναφέρεται στην επόμενη παράγραφο (7α Συρία) και

συναντήθηκε ή επικοινώνησε τηλεφωνικά με πολλούς ηγέτες.

Στις 17 Νοεμβρίου δημοσιεύτηκε προεδρικό διάταγμα με το οποίο καθορίζεται η οροφή των ΕΔ της Ρωσίας σε 1.902.758 άτομα εκ των οποίων τα 1.013.628 στρατεύσιμοι.

7. ΣΥΡΙΑ

α. Συρία

Στις 13 Οκτωβρίου η Τουρκία, εκμεταλλευόμενη τη συμφωνία, που ελήφθη στις 15 Σεπτεμβρίου από τους συμμετέχοντες στις ειρηνευτικές συνομιλίες στην Αστάνα του Καζακστάν για τη δημιουργία ζώνης αποκλιμακώσεως στην επαρχία Ιντιλίμπ, εισέβαλε στη Συρία και κατέλαβε τα υψώματα Σεϊχ Μπαρακάτ, τα οποία δεσπόζουν στην περιοχή Αφρίν, που κατέχεται από την κουρδική πολιτοφυλακή YPG. Ύστερα από αυτό ο κ. Ερντογάν ζήτησε από τις ΗΠΑ, να αναγκάσουν τους Κούρδους να αποχωρήσουν, όπως είχε υποσχεθεί ο κ. Τραμπ, απειλώντας ότι, σε διαφορετική περίπτωση, θα το πράξει ο τουρκικός στρατός.

Στις 17 Οκτωβρίου κατελήφθη η Ράκα, πρωτεύουσα του χαλιφάτου, από τις υποστηριζόμενες από τις ΗΠΑ «Συριακές Δημοκρατικές Δυνάμεις» που συγκροτούνται από Άραβες και Κούρδους.

Ο συριακός στρατός, με την υποστήριξη της Ρωσίας και φιλοϊρανικών πολιτοφυλακών, ανακατέλαβε το σύνολο σχεδόν των περιοχών που κατείχαν οι τζιχαντιστές και ελέγχει όχι μόνο τις μεγαλύτερες πόλεις αλλά και το μεγαλύτερο μέρος της επικράτειας, γεγονός που έχει ενισχύσει τη θέση και τη διαπραγματευτική ισχύ του κ. Άσαντ. Οι τζιχαντιστές έχασαν όλα τα ερείσματά τους και διατηρούν μόνο μικρούς θύλακες σε ερημικές περιοχές.

Στις 22 Νοεμβρίου συναντήθηκαν στο Σότσι της Ρωσίας οι κ.κ. Πούτιν, Ερντογάν και ο πρωθυπουργός του Ιράν κ. Ροχανί, οι οποίοι συμφώνησαν να συγκληθεί και πάλι στο Σότσι «Συνέδριο Εθνικού Διαλόγου» με τη συμμετοχή της κυβέρνησης του κ. Άσαντ και της αντιπολίτευσης με αντικείμενο την αναζήτηση πολιτικής λύσεως. Αμέσως μετά ενημέρωσε τηλεφωνικά τον κ. Τραμπ και τον διαβεβαίωσε ότι ο κ. Άσαντ, με τον οποίο είχε συναντηθεί στις 21 Νοεμβρίου, είχε δεσμευτεί για ελεύθερες εκλογές και συνταγματική αλλαγή. Εμπόδια όμως στην πρωτοβουλία αυτή, που θα πρέπει να ξεπεραστούν, αποτελούν η απαίτηση του κ. Ερντογάν για μη συμμετοχή στις συνομιλίες του κουρδικού κόμματος PYD, η θέση του κ. Ροχανί για απομάκρυνση από τη Συρία όλων των ξένων δυνάμεων, που δεν έχουν προσκληθεί από την κυβέρνηση, δηλαδή των ΗΠΑ και της Τουρκίας και όχι της Ρωσίας και του Ιράν που έχουν προσκληθεί και η εμμονή της αντιπολιτεύσεως για προηγουμένη αποχώρηση του κ. Άσαντ. Κατά πάσαν πιθανότητα όλα αυτά θα ξεπεραστούν και η Σύνοδος θα πραγματοποιηθεί.

Μεγάλη σημασία όμως έχει και η στάση που θα τηρήσουν και οι ΗΠΑ, των οποίων η θέση όσον αφορά τη δημιουργία ανεξαρτήτου Κουρδιστάν δεν έχει διευκρινισθεί, γιατί, σύμφωνα με αμερικανούς αναλυτές, ο κ. Τραμπ είναι αντίθετος, ενώ το Πεντάγωνο πιέζει για τη δημιουργία του.

Οι μέχρι τώρα εξελίξεις ευνοούν τη Ρωσία, η οποία έχει το πάνω χέρι αφού με την υποστήριξή της ο κ. Άσαντ έχει αποκτήσει μεγάλη διαπραγματευτική ισχύ. Επιτυχία για τον κ. Ερντογάν θεωρείται η συμμαχία της Τουρκίας με τη Ρωσία και το Ιράν και η συμμετοχή της στις διαπραγματεύσεις, γεγονός που της δίνει ελπίδες για την αποτροπή της δημιουργίας ανεξαρτήτου Κουρδιστάν στη Β. Συρία.

β. Ιράκ

Στις 25 Σεπτεμβρίου διεξήχθη το δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία του Κουρδιστάν, παρά τις απειλές του Ιράκ, της Τουρκίας και του Ιράν, αλλά και τις συστάσεις, για την μη πραγματοποίησή του, από όλες τις γειτονικές χώρες, τον ΟΗΕ και τη διεθνή κοινότητα πλην Ισραήλ. Το δημοψήφισμα διεξήχθη και σε περιοχές που δεν ανήκουν στα όρια του Κουρδιστάν, όπως το Κιρκούκ, οι οποίες είχαν καταληφθεί το 2014 κατά τον πόλεμο εναντίον των τζιχαντιστών.

Το Ιράκ αντέδρασε βίαια. Στις 16 Οκτωβρίου ο κυβερνητικός στρατός κατέλαβε το Κιρκούκ και άλλες περιοχές χωρίς αντίσταση με αποτέλεσμα τον εκπατρισμό 177.000 ατόμων εκ των οποίων 73.000 από το Κιρκούκ.

Στις 30 Οκτωβρίου οι ιρακινές αρχές, κατηγορώντας τους Κούρδους για κωλυσιεργία στις διαπραγματεύσεις προκειμένου να ανασυγκροτηθούν, ανέλαβαν τον έλεγχο της πωλήσεως των πετρελαίων του Κιρκούκ εκτρέποντας τη ροή τους προς τα κρατικά διυλιστήρια, ενώ μέχρι τότε διοχετεύοντο μέσω αγωγών στο τουρκικό λιμάνι Τσεϊχάν.

Ο κ. Μπαρζανί κάνοντας κακή εκτίμηση, ότι θα τον βοηθούσαν τόσον οι ΗΠΑ λόγω της προσφοράς του στον αγώνα κατά των τζιχαντιστών, όσον και η Ρωσία η οποία είχε επενδύσει πρόσφατα μεγάλα κεφάλαια από την εταιρεία ROSNEFT για τον εκσυγχρονισμό των πετρελαϊκών εγκαταστάσεων στο Κουρδιστάν, προχώρησε στο δημοψήφισμα χωρίς καμία εσωτερική υποστήριξη. Ακόμη και το αντίπαλό του κουρδικό κόμμα PUK ήταν αντίθετο. Ο τυχοδιωκτισμός του κ. Μπαρζανί οδήγησε το λαό του σε περιπέτειες και έδωσε την ευκαιρία στην κυβέρνηση του Ιράκ να αναστείλει πολλά από τα προνόμια της αυτονομίας του Κουρδιστάν και κυρίως την πώληση των πετρελαίων του στο εξωτερικό.

γ. Ισραήλ - Παλαιστινιακό

Στις 12 Οκτωβρίου οι παλαιστινιακές οργανώσεις Χαμάς και Φατάχ υπέγραψαν στο Κάϊρο συμφωνία συμφιλίωσης για τη συγκρότηση κυβερνήσεως εθνικής ενότητος μέχρι την 1η Δεκεμβρίου.

Ο κ. Νετανιάχου, σχολιάζοντας τη συμφωνία, δήλωσε ότι το Ισραήλ δεν πρόκειται να συζητήσει με κυβέρνηση στην οποία συμμετέχει η Χαμάς, εκτός και αν διαλύσει το στρατιωτικό της σκέλος.

Στις 18 Οκτωβρίου επισκέφθηκε το Ισραήλ ο Ρώσος ΥΕΘΑ κ. Σοϊγκού και ο κ. Νετανιάχου επικοινώνησε τηλεφωνικά με τον κ. Πούτιν, με τον οποίον συζήτησαν για τις εξελίξεις στο ιρακινό κουρδιστάν και τη Συρία.

Ο κ. Νετανιάχου αντιλαμβανόμενος ότι η Ρωσία έχει αποκτήσει το πάνω χέρι στην περιοχή, κάνει ανοίγματα προς τον κ. Πούτιν, προσπαθώντας να κερδίσει τη φιλία του.

Στις 28 Νοεμβρίου ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ κ. Πέϊνς δήλωσε ότι ο κ. Τραμπ σκέπτεται στα σοβαρά να μεταφέρει την Πρεσβεία των ΗΠΑ στην Ιερουσαλήμ.

Η κίνηση αυτή αποβλέπει στην αποτροπή των ανοιγμάτων του κ. Νετανιάχου προς τη Ρωσία αλλά και στον εξευμενισμό του για την απόφασή του να παραμείνουν οι ΗΠΑ στη διεθνή συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν.

δ. Σαουδική Αραβία

Στις 4 Νοεμβρίου συνελήφθησαν αξιωματούχοι, πολυεκατομμυριούχοι και 11 πρίγκιπες από την «Επιτροπή για την πάταξη της διαφθοράς» με πρόεδρο τον διάδοχο κ. Μοχάμεντ, ο οποίος, με αυτόν τον τρόπο, απαλλάσσεται από τους ανταγωνιστές του και γίνεται πανίσχυρος.

Στις 7 Νοεμβρίου ο διάδοχος κ. Μοχάμεντ κατηγόρησε το Ιράν ότι εξοπλίζει τους αντάρτες Χούθι της Υεμένης και της Χεζμπολάχ του Λιβάνου με πυραύλους που εξαπολύουν εναντίον της Σαουδικής Αραβίας, προκαλώντας ακόμη μεγαλύτερη ένταση στην περιοχή.

Η πολεμική ατμόσφαιρα που συντηρεί η Σ. Αραβία κατά του Ιράν ενισχύει τους φόβους της διεθνούς κοινότητας για πολεμική σύρραξη στην περιοχή, η οποία, αν συμβεί, θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία.

ε. Λίβανος

Στις 4 Νοεμβρίου ο πρωθυπουργός κ. Χαρίρι υπέβαλε την παραίτησή του από τη Σαουδική Αραβία, που βρισκόταν, κατηγορώντας το Ιράν και τη Χεζμπολάχ, που συμμετέχει στην κυβέρνησή του, ότι τον εκβιάζουν και απειλούν τη ζωή του. Οι αντίπαλοί του όμως απέδωσαν την ενέργειά του σε πιέσεις από την Σ. Αραβία, που αντιτίθεται στη συμμετοχή της Χεζμπολάχ στην κυβέρνηση. Αυτός το αρνήθηκε και στις 22 Νοεμβρίου επέστρεψε.

Η παραίτηση Χαρίρι αποτελεί ένα ακόμη επεισόδιο στην αντιπαράθεση της Σ.Αραβίας με το Ιράν και τη Χεζμπολάχ.

8 ΑΣΙΑ

α. Β.Κορέα

Συνεχίζεται η ρητορική αντιπαράθεση Κιμ και Τραμπ, ο οποίος όμως τον κάλεσε σε διαπραγματεύσεις και ζήτησε από τον πρόεδρο της Κίνας κ. Σι Τζιπίνγκ να επιλύσει το πρόβλημα.

Στις 12 Σεπτεμβρίου ο ΟΗΕ επέβαλε τον ένατο γύρο κυρώσεων από το 2006 στη Β. Κορέα, η οποία αντέδρασε με απειλές για αντίποινα εναντίον των ΗΠΑ, ενώ στις 28 Νοεμβρίου εκτόξευσε δοκιμαστικά νέο πύραυλο ο οποίος, όπως ανακοίνωσε ο κ. Κιμ, έχει βεληνεκές 13.000 χλμ και μπορεί να πλήξει τις ΗΠΑ προκαλώντας ανησυχία σε όλο τον κόσμο. Οι ΗΠΑ απείλησαν με ολοκληρωτική καταστροφή της Β.Κορέας, αν ξεσπάσει πόλεμος. Επίσης ζήτησαν από τον ΟΗΕ να αφαιρεθούν όλα τα δικαιώματά της περιλαμβανομένου και του δικαιώματος ψήφου και κάλεσαν τα κράτη μέλη του ΟΗΕ να διακόψουν κάθε σχέση με τη Β.Κορέα, συμπεριλαμβανομένων και των εμπορικών ανταλλαγών και να απελάσουν όλους τους βορειοκορεάτες που εργάζονται στις χώρες τους.

β. Ιαπωνία

Τις εκλογές που έγιναν στις 22 Οκτωβρίου κέρδισε για Τρίτη φορά ο κ. Άμπε, ο οποίος υπεσχέθη να αντιμετωπίσει με αυστηρότητα τις προκλήσεις της Β.Κορέας.

Όπως δήλωσε ο κ. Τραμπ, κατά την επίσκεψή του στο Τόκιο, η Ιαπωνία θα αγοράσει όπλα από τις ΗΠΑ με τα οποία θα εξουδετερώνει εν πτήσει τους πυραύλους της Β.Κορέας.

γ. Κίνα

Στις 25 Οκτωβρίου το ΚΚΚίνας εξέλεξε για δεύτερη φορά πρόεδρο τον κ. Σι Τζίπινγκ και περιέλαβε το όραμά του για ένα «σοσιαλιστικό σύστημα με κινεζικά χαρακτηριστικά» στο Καταστατικό του με ονομαστική αναφορά ως «Σκέψη του Σι»,

μία τιμή που έχει γίνει μόνο για τον Μάο.

9. ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ

Στις 23 Νοεμβρίου οι οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης Standar & Poors και Fitch ανακοίνωσαν την είσοδο της χώρας σε καθεστώς επιλεκτικής χρεωκοπίας.

Επισκεφθείτε μας
στο Διαδίκτυο
www. elisme.gr

Ευχαριστήρια Επιστολή
στην Διοίκηση της Εταιρείας "Κωτσόβολος"

Αξιότιμοι κύριοι,

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.), θα ήθελα να ευχαριστήσω τη Διοίκηση της εταιρείας «ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ» για τις δυο ευγενικές δωρεές συνολικού ποσού 1.000 (χιλίων) ευρώ, ως συνεισφορές, αφενός στην πραγματοποίηση της ημερίδας με γενικό τίτλο «Η Οικονομική Κρίση και οι Επιπτώσεις της στην Άμυνα και την Ασφάλεια της Χώρας», την 3η Νοεμβρίου τρ. έ. στην Λέσχη Αξιωματικών Ενόπλων Δυνάμεων, στην Αθήνα, αφετέρου στην πραγματοποίηση της ημερίδας με γενικό τίτλο «Η Εφεδρεία ως Πολλαπλασιαστής Στρατιωτικής Ισχύος», την 27η Νοεμβρίου τρ. έ., στο Πολεμικό Μουσείο Αθηνών.

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. εκτιμά ότι κάθε επιχειρηματική, εμπορική και επενδυτική δραστηριότητα, προϋποθέτει περιβάλλον ασφαλείας και σταθερότητος. Επιδίωξη των ανωτέρω ημερίδων απετέλεσε η ανάδειξη της ανησυχητικής αυξήσεως του ελλείμματος στην άμυνα και ασφάλεια της χώρας, καθώς και η παράθεση σειράς συναφών συμπερασμάτων και προτάσεων. Τα πρακτικά των ημερίδων αυτών θα προωθηθούν στο σύνολο των εμπλεκομένων κρατικών φορέων.

Δεδομένου ότι το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. δεν χρηματοδοτείται από οιονδήποτε φορέα, η οικονομική σας συνδρομή έχει ιδιαίτερη πρακτική αξία για το Ινστιτούτο μας. Παράλληλα η ευαισθητοποίησή σας σε μείζονα θέματα εθνικής εμβέλειας εμψυχώνει τα μέλη μας, τα οποία προσφέροντας εθελοντικό έργο, προσπαθούν να διαφωτίσουν την κοινή γνώμη και να προσφέρουν την συμβουλευτική τους συνδρομή στα εθνικά κέντρα λήψεως αποφάσεων.

Ευελπιστούμε, ότι θα δοθεί η ευκαιρία να γνωρισθούμε καλύτερα και να ανταλλάξουμε απόψεις σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Επισυνάπτονται τα κείμενα των χαιρετισμών του Προέδρου του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. κατά τις προαναφερθείσες ημερίδες, στους οποίους γίνονται αναφορές των δωρεών σας, καθώς και τα αντίστοιχα προγράμματα των ημερίδων. Οι οικονομικές σας συνδρομές θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ και θα αναφερθούν στο τριμηνιαίο περιοδικό του «ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ».

Με εκτίμηση

Αντιναύαρχος ε.α. Β. Μαρτζούκος ΠΝ
Επίτιμος Διοικητής ΣΝΔ
Πρόεδρος ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ Ε.Α. Β. ΜΑΡΤΖΟΥΚΟΥ ΠΝ
ΤΗΝ 2Α ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2017 ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΛΕΣΧΗ ΜΕ ΘΕΜΑ

«ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ 1940 ΚΑΙ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ»

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Η συνοχή του έθνους αποτελεί την ουσία των εθνικών επετείων, κατά τις οποίες η ζώσα γενεά συνδέεται νοερά με αυτούς που έφυγαν για το έθνος και δεσμεύεται από το παράδειγμά τους έναντι των αγέννητων Ελλήνων.

Παρά τα τότε μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, ο Ι. Μεταξάς εξόπλισε εγκαίρως την χώρα με αποτέλεσμα ο πόλεμος του 1940 να βρει την Ελλάδα προετοιμασμένη κατά βέλτιστο τρόπο. Το «ΟΧΙ» του Ι. Μεταξά απετέλεσε το επιστέγασμα της από το 1936 επιλογής του όπως η χώρα συνταχθεί με την Αγγλία.

Η ορθή στρατιωτική και ηθική προετοιμασία, η γενναιότητα των ΕΔ και το φρόνημα ολόκληρου του ελληνικού λαού έγραψαν το έπος του 1940 κατά της Ιταλίας του Μουσολίνι. Λίγο αργότερα η πανίσχυρη Γερμανία θα αναγνωρίσει την ελληνική γενναιότητα με πρωτόγνωρες τιμές που απέδωσαν οι εντυπωσιασμένοι Γερμανοί στους μαχητές των οχυρών οι οποίοι δεν νικήθηκαν αλλά απεχώρησαν. Η επιχείρηση καταλήψεως της Κρήτης διήρκεσε από την 20η έως την 29η Μαΐου 1941 και το αποτέλεσμα ήταν μία πύρρεια νίκη των Γερμανών, λόγω των τεραστίων απωλειών τους.

Καθ' όλη την διάρκεια του πολέμου ο ελληνικός Στόλος δεν σταμάτησε να πολεμά συμμετέχοντας σε πλήθος συμμαχικών αποστολών, ενώ βαρύς υπήρξε ο φόρος των εμπορικών μας πλοίων (10% των συνολικών συμμαχικών απωλειών). Έλληνες του ΣΞ και της ΠΑ μάχονται στην Μ. Ανατολή, ενώ συγκροτούνται ομάδες αντιστάσεως στο εσωτερικό της χώρας. Οι συνολικές απώλειες της τετραπλής κατοχής της Ελλάδος ανήλθαν στο 10% του πληθυσμού (750.000). Τα θλιβερά γεγονότα της κομμουνιστικής στάσεως ορισμένων μονάδων στη Μ. Ανατολή και τα επακολουθήσαντα γεγονότα του εμφυλίου πολέμου, απετέλεσαν δικαιολογία για τους συμμάχους ώστε να παραχωρήσουν μόνο τα ελληνικά Δωδεκάνησα.

Η Ελλάς σήμερα ευρισκόμενη σε μία ιδιαίτερα ασταθή περιοχή, αντιμετωπίζει σημαντικές απειλές και προκλήσεις. Οι κυριότερες παράμετροι εθνικής ισχύος βρίσκονται σε καθοδική πορεία την στιγμή που η αναθεωρητική Τουρκία υπερεξοπλίζεται και στο εσωτερικό διογκώνεται η απειλή του συνδυασμού «Δημογραφικό – μετανάστευση – Ισλάμ». Η χώρα διέρχεται δεινή αξιακή και οικονομική κρίση, μειώνεται η ισχύς των ΕΔ και δοκιμάζεται η κοινωνική συνοχή, λόγω απουσίας Εθνικής Στρατηγικής, με αποτέλεσμα οι εκάστοτε κυβερνητικές δράσεις και αντιδράσεις να χαρακτηρίζονται από ασυνέχεια και ασυνέπεια.

Το θαύμα του 1940 δεν ήταν θαύμα, διότι η τότε ηγεσία εφήρμοσε το διαχρονικής αξίας ρητό «Κυβερνάν εστί προβλέπειν». Η τότε απειλή βρήκε τον ελληνικό λαό με υψηλό φρόνημα. Τότε η ειρήνη, αν και επιθυμητή, δεν ήταν αυτή το ύψιστο αγαθό αλλά το εθνικό συμφέρον. Η κοινή γνώμη προετοιμάζετο συστηματικά από το κράτος, το σχολείο και την οικογένεια και ήταν κοινωνός των απειλών. Οι νέοι εδιδάσκοντο την ιστορία τους δίχως στρογγυλεύματα, τα τότε Μ.Μ.Ε. με αίσθημα ευθύνης, έθεταν το εθνικό συμφέρον υπεράνω της ακροαματικότητος και οι ΕΔ, παρά και τα τότε οικονομικά προβλήματα, είχαν προετοιμασθεί ποσοτικά και ποιοτικά κατά τον βέλτιστο τρόπο. Όταν δε ήχησε ο παιάν, πρώτοι οι ταγοί του κράτους (πολιτικοί, διανοούμενοι, μεγαλοεπιχειρηματίες, δημοσιογράφοι και οι γόνοι τους), από όπου και εάν ευρίσκοντο έσπευσαν να καταταγούν και να προωθηθούν στο μέτωπο, δεικνύοντας δια του παραδείγματος τον δρόμο της τιμής.

Η αποτροπή αποτελεί προϋπόθεση ειρήνης και ευημερίας. Δίχως την σταθερότητα που διασφαλίζουν οι αποτρεπτικές Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας, ουδεμία οικονομική, επενδυτική, εμπορική, παραγωγική και πολιτιστική δραστηριότητα είναι δυνατόν να ευδοκιμήσει. Η συστηματική επένδυση σε μία παιδεία που θα παρέχει τεκμηριωμένη γνώση και θα αποδίδει ενσυνείδητους Έλληνες πολίτες, αποτελεί την μόνη ασφαλή μακροπρόθεσμη επένδυση.

Η Ελλάδα μας διαθέτει όλες τις φυσικές, γεωγραφικές, πλουτοπαραγωγικές, ιστορικές και πολιτισμικές προϋποθέσεις για την μετατροπή της σε χώρα σταθερότητος και ευημερίας. Απομένει το γεγονός αυτό να το πιστέψουν οι Έλληνες πολίτες και κυρίως οι ηγεσίες τους προκειμένου να το υλοποιήσουν αποτελεσματικά και να δικαιώσουν έτσι την θυσία των ηρώων του 1940, για τις ψυχές των οποίων μία τέτοια εξέλιξη θα αποτελούσε το καλύτερο μνημόσυνο.

Ζήτω η εθνική επέτειος του 1940.